MEHRİBAN ƏLİYEVA

XOŞ NİYYƏT

BAKI - 2014

Müəllif və tərtibatçı:
Nüşabə Ağaşova

Redaktor:
Aytən Əsədullayeva

Tərcüməçi:
Samirə Haşımzadə

“Xoş niyyət”

“Həyatda hər bir kəsin yerini və taleyini tarix müəyyən edir. Odur ki, nə böyük, nə də kiçik rollar olmur. Öz həyat kitabını yazmağa ancaq sənin şəxsi, dərk edilmiş məsuliyyətin imkan verir. Bu kitabda hər bir kəs özünü şəxsi həyatının və dünyanın qurub-yaradıcısı, yaxud dağıdıcısı kimi təcəssüm etdirir. Kimsənsə, elə də olmalısan – bax, budur bizim həyatımız. Ona görə də özgələrin rollarını və obrazlarını gərək öz üzərinə götürməyəsən. Çünki sən də, dünyada yerin də yeganə və bənzərsizdir”.

Mehriban Əliyeva

Müqəddəs varlıq olan qadın bəşər mədəniyyətinin yaranmasında və təşəkkül tapmasında misilsiz xidmətlər göstərmişdir. Cəmiyyətimizdə qadına hər zaman böyük ehtiram, hörmət bəslənilmişdir. Hazırda dinamik inkişaf edən Azərbaycanın əldə etdiyi yüksək nailiyyətlərdə bütün ictimai-siyasi sahələr üzrə fəallıq göstərən Azərbaycan qadınlarının rolu danılmazdır. Azərbaycan qadını milli ənənəyə sadiq qalaraq bu gün də müstəqil Azərbaycanın güclənməsi naminə töhfələr verir. Tarixdə iz buraxmış qadınlarımızın şərəfli və mənalı ömür səhifələri ilə başqalarına örnək olması, dövrünün problemlərinə əsl ziyalı kimi yanaşması, ən ali zinəti xeyirxahlıq, nəciblik və saflıq hesab etməsi onların daim mənəvi ucalıqda dayanmasını təmin edir.

Şərqdə ilk dəfə olaraq seçib-seçilmək hüququ qazanan Azərbaycan qadını xalqın maariflənməsi, mədəniyyətimizin yüksəlişi, müasir iqtisadiyyatımızın qurulmasında daim peşəkarlıq nümayiş etdirir. Xalqımızın təşəkkül tapmasında, dövlət quruluşunun formalaşmasında, idarə edilməsində iştirak edən neçə-neçə cəsarətli, ağıllı qadının adı tariximizin qızıl səhifələrinə yazılmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin kəlamlarının birində deyilir: *"Azərbaycan qadını tarix boyu öz ağlı, zəkası, namusu, qeyrəti, isməti, fədakarlığı, çalışqanlığı, mərdliyi, vətənpərvərliyi, millətinə, torpağına olan hədsiz məhəbbəti, gözəlliyi və Azərbaycan xalqının xüsusiyyətləri ilə tanınmışdır"*.

Müasir dövrümüzdə Azərbaycan qadını ziyalı, mübariz, iddialı bir qadındır. Tarix boyu siyasi arenada sözünün kəsəri olan xanımlarımız yetişmiş, haqq səsimizi dünyaya çatdırmışdır. Hazırki dövrdə Azərbaycan qadını dedikdə, ilk növbədə, gözümüzün qarşısında nümunəvi xanımlığı ilə seçilən, ictimai-siyasi fəaliyyətində bir sıra uğurlara imza atmış, beynəlxalq arenada humanist, xeyirxah qadın obrazı olaraq tanınan ölkəmizin birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, millət vəkili Mehriban xanım Əliyeva canlanır. Mehriban xanım bir azərbaycanlı xanım olaraq daim humanizm, mərhəmət kimi dəyərlərə malik olmuş, həmçinin dövlət strukturlarında, siyasi arenada və digər sahələrdə istedadlı mütəxəssis olaraq xüsusi fəallıq göstərmişdir.

Hər zaman yüksək intellekti, zəngin erudisiyası, geniş dünyagörüşü, əhatəli yaddaşı, hadisələrə özünəməxsus yanaşma tərzi, səmimiyyəti, təvazökarlığı və xeyirxahlığı ilə seçilən Mehriban xanım Əliyeva ictimai-siyasi həyatda

geniş fəaliyyət dairəsinə sahib olmaqla yanaşı Azərbaycan qadınlarına xas olan ən nəcib xüsusiyyətləri özündə təcəssüm etdirən, qoruyan gözəl həyat yoldaşı, övlad sevgisi ilə yaşayan mehriban xanım, zərif qadındır. Yüksək vəzifələr, titullar, təltiflər, ictimai həyatda fəallıq onu ecazkar gözəllik, zəriflik, yüksək zəka, zəhmətkeşlik, qayğıkeşlik, həssaslıq, yüksək əxlaq və s. kimi insani keyfiyyətlərdən əsla məhrum etməmişdir. Şübhəsizdir ki, bütün bu insani keyfiyyətlərilə Mehriban xanım ürəklərə yol tapmış, hər kəsin sevgisini, ehtiram və məhəbbətini qazanmışdır. Fədakar əməyi, əvəzsiz xidmətləri, xeyirxah və nəcib əməlləri ilə daim nümunəvi qadın obrazına çevrilən Mehriban xanım Əliyevanın arxada qoyduğu illər mənalı bir ömürdən, bu ömrün daşıyıcısının işıqlı şəxsiyyətindən, yüksək amallara sərf edilmiş həyatından xəbər verir. Onun əzəmətli soykökünün xoş əks-sədası isə illərin dərinliyindən eşidilir.

Azərbaycan ədəbiyyatının və elminin inkişafında müstəsna xidmətləri olan əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, professor Mir Cəlal Paşayevin nəvəsi, öz dəsti-xəttilə təhsil sahəsində xüsusi iz qoyan fizika-riyaziyyat elmləri doktoru Arif Paşayev, görkəmli şərqşünas və ədəbiyyatşünas Aida xanım İmanquliyevanın qızı Mehriban xanım Əliyeva haqqında danışdıqca insanın qəlbində iftixar və fərəh hissi oyanır. Böyük elm xadimlərinin, görkəmli şəxsiyyətlərin ruhu ilə qidalanmaq, onların ailəsində tərbiyə almaq özü bir şərəfdir, fəxrdir. Boya-başa çatdığı mötəbər ziyalı mühitinin məlum təsirinin nəticəsidir ki, Mehriban xanımın həyat və fəaliyyəti milli ziyalı qadınlar içərisində bənzərsizliyi, dəyərli xüsusiyyətləri ilə seçilir.

Mehriban xanım Əliyeva 1964-cü il avqustun 26-da Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. O, təhsilinə 1982-ci ildə Bakı şəhərində yerləşən 23 №-li tam orta məktəbdə başlamış, müəllimlərin böyük hörmət və rəğbətini qazanaraq məktəbin sevimli şagirdinə çevrilmişdir. Orta məktəbi qızıl medalla bitirərək N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuşdur. İkinci kursdan təhsilini İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb İnstitutunda davam edərək 1988-ci ildə bu İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Hələ ali təhsil almağa yenicə başladığı müddətdə Mehriban xanımın qismətinə iki ziyalı ailə arasında körpü yaratmaq, mehriban qohumluq münasi-

bətləri qurmaq yazılıbmış. Belə ki, 1983-cü ildə Arif Mir Cəlal oğlu Paşayevin qızı Mehriban xanım ümummilli lider, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin oğlu İlham Əliyevlə ailə həyatı qurmuşdur. Xoşbəxt təməl üzərində qurulan bu ailə sonradan hər bir azərbaycanlı ailəsi üçün əsl nümunəyə çevrilmişdir. Mehriban xanım Əliyevanın doğulduğu, böyüdüyü və gəlin gəldiyi ailənin də Azərbaycan xalqının əbədi tarixi yaddaşında öz yeri və sanbalı vardır. Belə bir mühit onun yüksək biliyə, əxlaqi keyfiyyətlərə, mənəvi yüksəlişə sahib olması üçün böyük zəmin yaratmışdır.

Mehriban xanım təhsilini başa vurduqdan sonra, 1988-1992 illər ərzində Moskvada akademik Krasnovun rəhbərliyi altında Göz Xəstəlikləri Elmi-tədqiqat İnstitutunda fəaliyyət göstərmişdir.

Yüksək yaradıcılıq və təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik olan Mehriban xanım fəaliyyət dairəsini genişləndirərək 1995-ci ildə Azərbaycan mədəniyyətinin geniş təbliği naminə Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunu yaratmışdır. Ölkənin birinci xanımı indiyədək bu Fonda rəhbərlik edir. Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu Mehriban xanımın Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətinə inteqrasiya olunması, yeni beynəlxalq əlaqələrin yaradılması baxımından həyata keçirdiyi ideyalarını özündə cəmləşdirir. Artıq Fond faydalı tədbirlərin beşiyinə çevrilmiş, beynəlxalq səviyyəli tədbirlər – festivallar, konsertlər, sərgilər təşkil etməklə əslində mədəniyyətimizin mükəmməl təbliğatçısı olmuşdur. Xalq musiqisinin, bənzərsiz muğamlarımızın, poeziyamızın inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə "İpək yolunun musiqisi" festivalı, muğam dəstgahları, Yaponiya mədəniyyət günləri kimi tədbirlərin təşkil olunması xüsusilə təqdirəlayiq hadisələrdir. Ümumiyyətlə, Fond keçirdiyi mədəni tədbirlərin, təşkil etdiyi xeyriyyə aksiyalarının miqyasına, yüksək səviyyəsinə görə təkcə vətənimizdə deyil, dünyanın bir çox ölkələrində böyük diqqətə layiq görülmüş, beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmışdır. 1996-cı ildən etibarən Fond tərəfindən üç dildə (Azərbaycan, ingilis, rus) "Azərbaycan-İRS" jurnalı nəşr olunur. Jurnalda Azərbaycan beynəlxalq arenada təkcə neft və qazla zəngin dövlət kimi deyil, həm də əksər sahələrdə – musiqi, arxitektura, təsviri və tətbiqi incəsənət sahələrində şedevrlər yaratmış ölkə kimi təmsil olunur.

Bir qadın olaraq hər zaman yüksək idarəçilik bacarığı ilə nəzərləri cəlb edən Mehriban xanım Əliyeva 2002-ci ildə Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti seçilməklə növbəti uğurlu layihəyə imza atmış, Azərbaycan gimnastikasının beynəlxalq arenada nüfuzunun artmasına nail olaraq özünü gözəl təşkilatçı kimi göstərə bilmişdir. Böyük səylərin, yorulmaz fəaliyyətin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan idmanı gimnastika üzrə bir sıra uğurlara nail olmuşdur. Belə ki, Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının Bədii Gimnastika üzrə 2003 və 2004-cü il Dünya Kuboku yarışlarının və 2005-ci il Dünya Çempionatının, 2007 və 2009-cu illərdə Avropa birinciliyinin Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərarın qəbulu məhz bu qəbildəndir. Sevindirici haldır ki, bu gün bədii gimnastika üzrə Azərbaycan yığma komandası dünyada böyük nüfuza malikdir. İdmançılar beynəlxalq turnirlərdə lider mövqeləri tutur, bayrağımızı zirvələrə ucaldırlar. *"Azərbaycan nisbətən bu yaxınlarda bədii və idman gimnastikası dünyasına daxil olub. Lakin bu müddət ərzində ölkəmiz böyük uğurlara nail olub. İdmançılarımız nüfuzlu beynəlxalq yarışlarda mükafatlar qazanırlar. Azərbaycan Avropa çempionatını qəbul edib, şəhərimizdə bədii gimnastika üzrə dünya çempionatı keçirilib. Və ən başlıcası, bu müddət ərzində gimnastika Azərbaycanda populyar və sevimli idman növü olub. Yarışlar və çempionatlar ölkəmizdə böyük maraq doğurur və tamaşaçılarla dolu zallarda keçirilir"* – nitqilə çıxış edən Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın sürətli inkişafı, dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələri sırasında adının çəkilməsi, qüdrətinin nümayiş olunması istiqamətində əldə etdiyi bu nailiyyətləri danılmaz və qürurvericidir. Şübhəsizdir ki, Azərbaycan Gimnastika Federasiyası ildən-ilə inkişaf edən idman qurumlarının sırasındadır və ölkəmizdə bu idman növünün yüksəlişi istiqamətində görülən işlər cəmiyyət tərəfindən yüksək razılıqla qarşılanır.

Ölkəmizin tərəqqisi, müstəqillik yolunda inamla addımlaması naminə ulu öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun davam etdirilməsi, Azərbaycan xalqının sevimli liderinin sağlığında həyata keçirməyə ömrü yetmədiyi ideyalarının davamlı olaraq ardıcıl surətdə gerçəkləşdirilməsi artıq bir amala çevrilmişdir. Ümummilli liderimizin zəngin dövlətçilik irsinin öyrənilməsi, ölməz ideyalarının geniş təbliğ olunması və gələcək nəsillərə aşılanması müasir dövrümüzdə

xüsusi aktuallıq kəsb edir. Məhz bu səbəbdən 2004-cü il 10 may tarixində Mehriban xanımın rəhbərliyi altında Heydər Əliyev Fondunun təntənəli açılışı həyata keçirilmişdir. Fond əsas olaraq ictimai əlaqələrin möhkəmləndirilməsilə Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına xidmət edir. Öz çıxışında Mehriban xanım qeyd edir ki, *"Heydər Əliyev Fondu hər bir təşkilatla, hər bir qurumla və hər bir vətəndaşla əməkdaşlığa daim açıq olan qurumdur və mən inanıram ki, biz birlikdə ölkəmizin inkişafı və xalqımızın gələcəyi naminə hələ çox-çox böyük işlər görəcəyik".*

Azərbaycanın birinci xanımı öz əzmkar fəaliyyəti ilə hər zaman Heydər Əliyev irsinin təbliğinə və gələcək nəsillərə çatdırılmasına, ümummilli liderin həyata keçməyən böyük arzularının reallaşmasına çalışmışdır. Onun bir sıra xarici səfərlərdə Ulu öndərin yanında olması, onun fitri idarəçilik məktəbini yaxından tanıması önəmli faktorlardandır. Heydər Əliyevin parlaq şəxsiyyətinə, xarakter cizgilərinə, ideallarına yaxından bələd olması Mehriban xanım Əliyevaya Ümummilli liderin zəngin ideya-siyasi irsinin yaşadılması və təbliği kimi çətin bir missiyanın öhdəsindən layiqincə gəlməyə imkan verir.

Uğurlu və əhəmiyyətli layihələri inamla həyata keçirən, qısa müddət ərzində xalqımızın ümid yerinə çevrilən Heydər Əliyev Fondunun əsas qayəsi müxtəlif sahələr üzrə humanitar fəaliyyəti ilə fərqlənməkdir. Burada uşaq evlərinin, internat məktəblərinin abadlaşdırılması və maddi bazalarının yaxşılaşdırılması, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlara, sosial imkanları zəif olan insanlara, aztəminatlı vətəndaşlara, ailələrə, qaçqınlara və məcburi köçkünlərə, təbii fəlakətlərdən zərər çəkmiş insanlara köməkliyin göstərilməsi ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Humanizm prinsiplərinə söykənən praktik fəaliyyəti ilə cəmiyyətdə böyük ictimai nüfuz qazanmış Heydər Əliyev Fondu bu gün kimsəsiz, köməyə ehtiyacı olan insanların maddi-mənəvi hamisi kimi çıxış edir. Xeyirxahlıq, mərhəmət, ehtiyacı olanlara yardım göstərmək, haqqı daim uca tutmaq Azərbaycan xalqına xas olan ülvi və saf mənəvi meyarlar kimi Fondun fəaliyyətində də parlaq xətt təşkil edir. Bu gün Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi altında Fond insanlara ən müxtəlif səviyyələrdə yardım göstərməklə həm də cəmiyyətdə sağlam ənənələrin bərqərar olmasına, zəngin əxlaqi dəyərlərin daim yaşamasına çalışır.

Fondun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birinin məhz humanitar sahəyə yönəldilməsi olduqca təqdirəlayiq hadisədir. Hər zaman insanların ağrı-acısını duyan, dərdlərinə şərik olan, uşaqların taleyinə böyük həssaslıqla yanaşan, uşaq evlərində ata və ana məhəbbətindən uzaq olanların qayğısına qalan, onları himayəyə götürən, həyat şəraitlərini yaxşılaşdırmaq üçün yerləşdikləri mərkəzləri təmir və bərpa etdirərək onlar üçün hər cür şəraitin yaradılmasına çalışan, həyata keçirdiyi layihələr əsasında azərbaycanlı uşaqların maarifləndirilməsi və sağlam ruhda tərbiyə olunmasına yardımçı olan zərif, incə qəlbli Mehriban ana xalqın ürəyində böyük bir taxt qurmuşdur. Xalqın anası və vicdan səsi olan Mehriban xanımın bütün fəaliyyəti yaxşılığa, şəfqətə, mənəvi-əxlaqi dəyərləri ucaltmağa çağırışdır. Bütün rahatlığını insanların xoş əhvali-ruhiyyəsində tapan, bu illər ərzində yalnız sosial-ictimai fəaliyyəti ilə deyil, həm də xoş ünsiyyəti, təvazökarlığı, xeyirxahlığı ilə seçilən Mehriban xanım Əliyevanın həyatda tutduğu yol – neçə-neçə nəslə uğurlu fəaliyyətin sirlərini öyrətmək, mənəviyyatımızın saflığını, zənginliyini qorumaq yoludur.

Ölkəmizin birinci xanımı, hörmətli prezidentimizin silahdaşı Mehriban xanım Əliyeva örnək fəaliyyəti ilə, həmçinin qadın hərəkatını canlandırmaqla Azərbaycan qadınlarının ölkədə gedən geniş quruculuq işlərində daha böyük fəallıq göstərməsinə nail olmuşdur. Böyük xeyriyyəçi kimi müqəddəs analığın xidmətində duran Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə əlil və valideyinsiz uşaqlara sosial himayə göstərilməsi həqiqətən bir ənənəyə çevrilmişdir. Bu gün hətta gənc tələbələr belə vəsait toplayıb uşaq evlərinə, internat məktəblərinə, fiziki cəhətdən qüsurlu uşaqların tərbiyə aldığı mərkəzlərə gedir, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlara maddi və mənəvi yardımlar göstərərək onların sevincinə səbəb olurlar. Bu alqışalayiq addım daima ana şəfqətini, milli dəyərlərə pərəstişi böyük sevgi hissi ilə nümayiş etdirən Mehriban xanımı təqlid edərək yolundan getmək istəyən gənclərimizin yüksəliş əlamətləridir. Heç şübhəsizdir ki, bu və ya digər addımlar Azərbaycan qadınının mənəvi dəyərlərini üzə çıxarır, onların böyük ürəyə malik olduğunu göstərir. Tarixin səhifələrinə nəzər salsaq görərik ki, əzəldən bəri humanizm və xeyriyyəçilik kimi məfhumlar Azərbaycan qadınının mənəvi dəyərlərinin göstəricisi olmuşdur.

Hər zaman insanlarla səmimi ünsiyyəti ilə seçilən, onların problemlərinə ürək yanğısı ilə yanaşaraq kömək və dəstəyini əsirgəməyən, daim xalqın sıravi

nümayəndələrinin maraqlarını qorumağa çalışan Mehriban xanım Əliyeva həm ölkə daxilində, həm də ölkə sərhədlərindən kənarda böyük hörmət və etimad qazanmışdır. O, hər zaman humanizm ideyalarına və xalqına arxalanmış, onun atdığı hər addım ölkəmizə uğur gətirmişdir. Həmçinin rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da həm daxili, həm də xarici siyasətdə respublikamıza qarşı olan müsbət imicin formalaşmasında böyük rol oynamışdır. Fondun əsas amalı Azərbaycan xalqına xidmət, ölkəmizi dünyada layiqincə təmsil etməkdir.

Heydər Əliyev Fondunun hər kəsdə fərəh və qürur hissləri doğuran çoxşaxəli fəaliyyətinin əsasında, əlbəttə ki, onun prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın əzmkarlığı, təşəbbüskarlığı, həyata keçirilən proqram və layihələrə və ümumən Fondun fəaliyyətinə yaradıcı münasibəti dayanır. Fondun çoxşaxəli fəaliyyətinin bir əsas məqsədi var – *"İnsanlara təmənnasız yaxşılıq!"* Bunu Mehriban xanım dəfələrlə öz çıxışları zamanı bəyan etmişdir.

"Xeyriyyəçilik, insansevərlik, mərhəmət Azərbaycan xalqının mentalitetinə, mədəniyyətinə, əsrlər boyu formalaşan ənənələrimizə xas olan ən gözəl keyfiyyətlərdən biridir və bu gün biz Heydər Əliyev Fondu olaraq bu ənənələri qoruyur və davam etdirməyə çalışırıq" – deyərək Mehriban xanım Fondun fəaliyyətinin əsas istiqamətini məhz belə açıqlamışdır.

Heydər Əliyev Fondunun ən ümdə vəzifələrindən hesab olunan qaçqın və məcburi köçkünlərin, Qarabağ müharibəsi əlillərinin və şəhid ailələrinə daimi qayğı göstərilməsi və bu fəaliyyətin bir sıra başqa aspektləri olduqca təsirli və diqqətçəkəndir. "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı proqramı" çərçivəsində həmin müəssisələrdə aparılan əsaslı təmir işləri, lazımi avadanlıqlarla təmin edilməsi cəmiyyət tərəfindən hər zaman böyük sevinclə qarşılanmışdır. Proqram üzrə yaradılmış işçi qrupu respublikada fəaliyyət göstərən uşaq evləri və internat məktəblərində mövcud problemlərin araşdırılması məqsədi ilə monitorinq aparmış, bu müəssisələrdə uşaqların sayı, aylıq və illik dövlət təminatına daxil olan qida, geyim, texniki vəsait normativləri, ümumi şərait (təhsil, səhiyyə, yaşayış, istirahət) kimi göstəriciləri müəyyən etmişdir. Araşdırmadan sonra uşaq evlərinə və internatlara texniki dəstək, təhsil və səhiyyənin inkişafına kömək əsas istiqamətlər kimi önə çəkilmişdir.

“Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı” Proqramı çərçivəsində respublika üzrə 30-dan çox uşaq müəssisəsi əsaslı şəkildə təmir edilmiş, yeni avadanlıqla təchiz olunmuş, əlavə yardımçı binalar inşa edilmiş və kommunal şərait yaxşılaşdırılmışdır. Müəssisələrdə kitabxanalar yaradılmış, onlar müvafiq tədris vəsaiti və bədii ədəbiyyatla təmin olunmuş, əksər uşaq evləri və internat məktəblərində kompyuter avadanlıqları quraşdırılmış, sinif otaqları interaktiv təhsil üçün uyğunlaşdırılmışdır. Uşaqların hərtərəfli inkişafı üçün müvafiq şəraitin yaradılması məqsədilə müəssisələrdə mütəmadi olaraq treninqlər keçirilir.

Uşaq evləri və internat məktəblərində tərbiyə alan yeniyetmələrə vətənpərvərlik hissinin aşılanması, onların istirahətinin və asudə vaxtlarının səmərəli təşkili məqsədi ilə Heydər Əliyev Fondu ardıcıl olaraq kütləvi tədbirlər, festivallar, müsabiqələr keçirir, müəssisələrdəki özfəaliyyət kollektivlərinə, musiqi, rəqs, xalçaçılıq, rəssamlıq dərnəklərinə lazım olan köməyi əsirgəmir. Fəaliyyət göstərdiyi dövr ərzində Fondun himayə etdiyi bütün uşaq müəssisələrinin musiqi dərnəkləri yeni musiqi alətləri ilə zənginləşdirilmiş, rəqs kollektivləri zəruri vəsaitlərlə təmin edilmişdir.

2009-cu ildə Fondun təşəbbüsü ilə uşaq evlərində tərbiyə almış, yaşı 18-dən yuxarı olan qızlar üçün Bakının Nizami rayonunda inşa edilmiş 50 mənzillik yaşayış binası istifadəyə verilmişdir. Binadakı mənzillər zəruri məişət avadanlığı ilə təmin olunmuşdur.

Fond uşaqların dünyagörüşünün genişləndirilməsi məqsədi ilə xarici ölkələrdə keçirilən beynəlxalq müsabiqələrdə onların iştirakını təmin edir, həmçinin digər ölkələrin analoji müəssisələrində tərbiyə alan uşaqların Azərbaycana gəlməsi və ölkəmizlə tanış olması üçün şərait yaradır.

Uşaq evlərində tərbiyə alan gənclərin mənzillə təmin olunması kimi daim cəmiyyətimizi narahat edən mühüm problemin həllinə də məhz Mehriban xanım Əliyevanın xeyirxahlığı sayəsində nail olunmuşdur. Göründüyü kimi, uşaqlara qayğı və diqqət, gələcək nəslin fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam böyüməsi Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən biridir. Uşaqlarımızın xoşbəxt gələcəyi üçün əlindən gələni əsirgəməyən Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə hər il

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il ərəfəsində müxtəlif orta məktəblərin təhsildə fərqlənən şagirdləri, uşaq evləri və internat məktəblərində tərbiyə alan, qaçqın və məcburi köçkün ailəsindən olan, valideyn himayəsindən məhrum uşaqlar üçün şənlik təşkil edilir.

Hər birimizin gələcəyi, ümidi olan uşaqların üzündə təbəssüm yaratmaq sanki Mehriban xanıma dünyaları bəxş edir. *"Sizin sevinciniz Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin ən böyük uğurudur"* – deyə, xüsusilə vurğulayan Mehriban xanım öz əməlləri ilə təkcə müasirlərinin deyil, həm də gələcək nəsillərin qarşısında cavabdehlik daşıdığını dərk edir, mənalı ömür yolu ilə başqalarına örnək olur, dövrünün problemlərinə əsl ziyalı yanğısı ilə yanaşır.

Şübhəsizdir ki, hər kəsin böyük ümidlə, rəğbətlə qarşıladığı Heydər Əliyev Fonduna Mehriban Əliyeva kimi humanist, böyük ürəyə sahib olan bir qadın, hər şeydən öncə bir ana rəhbərlik edirsə, çox kiçik yaşlarından həyatın əziyyətli, ağrılı pillələrində addımlayan valideyn himayəsindən məhrum azyaşlı uşaqlara, yeniyetmələrə, gənclərə laqeyd yanaşmaq mümkünsüzdür. Mehriban xanım ana olduğu üçün gördüyü işlər də ana məhəbbətinin gücündən, ana ürəyinin böyüklüyündən xəbər verir. O, hər kəsə böyük sevgi, məhəbbət, nəvaziş göstərməklə necə incə, zərif qəlbə malik olduğunu dəfələrlə nümayiş etmişdir. Uşaqlara qayğı göstərilməsini ən əsas vəzifə hesab edən Mehriban xanım Əliyeva onların sevgilə böyüməsi, bütün ehtiyaclarının ödənilməsi üçün fədakarlıq göstərir, öz missiyasını böyük inamla yerinə yetirir.

Əlbəttə ki, hər bir xalqın gələcəyi sayılan gənclərin intellektual inkişafını təmin etmədən onların milli-mənəvi dəyərlərə bağlı şəxsiyyət kimi yetişməsinə nail olmaq qeyri-mümkündür. Elm və təhsilin yüksək inkişafı hər bir ölkənin, xalqın gələcəyi üçün vacib şərtlərdəndir. Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr sırasında elm və təhsilin, müasir informasiya texnologiyalarının mühüm yer tutması məhz bu reallığa əsaslanır.

Müstəqilliyimizin banisi ulu öndər Heydər Əliyevin *"Təhsil millətin gələcəyidir"* şüarını əsas tutaraq bu gün ölkə ərazisində təhsil sahəsi üzrə yüksək inkişafa nail olunmuşdur. Yeni təlim-tədris müəssisələrinin yaradılması, bir çoxunun bərpası təhsil səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edən amillərdəndir. Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə tikilən məktəblərdə gənclərin yüksək sə-

viyyədə təhsili, inkişafı üçün lazım olan bütün şərait yaradılır. Gənclərin boş vaxtlarının zərərli meyillərə yönəlməsinin qarşısının alınması, vaxtın daha səmərəli xərclənməsi, gənclərin bir vətəndaş kimi yetişməsi daim onun diqqət mərkəzindədir və bu sahədə xeyli sayda layihələr həyata keçirilməkdədir.

Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan maarifinin dirçəldilməsi istiqamətində miqyası görülməmiş məktəb tikintisi və yenidən qurulması layihələri xüsusilə ucqar bölgələrimiz üçün həqiqi bir mədəni inqilabdır. Hazırda elə bir bölgə yoxdur ki, orada bir məktəb belə tikilməsin. Xalqın gələcəyi, balalarımızın xoşbəxt sabahı üçün yeni məktəblər tikməkdən, onlara cəmiyyətin ümumi qayğısını göstərməkdən səmərəli heç nə ola bilməz.

Fondun təhsillə bağlı qarşıya qoyduğu əsas məqsəd Azərbaycanda bu sahəni müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırmaqdır. Məhz bu məqsədlər uğrunda Fond strateji hədəflərə doğru inamla addımlamış, bir sıra uğurlu nəticələr əldə etmişdir. Azərbaycanın birinci xanımının cəmiyyətin maariflənməsinə xidmət edən təhsil layihələrinin əsasını bölgələrdə yeni məktəblərin inşası, onların maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması təşkil edir. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilən, dövlət qurumlarının və vətəndaş cəmiyyətinin bəzi strukturlarının da dəstəklədiyi "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı çərçivəsində az müddət ərzində iki mərhələdə xeyli sayda məktəb tikilib istifadəyə verilmişdir. Proqram çərçivəsində tikilən və infrastrukturu yerli tələbata və imkana uyğunlaşdırılan məktəblər müasir avadanlıq, istilik sistemi, zəngin kitabxanalar, əyani vəsait və kompyuter avadanlığı ilə təchiz olunmuşdur.

Keçmiş ittifaqın iqtisadi cəhətdən ən qüdrətli dövründə belə Azərbaycanda bir ildə bu qədər məktəb tikilməmişdir. Lakin Heydər Əliyev Fondu bu fantastik göstəriciyə nail olmaqla sübut etdi ki, yüksək əzm və iradə, ən əsası isə vətənpərvərlik milli inkişafda son dərəcə vacib amildir. Qeyd edək ki, Fond hər il "Təhsilə dəstək" layihəsi çərçivəsində Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü nəticəsində daimi yaşayış yerlərini tərk etmiş qaçqın, məcburi köçkün ailələrindən olan birinci sinif şagirdlərinə çanta və məktəb ləvazimatı hədiyyə edir. Gürcüstanın azərbaycanlılar yaşayan bölgələrindəki məktəblərə, Azərbaycanın Qax, Zaqatala və Balakən rayonlarında tədrisin gürcü dilində aparıldığı mək-

təblərə də mütəmadi olaraq yeni dərslik və tədris ləvazimatları göndərilir. Bir sıra xarici təşkilat və şirkətlərin (“World Vision”, “JP Morgan”, “Exxon Mobil”, Rusiyanın “Puşkin kitabxanası” Fondu) Fonda hədiyyə etdikləri müxtəlif adda çoxsaylı nəşrlər ölkənin ali və ümumtəhsil məktəblərinə, uşaq evləri və internat məktəblərinin kitabxanalarına paylanmışdır. Bundan əlavə, Fond hər il yeni faydalı nəşrlər hazırlayaraq aidiyyatı üzrə təhsil müəssisələrinə paylayır. Layihə çərçivəsində, həmçinin təhsilin birinci pilləsi sayılan məktəbəqədər uşaq tərbiyə müəssisələrinin yenidən qurulması işləri də həyata keçirilmişdir. Belə ki, 2005-2012-ci illər ərzində respublika üzrə 20-dək uşaq bağçası əsaslı təmir olunaraq müasir avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Fond tərəfindən 2008-ci ildə məktəbəqədər müəssisələr üçün nəzərdə tutulmuş müxtəlif mövzulu plakatlar, multimedia diskləri, tablolar, oyun və digər əyani vəsaitlər buraxılmışdır. Bu vəsaitlər mütəmadi olaraq hər il sözügedən müəssisələrə paylanır.

Azərbaycanın beynəlxalq arenada imicinin yüksəldilməsi istiqamətində uğurlu addımlar atan Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti artıq qlobal xarakter daşımağa başlamışdır. Artıq Heydər Əliyev Fondu bir sıra xarici ölkələrdə də təhsilə qayğı göstərir, məktəblər tikdirir, xeyriyyəçilik işlərini davam etdirir. Məsələn, Əfqanıstan və Pakistanda artıq belə məktəblər tikilmişdir. Fondun dünyanın bir neçə ölkəsində yaradılan nümayəndəliklərinin xeyriyyəçilik işləri gündən-günə daha da artmaqdadır.

Heydər Əliyev Fondunun “Təhsilə dəstək” layihəsi çərçivəsində Gürcüstan, Misir, Rumıniya, Rusiya Federasiyası, Pakistan və Hollandiyada da bir sıra məktəblər yenidən qurulmuş və əsaslı təmir olunmuşdur. Pakistanın Müzəffərabad şəhərinin zəlzələdən sonra dağılmış Rara ərazisində qızlar üçün yeni orta məktəb binasının inşası ən uğurlu və önəmli layihələrdəndir.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə 2008-ci ildə Gürcüstanın Dmanisi rayonunda yeni kompyuter tədris mərkəzinin binası inşa edilmişdir. 2010-cu ildə Gürcüstanın Marneuli şəhərindəki 7 nömrəli Azərbaycan ümumtəhsil məktəbi, Tiflisdəki M.F.Axundzadə adına 73 nömrəli orta məktəb, Qardabanidəkı 3 nömrəli Azərbaycan məktəbi və Dmanisidəki 2 nömrəli Azərbaycan beynəlxalq orta məktəbi əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilmişdir.

2010-cu ildə isə Rusiya Federasiyasının Ulyanovsk şəhərindəki 78 nöm-

rəli orta ümumtəhsil məktəbinin binası əsaslı təmir edilmişdir. 2011-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Gürcüstanın Bolnisi rayonunun Həsən Xocalı və Cəfərli kəndlərində yeni məktəb binaları inşa edilərək istifadəyə verilmişdir.

Rusiya paytaxtında və ayrı-ayrı şəhərlərdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan məktəblərinə göstərilən müntəzəm qayğını da xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Göründüyü kimi, ölkəmizdə təhsilin sürətli inkişafı, gələcək nəsillərin təlim-tərbiyəsinin yüksək səviyyədə qurulması, onların Azərbaycanın layiqli vətəndaşları kimi yetişməsi, təhsil sahəsində mövcud problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində həm dövlət xətti ilə, həm də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bütün mümkün vasitələrdən istifadə olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, Fondun son illərdəki əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də ölkənin təhsil problemlərinin həllində nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan sayılan YUNESKO-nun geniş imkanlarından səmərəli şəkildə faydalanması olmuşdur. Belə ki, Azərbaycanla YUNESKO arasında bir neçə istiqamətdə əməkdaşlıq münasibətləri qurulmuşdur. Bu əlaqələr, əsasən, “Təhsil hamı üçün” proqramını, “Assosiativ məktəblər”, texniki-peşə sahəsində əməkdaşlıq, inklüziv təhsil layihəsi, ali məktəblərdə YUNESKO kafedralarının yaradılması və digər sahələri əhatə edir. Milli ruha söykənən təhsilin məzmunca yenilənməsi, məktəblərdə informasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi və digər bu kimi planlar da bu qurumla əməkdaşlığa daxil olan əsas məsələlərdəndir.

Fondun səhiyyə ocaqlarının bərpa edilməsi və inşası ilə bağlı layihələri də öz uğurlu nəticələrini vermişdir. Daim insanların sağlamlığına xidmət edən bir sıra tibb müəssisələri yenidən qurulmuş və bərpa edilmiş, inkişaf etmiş ölkələrdən gətirilmiş dünya standartlarına uyğun müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz olunaraq istifadəyə verilmişdir.

Heydər Əliyev Fondu 2004-cü ildən “Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı” layihəsini həyata keçirir. Azərbaycan Diabet Cəmiyyəti və Danimarkanın “Novo Nordisk” şirkəti ilə birlikdə reallaşdırılan layihə şəkərli diabet xəstələrinin səhhətini yaxşılaşdırmaq və xəstələri müasir müalicə vasitələri ilə təmin etmək məqsədi daşıyır. Layihə çərçivəsində 2004-cü ildən başlayaraq Azərbaycanda diabet xəstəliyinə düçar olmuş xəstələr müntəzəm olaraq insulin preparatları

və şpris-qələmlərlə təmin edilirlər. Layihə çərçivəsində 2009-cu ildə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə sosial qayğıya xüsusi ehtiyacı olan, şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş uşaqların sosial-psixoloji reabilitasiyası üçün Lənkəran şəhərində, 2010-cu ildə isə Gəncə şəhərində istirahət düşərgələri təşkil olunmuşdur. 2007-ci ildə BMT-nin təşəbbüsü ilə Dünya Diabet günü kampaniyasına qoşulmuş Heydər Əliyev Fondunun binası həmin il noyabrın 13-dən 15-dək mavi rənglə işıqlandırılmışdır. BMT-nin qətnaməsinə əsasən, bu təşkilata üzv olan bütün ölkələrdə noyabrın 14-ü Dünya Diabet günü kimi qeyd edilir. Təşkilatın rəmzi olan mavi rəng bütün millətlərin başı üstündəki səmanı əks etdirir və bu aksiyanın keçirildiyi 155 ölkədə şəhərlərin möhtəşəm binaları məhz bu rəngə boyanır. Məqsəd ictimaiyyətin diqqətini dünya miqyasında sağlamlığa ciddi təhlükə mənbəyi olan diabetə yönəltmək və onun qarşısını almaq istiqamətində səyləri birləşdirməkdir.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Azərbaycanda ixtisaslaşdırılmış tibb ocağının və qan bankının yaradılması, ölkəmizdə yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması, talassemiyadan əziyyət çəkən uşaqların təhlükəsiz və keyfiyyətli qanla təmin olunması üçün könüllü donor xidmətinin inkişafı, talassemiyanın yayılmasının qarşısını almaqdan ötrü əhalinin maarifləndirilməsi və talassemiya ilə mübarizə aparan bir sıra dövlətlərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədi ilə Bakıda Talassemiya Mərkəzi inşa edilmişdir. “Talassemiyasız həyat naminə” layihəsi çərçivəsində inşa edilən mərkəz 2009-cu il mayın 9-da istifadəyə verilmişdir. Mərkəzin istifadəyə verilməsi Heydər Əliyev Fondunun əhalinin sağlamlığının qorunmasına ən dəyərli töhfələrindən biri olmaqla talassemiyalı uşaqların və onların valideynlərinin böyük ümid yerinə çevrilmişdir.

Şübhəsizdir ki, insan üçün ən vacib şərt onun sağlamlığıdır. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən xeyriyyəçilik tədbirlərinin nəticəsində yüzlərlə insan normal sağlam həyata qaytarılmışdır.

Qeyd olunanlarla yanaşı çoxşaxəli fəaliyyətilə hər kəsin ümid və pənah yerinə çevrilən Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə görmə qabiliyyətini itirmiş və görmə qabiliyyəti zəif olan insanların cəmiyyətə inteqrasiyası istiqamətində görülən işlər intensiv xarakter almışdır. Onların təhsil almaları, ixtisaslara

yiyələnmələri, bu insanlara tibbi xidmətin təşkili, məşğulluqlarının təmin olunması, mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün bir neçə layihə reallaşdırılmışdır.

Hələ 2005-ci il dekabrın 9-da Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva BMT-nin İnkişaf Proqramı ilə birgə "Görmə qabiliyyətini itirmiş və görmə qabiliyyəti zəif olan insanlar üçün informasiya kommunikasiya texnologiyalarına çıxışın təmin edilməsi"nə dair əməkdaşlıq sazişi və layihə sənədi imzalamışdır. Mehriban xanım bildirmişdir ki, hazırda Azərbaycanda 320 min əlil insan yaşayır. Onlardan 40 mini kor və görmə qabiliyyəti zəif olan şəxslərdir. Layihənin məqsədi məhz bu insanların cəmiyyət həyatında fəal iştirakına, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları vasitələri ilə bilik və məlumat əldə etmək imkanlarının genişləndirilməsinə, məşğulluqlarının artırılmasına, ümumən bu insanların yaşayış tərzini yaxşılaşdırmağa xidmət edəcəkdir. Artıq bu layihənin üzərindən illər ötmüşdür. Bu müddət ərzində həyata keçirilən tədbirlər bir daha sübut etdi ki, deyilənlər sadəcə dildə qalmamış, reallığa qovuşmuşdur.

Mehriban xanım bu işləri daim nəzarətdə saxlayaraq layihənin reallaşmasına yaxından köməklik göstərmişdir. "Görmə qabiliyyətini itirmiş və görmə qabiliyyəti zəif olan insanlar üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına çıxışın təmin edilməsi" layihəsi çərçivəsində Nərimanov rayonundakı kor və zəif görən uşaqlar üçün respublika internat məktəbində müvafiq mərkəz yaradılmışdır.

Burada uşaqlar üçün model İKT sinifləri yaradılmış, proqram təminatı lokallaşdırılmış, internetə çıxışın təmin olunması və tədris-təlim proqramlarının hazırlanması, audio studiya və kitabxananın fəaliyyəti təmin edilmişdir. Elektron kitabxana üçün Almaniya istehsalı olan 2 kompyuter dəsti quraşdırılmışdır. Bu kompyuterlər xüsusi olaraq kor və görmə qabiliyyəti zəif uşaqlar üçün hazırlanmış ən son model texnologiyadır. Brayl əlifbası ilə Azərbaycan, rus və ingilis dillərində olan istənilən kitabı kompyuterin yaddaşına köçürüb oxumaq, səsləndirib dinləmək mümkündür. Musiqiyə qulaq asmaq, internetə girmək, məktublaşmaq, 100 min səhifəlik materialı yaddaşda saxlamaq, surətini çıxarmaq, o cümlədən mobil telefonlara da mesaj göndərmək mümkündür.

Heydər Əliyev Fondu Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyətinə "Mini informasiya laboratoriyası" da hədiyyə etmişdir. Mini laboratoriyaya xüsusi kompyuter masası, kompyuter dəsti, gözdən əlil şəxslərə müxtəlif informasiyaları əldə etmək və ötürmək imkanı yaradan proqram sistemi daxildir.

Ulu öndərin zəngin irsini, həmçinin müəllifi olduğu azərbaycançılıq fəlsəfəsini, ideyasını təbliğ etmək, gələcək nəsillərə çatdırmaq missiyasını öhdəsinə götürən Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər sırasına dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycan mədəniyyəti günlərinin həyata keçirilməsi də daxildir.

2013-cü ilin iyul ayında Fondun təşkilatçılığı ilə Fransada keçirilən "Azərbaycan Kannda" mədəniyyət günlərinin rəsmi açılışında iştirak edən Mehriban xanım Əliyeva çıxışı zamanı mədəniyyəti müxtəlif xalqların bir-birini daha yaxından tanıması üçün əsas vasitə adlandırmışdır: *"Biz azərbaycanlılar öz qədim və zəngin tariximiz və mədəniyyətimizlə fəxr edirik, dünyada Azərbaycanı əsrlər boyu mədəniyyətlərin və sivilizasiyaların qovuşduğu sülhsevər, qədim və bərəkətli bir torpaq kimi tanıtmaq istəyirik"*.

Qədim və zəngin musiqi mədəniyyətinə malik Azərbaycan musiqisinin ən dəyərli nümunələrindən olan muğamın qorunması, yaşadılması və dünyaya tanıdılmasında Mehriban xanım Əliyevanın əvəzsiz xidmətləri vardır. Qeyd etmək lazımdır ki, dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin və Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın səmərəli fəaliyyətinin nəticəsi olaraq hələ 2003-cü ildə Azərbaycanın muğam sənəti YUNESKO-nun qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilmişdir. Bu addım muğam sənətinə olan böyük diqqətin təcəssümüdür.

Heydər Əliyev Fondunun bir sıra dövlət qurumları ilə birgə təşkil etdiyi və 2009-cu ildən etibarən həyata keçirilən Respublika muğam müsabiqəsi və Beynəlxalq Muğam Festivalı ölkə daxilində və ölkədən kənarda yaşayanların böyük marağına səbəb olmuşdur. Bu maraq nəticəsində Azərbaycanda muğam sənətinə üz tutan gənclərin sayı xeyli artmış, milli muğam musiqimiz dünyanın bir çox ölkələrində tanıdılmışdır. Təsadüfi deyil ki, 2010-cu ildə Kanadanın Niaqara şəhərinin meriyası və ənənəvi olaraq hər il keçirilən beynəlxalq Niaqara musiqi festivalının rəhbərliyi tərəfindən 26 avqust tarixi Beynəlxalq

Azərbaycan Muğamı Günü və İpək yolu üzərində yerləşən ölkələrin musiqisi günü elan olunmuşdur.

YUNESKO milli-mənəvi dəyərlərin qorunması və Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği sahəsində həyata keçirilən layihələr arasında Azərbaycan muğamını Bəşəriyyətin Şifahi və Qeyri-Maddi İrsinin şah əsərləri siyahısına daxil etmişdir. Mehriban xanımın təşəbbüsü və görkəmli muğam ustalarının iştirakı ilə təşkil olunan dəyirmi masada muğam sənətinin dünyada geniş təbliğ olunması, tanıdılması məqsədi ilə Bakı şəhərində Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin yaradılması qərarının alınması olduqca önəmli addımdır. Belə ki, 2008-ci il dekabrın 27-də cənab prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin rəsmi açılışının elan olunması ilə muğam sənətinin inkişafına böyük təkan verildi. Bu gün neçə-neçə görkəmli muğam ustalarının konsertlərinin, muğam gecələrinin, beynəlxalq konfrans və festivalların təşkil olunduğu Mərkəzdə gənc ifaçılar Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin əsasını təşkil edən muğam sənətinin incəliklərinə yiyələnirlər.

Fondun dəstəyi ilə gerçəkləşən layihələrin davamı olaraq hər il Qəbələ Beynəlxalq Musiqi festivalı Şərq və Qərb musiqisini, eləcə də məşhur ifaçıları, bəstəkarları bir araya gətirir. Festivala gələn çoxsaylı xarici qonaqlar, eyni zamanda, Azərbaycan musiqisinin gözəl inciləri ilə tanış olur, ölkəmizin musiqi mədəniyyəti barədə aydın təsəvvür qazanırlar. Bu, bir daha Azərbaycan incəsənətinin tanıdılması istiqamətində görülən işlərin miqyasından və uğurundan xəbər verir.

Unudulmaz və dəyərli sənətkarlara daim böyük diqqətlə yanaşan Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 2005-ci ildə Bakıda və Parisdə dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun 120 illik yubileyi keçirilmiş, Parisdə YUNESKO çərçivəsində görkəmli kimyaçı-alim, akademik Yusif Məmmədəliyevin 100 illiyi qeyd olunmuş, dünya şöhrətli ifaçılar – mərhum Mstislav Rostropoviç və xanımı Qalina Vişnevskayanın 50 illik birgə fəaliyyətinə həsr edilmiş albom və disklər hazırlanmışdır. Bundan başqa, Fondun təşəbbüsü ilə Mstislav Rostropoviçin, Şostakoviçin, Bülbülün yubileyinə həsr olunmuş beynəlxalq festivallar keçirilmişdir. Dahi Üzeyir Hacıbəyovun "Arşın mal alan" əsərinin

səhnələşdirilməsi haqqında Vyana kamera teatrı ilə razılığın əldə edilməsi də xalqımızın milli mədəniyyətinin dünyada təbliği yolunda mühüm hadisədir.

Həmçinin "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illiyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunması, YUNESKO-nun "Dünya irs siyahısı"na İçərişəhərin Şirvanşahlar Saray Kompleksinin, Qobustan Qoruq Muzeyinin və Atəşgahın daxil edilməsi, tarixi mədəniyyət abidələrinin bərpası xüsusilə diqqətəlayiq hesab olunur.

Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin qorunub saxlanılması və tanıdılması naminə Bakıda Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Müasir İncəsənət Muzeyi fəaliyyət göstərir. Muzeydə ekspozisiyaların əsasını XX əsrin ikinci yarısından bugünədək Azərbaycanın ən yaxşı avanqard rəsm və heykəltəraşlıq əsərləri təşkil edir. Muzeydə Azərbaycanın gənc, əsasən avanqard üslubda işləyən rəssam və heykəltəraşlarının minədək işi toplanmışdır. Burada Azərbaycanın xalq rəssamları Səttar Bəhlulzadə, Böyükağa Mirzəzadə, Tahir Salahov, Ömər Eldarov, həmçinin adları Azərbaycan mədəniyyəti xəzinəsinə daxil olan bir çox fırça ustası və heykəltəraşın əsərləri, Qərbi Avropa incəsənəti salonunda isə Pablo Pikasso, Salvador Dali, Mark Şaqal kimi dahi klassiklərin əsərləri nümayiş olunur.

Heydər Əliyev Fondu həm də ölkəmizin qədim tarixi abidələrinin qorunmasına və bərpasına xüsusi diqqət yetirir. Məsələn, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə 2008-ci ildə Abşeronun ən qədim insan məskənlərindən olan Qala qəsəbəsində Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunun ərazisində Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksi yaradılmışdır. Bu Kompleks tarixi keçmişimizin canlandırılmasına, eləcə də doğma şəhərimizin turizm mərkəzlərindən birinə çevrilməsinə xidmət edir.

Eləcə də Fond ölkəmizdə və dünyada olan müxtəlif mədəniyyətlərə aid abidələrin təmiri və bərpasını həyata keçirməkdədir. Belə ki, 2008-ci ilin sentyabrında Heydər Əliyev Fondu və Roma Katolik dini icması arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır. Sənəddə müəyyənləşdirilmiş sahələr üzrə inkişaf, yenidənqurma layihələrinin gerçəkləşdirilməsi, sosial və dini təyinatlı obyektlərə yardımlar edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bundan başqa, Memorandum Azərbaycanda məskunlaşan xalqların etnomədəni tərəqqisinə yönələn

tədbirlərin həyata keçirilməsini də nəzərdə tutur. Bu əməkdaşlığa, əsasən, Bakıdakı Müqəddəs Məryəm kilsəsinin asma tavan şüşələri dini mövzuda və klassik vitraj texnikasında işlənərək bədii şüşələrlə əvəz edilmiş, eyni zamanda məbədin fasadında keramik panno yerləşdirilmişdir. Fondun həyata keçirdiyi "Tolerantlığın ünvanı – Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində Strasburq Kasedral kilsəsinin XIV əsrə aid olan beş pəncərəsi bərpa edilmişdir. 1320-1340-cı illərdə salınmış vitraj şüşələrinin üzərində Müqəddəs Məryəmin və İsa peyğəmbərin həyatı əks olunmuşdur.

Ölkəmizdə xarici ölkə mədəniyyətlərinin təbliği də əsaslı şəkildə həyata keçirilir. Belə ki, 2012-ci ildə Bakıda "Fransa inciləri" adlı sərginin həyata keçirilməsi xüsusi marağa səbəb olmuşdur. Bu sərgi vasitəsilə Luvr və Orse muzeylərini, Pompidu Mərkəzini, Versal Sarayını, Fransa Dövlət Kitabxanasını və digər mədəniyyət ocaqlarını bəzəyən 400-dən çox eksponat ölkəmizdə təbliğ olundu. Həmçinin, Azərbaycan Luvr muzeyinin İslam incəsənəti departamentinin yaradılmasında iştirak etmişdir. Bundan əlavə, Heydər Əliyev Fondu Luvr, Versal Sarayı, Strasburq Kasedral Kilsəsi, digər tarixi abidələrin bərpasında iştirak etməkdə davam edir.

Növbəti uğurlu layihə isə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın yüksək təşkilatçılıq bacarığı sayəsində olduqca nüfuzlu "Eurovision" müsabiqəsinin Bakıda ən yüksək səviyyədə təşkil olunmasıdır. Onun rəhbərlik etdiyi "Eurovision-2012" təşkilat komitəsinin uğurlu fəaliyyəti nəticəsində Bakıda keçirilən müsabiqə "Eurovision" tarixinin ən möhtəşəm şoularından biri kimi yaddaşlarda qaldı. Bu müsabiqə nəticəsində Azərbaycanın gözəlliyi, musiqisi, mədəniyyəti, qonaqpərvərliyi bütün dünyaya bəyan oldu. Həqiqətən də, bütün gözəllikləri özündə birləşdirən Azərbaycan kimi bir ölkənin vətəndaşı olduğumuza görə fəxr etməliyik.

Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyət sahəsində gördüyü işlərdən və həyata keçirdiyi tədbirlərdən biri də mövcud kitabxanaların yenidən qurulmasıdır. Fondun bu sahədəki müsbət fəaliyyəti diqqəti cəlb edir. Artıq onlarca qəsəbə və kənd kitabxanaları yenidən qurulmuş, müasir avadanlıqlarla təmin edilmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərindən biri də

dünya ictimaiyyətinə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi reallıqlarının çatdırılmasıdır. Təəssüf doğuran haldır ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi XX yüzilliyin tarixinə ən faciəli münaqişələrdən biri kimi daxil olmuş, milyonlarla insanın taleyində əks olunmuşdur. Tarixin səhifələrinə qanlı hərflərlə həkk olunan, unudulmayan ağrı-acısı ilə yaddaşlardan silinməyən Qarabağ hadisələrinə böyük ürək yanğısı ilə yanaşan Mehriban xanım Əliyeva çıxışı zamanı demişdir: *"Bu elə bir problemdir ki, hətta hər şey nizama salındıqdan sonra belə onu unutmaq çətin olacaqdır. Mən inanıram ki, həqiqətən Azərbaycan zəfər çalacaq və öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, ilk növbədə, görünməmiş humanitar fəlakətdir. Bir milyon qaçqın-köçkünün hər birinin öz şəxsi faciəsi var.*

Onlarla ünsiyyət zamanı bu insanların hədsiz dözümlülüyü və elə bir o qədər də hədsiz inamı adamı heyrətə gətirir. Onlar ədalətin zəfər çalacağına, işğal olunmuş torpaqların azad ediləcəyinə və yenidən ev-eşik sahibi olacaqlarına inanırlar".

Mehriban xanım Əliyeva, demək olar ki, bütün xarici səfərlərində, keçirdiyi görüşlərdə işğalçı Ermənistanın Azərbaycanın qədim mədəniyyət mərkəzi Qarabağda mədəni irsimizə ciddi ziyan vurmasından, tarixi yerlərimizi bərbad hala salmasından dönə-dönə, faktlarla danışır və dünya ictimaiyyətini Ermənistan silahlı qüvvələrinin vəhşiliklərinə son qoymaq üçün tədbirlər görməyə çağırır.

Mehriban xanım Əliyeva torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğal olunduğunu və bu ərazilərdə tarixi-mədəniyyət abidələrimizin məhv edildiyini dəfələrlə bəyan etmişdir: "*...Tarixi və mədəniyyət abidələrinin qorunması ölkəmiz üçün bir də ona görə vacibdir ki, Azərbaycan ərazisinin 20 faizi Ermənistanın işğalı altındadır. Həmin ərazilərdə minlərlə tarixi, mədəniyyət abidələri işğalçı qüvvələr tərəfindən məhv edilmişdir. Ölkəmizdə bir milyon qaçqın, məcburi köçkün var və onların müəyyən hissəsi hələ də çadırlarda yaşayır. Biz bu faktları beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaqda davam edəcəyik".*

Həyata keçirilmiş layihələr sırasında bir neçə dildə nəşr edilmiş Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüz tarixini əks etdirən "Qarabağ reallıqları" bukletlər toplusunu, erməni vəhşiliyindən bəhs edən "Müharibə və mədəni-

tarixi abidələrimiz", "Azərbaycana qarşı müharibə: mədəni irs hədəf altında" kitablarını qeyd etmək olar. Bundan başqa, Fond dünyanın müxtəlif ölkələrində Xocalı soyqırımına həsr olunmuş aksiyalar, foto və videosərgilər təşkil edir.

Qısa müddət ərzində böyük layihələri uğurla həyata keçirməyə nail olan Heydər Əliyev Fondunun cəmiyyətdə böyük inam və etimad qazanması əlbəttə ki, bütün ölkə vətəndaşları kimi Mehriban xanım Əliyevanın ömür-gün yoldaşı, ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin də böyük razılığına səbəb olmuşdur. O, çıxışı zamanı bildirmişdir: *"Bu Fondun xətti ilə aparılan işlər, görülən tədbirlər, irəli sürülmüş təşəbbüslər göz qabağındadır. İstər təhsil, istər səhiyyə sahəsində, mədəniyyət sahəsində, mənəvi irsimizin qorunması işində, Azərbaycanın dünya birliyində təbliğ edilməsi işində, Azərbaycanın olduğu kimi təqdimatı işində, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin geniş mənada dünya birliyinə düzgün şəkildə çatdırılması işində Heydər Əliyev Fondunun rolunu mən çox yüksək qiymətləndirirəm. Bu Fond sübut etdi ki, əgər istək olarsa, əgər iradə olarsa və əgər xoş niyyət olarsa, istənilən sahədə istənilən məsələ həll oluna bilər. Bu fondun çoxşaxəli fəaliyyətini əgər bir sözlə xarakterizə etmək mümkündürsə, mən "Xoş niyyət" deyərdim. Çünki bütün sahələrdə biz bunu görürük".*

Yüksək fəaliyyəti ilə seçilən Fondun digər ölkələrdə də (ABŞ, Rusiya, Türkiyə, Rumıniya, Gürcüstan və s.) nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir və onlar Azərbaycandan kənarda bir çox layihələri uğurla həyata keçirir. Azərbaycan xalqının rifahına xidmət edən humanitar proqramların effektivliyinin güclənməsi üçün bütün mövcud imkanlardan istifadə etməyi özünün vəzifəsi hesab edən Mehriban xanım Əliyeva çıxışı zamanı qeyd etmişdir ki, *"Ən böyük nailiyyətimiz, ən böyük uğurumuz Azərbaycan xalqının inamını və hörmətini qazanmağımız olub. Mən bu kürsüdən istifadə edərək bir daha hamını əmin etmək istərdim ki, Heydər Əliyev Fondu Azərbaycanın bu günü və sabahı naminə gələcəkdə də çalışmağa hazırdır. Bu yolda bizə dəstək verən, yardım edən hər bir insana, hər bir quruma – istər dövlət, istər qeyri-dövlət qurumuna, bizimlə əlaqə, əməkdaşlıq yaradan beynəlxalq təşkilatlara dərin minnətdarlığımı çatdırıram".*

Fondun cəmi 10 il müddətində fəaliyyətinə baxmayaraq Mehriban xanım Əliyevanın imzası ilə əldə olunan uğurlar, nailiyyətlər əsrə bərabərdir. Bu illər

ərzində öz missiyasını layiqincə yerinə yetirən və yorulmadan çalışan Mehriban xanımın fəaliyyət dairəsi daim diqqət mərkəzindədir və hər bir azərbaycanlı bu görülən işlərdən qürur duyur.

Əlbəttə, təmənnasız şəkildə həyata keçirilən missiyanın gözə çarpdırılması Mehriban xanım üçün bir qədər xoşagəlməzdir. Çünki "Yaxşılığı et və dənizə at" düşüncəsi ömür boyu onun əsas istəklərindən biri olaraq qalmışdır. Lakin Mehriban xanım Əliyeva, özü də söylədiyi kimi belə bir imkandan məhrumdur: *"Birinci xanım statusunda elə bir xeyriyyəçillik aksiyası keçirə bilmirəm ki, bu, ictimaiyyətin diqqətini cəlb etməsin. Bu kütləvilik amili məni sıxsa da, yaşayışıma bəzi yeniliklər gətirir və mən bunu olduğu kimi qəbul edirəm. Bu isə özünü göstərməkdən tamamilə uzaq adam kimi mənə kifayət qədər çətin olur".* Azərbaycan xalqının ölkənin birinci xanımına olan böyük rəğbət və ehtiramının sirri də elə məhz bununla bağlıdır.

Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanı dünyada uğurla təbliğ etməsi onun qüsursuz ictimai-siyasi və mədəni fəaliyyətində əsas yer tutur. O, öz fəaliyyəti ilə nəinki Azərbaycanda, bütün dünyada böyük rəğbət qazanmışdır.

Bir çox ölkələrdə, şəhərlərdə Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə Azərbaycanın tanıdılması istiqamətində bir sıra işlər həyata keçirilmiş və bu istiqamətdə aparılan fəaliyyət uğurlu nəticələr vermişdir. Belə ki, dünya mədəniyyətinin paytaxtı olan Parisdə yerləşən Eyfel qülləsinin yaxınlığında qədim və zəngin tarixi eksponatların nümayiş olunduğu Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin yaradılması ölkəmizin təbliği üçün ən əhəmiyyətli addımlardan biri hesab olunur. Bu addım mədəniyyətlərarası sivilizasiyanın əsas qüvvəsi kimi dünya mətbuatına daxil olan Azərbaycanın ən yüksək səviyyədə məşhurlaşmasına səbəb olmuşdur. Bu mərkəz həmçinin bizim ölkəmizdə də hədsiz maraqla qarşılanır. Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin binası 1904-cü ildə inşa olunmuş tarixi tikilidir. Müxtəlif ekspozisiya zallarının yaradıldığı mərkəzdə Azərbaycan tarixini əks etdirən eksponatlar – arxeoloji tapıntılar, qədim pullar, silahlar, misgərlik məmulatları təqdim olunur. Milli xalçaçılığımızın bütün istiqamətlərdə nümunələrinin təqdim edildiyi mərkəzdə yaşı yüz illərlə ölçülən xalça və xalça məmulatları sərgilənir. Burada Azərbaycan xalçaçılıq məktəblərinin tarixi və keçdiyi inkişaf yolları barədə məlumat verilir. Mərkəzin ekspozisiya-

sında zinət və müxtəlif bəzək əşyaları, xalq incəsənətinin bütün istiqamətlərinə dair nümunələr, Azərbaycan milli geyimləri sərgilənir, gənc rəssamların işləri nümayiş etdirilir. Mərkəzdə muğam zalı yaradılmış, qədim musiqi alətlərimizin sərgisi təşkil olunmuşdur. Mərkəzin kitabxanasında fransız dilinə tərcümə edilən Azərbaycan ədəbiyyatı külliyyatı, mədəniyyətimizin müxtəlif istiqamətlərinə aid nəşrlər təqdim olunur.

Əlbəttə ki, Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr çərçivəsində görülən işləri sadalamaqla bitirmək mümkün deyil. Çünki görülən işlərin miqyası bir kitab səhifələrinə sığmayacaq dərəcədə geniş və çoxşaxəlidir. İnsanların sosial rifah vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, milli mədəniyyətimizin, mənəvi irsimizin qorunması, ölkəmizin beynəlxalq istiqamətdə tanınması naminə Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bilavasitə rəhbərliyi altında həyata keçirilən layihələrin sayı isə ildən-ilə durmadan artmaqdadır.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev Fonduna üz tutmuş hər bir vətəndaşın müraciətinə böyük həssaslıq və diqqətlə yanaşılır, imkan daxilində həllinə yardım göstərilir. Bu, həm də Fondun daxilində insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində dayanan ictimai təşkilatın öz işini layiqincə yerinə yetirməsindən irəli gəlir. Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva rəhbərlik etdiyi Fondun insanlara hər zaman xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşacağını əminliklə vurğulayır: *"...Bəzən cəmiyyətdə insan elə bir vəziyyətə düşür ki, bütün döydüyü qapılar onun üzünə bağlı qalır. O, öz dərdi ilə, öz problemi ilə təkbaşına qalır və ona elə gəlir ki, heç bir şey və heç kəs ona kömək edə bilməz. Bu halda, o, üzünü bizim Fonda tutur. Mən demək istəmirəm ki, biz dərhal onun bütün problemlərini həll edirik. Amma o insan burada nə biganəliklə, nə soyuq münasibətlə rastlaşmaz və hökmən onun problemlərinin həlli üçün mümkün olan bütün vasitələrdən istifadə ediləcəkdir. Yəqin ki, xeyriyyəçilik, insansevərlik, mərhəmət Azərbaycan xalqının mentalitetinə, mədəniyyətinə, əsrlər boyu formalaşan ənənələrimizə xas olan ən gözəl keyfiyyətlərdən biridir və biz bu gün Heydər Əliyev Fondu olaraq bu ənənələri davam etdirməyə çalışırıq".*

Nəcib əməlləri ilə xeyirxahlıq ünvanına çevrilən, hər bir azərbaycanlının qürur yeri, fəxri olan Heydər Əliyev Fondu Mehriban xanım Əliyevanın rəh-

bərliyi ilə ulu öndərin ideyalarını rəhbər tutaraq ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Mehriban xanım Azərbaycan xalqının rifahına xidmət edən humanitar proqramların effektivliyinin güclənməsi naminə daima bütün mövcud imkanlardan istifadə etməyi özünün ən məsul vəzifəsi hesab edərək bu yolda uğurla addımlayır. Bu uğurları sevinc hissi ilə qarşılayan qədirbilən Azərbaycan xalqının hərdaim Mehriban xanımın dəstəkçisi olduğunu görmək çətin deyildir.

Azərbaycanın mədəni həyatında mühüm rol oynayan Azərbaycan-YUNESKO münasibətlərinin inkişafı və genişlənməsində ölkənin birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın əvəzolunmaz rolunu xüsusilə qeyd etmək lazımdır. 2004-cü ilin sentyabrında Mehriban xanım Əliyeva ənənəvi musiqinin, ədəbiyyat və poeziyanın inkişafına verdiyi töhfələrə, musiqi təhsili və dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə və YUNESKO-nun ideyalarına göstərdiyi xidmətlərinə görə bu təşkilatın şifahi ənənələr və musiqi ənənələri sahəsində xoşməramlı səfiri adına layiq görülmüşdür. Bu, olduqca sevindirici haldır. İndi Mehriban xanımın adı dünyada cəmi 41 nəfər olan xoşməramlı səfirlə – M.Rostropoviç, K.Kardinal, L.Məryəm, V.Adamkus, Tereza Ana və başqaları ilə bir sırada çəkilir.

Mehriban xanım Əliyevanın YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri təyin olunması münasibətilə ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev təbrik nitqilə çıxış etmişdir: *"Bu gün Azərbaycanın mədəni həyatında çox mühüm bir gündür. Ölkəmizin nümayəndəsi YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülür. Bu, çox əlamətdar bir hadisədir. Çünki bu, mədəni əlaqələrimizin möhkəmlənməsi deməkdir. Mən əminəm ki, xanım Mehriban Əliyevanın YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri təyin olunması bu sahədə bizə yardım edəcəkdir. Mehriban xanımın on ilə yaxın bir müddətdə rəhbərlik etdiyi fond mədəniyyətin inkişaf etdirilməsi, mədəni irsin qorunması, xalqımızın ənənələrinin yaşadılmasında mühüm rol oynamışdır. Onun təsis etdiyi jurnal, fondun həyata keçirdiyi müxtəlif layihə və proqramlar ölkəmizdə mədəniyyət və incəsənətin ümumi inkişafına müsbət təsirini göstərir. Əminəm ki, bu təyinatdan sonra həm Mehriban xanımın, həm də fondun fəaliyyəti beynəlxalq miqyasda daha çox nəzərə çarpacaqdır. Bu gün mənim üçün ikiqat əlamətdardır. Çünki bu yalnız*

Azərbaycan nümayəndəsinin YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi deyil, həm də mənim xanımımın təltif olunmasıdır. Çox şadam ki, onun fəaliyyəti bu cür yüksək qiymətləndirilir və tanınır. Elə bilirəm ki, o, xoşməramlı səfir adını daşımağa layiqdir. Çünki o, həmişə insanlara xoş münasibəti, xoş niyyəti ilə seçilibdir. Bu, onun xasiyyətinin fərqləndirici cəhətidir. Əminəm ki, bu, yeni işdə də fəal çalışacaq və fəaliyyəti ilə ümumi məqsədlərimizə töhfəsini əsirgəməyəcəkdir. Ümumi məqsədlərimiz isə bir-birimizi daha yaxından tanımaq, insanları, mədəniyyətləri tanıtmaq, müxtəlif xalqların və ölkələrin mədəniyyətlərindən bəhrələnməkdir. Əminəm ki, Mehriban xanım bu vəzifəni səylə yerinə yetirəcək və bu vacib işdə uğurlar qazanacaqdır".

Xalqların təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığını genişləndirmək yolu ilə sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə xidmət göstərən YUNESKO Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla mədəniyyət sahəsində geniş əməkdaşlıq qurması üçün əlverişli şərait yaratmışdır.

Hazırda Mehriban xanım Əliyevanın humanist və mədəni layihələri onlarla ölkələr tərəfindən dəstəklənir. Onun nüfuzu və işgüzarlığı sayəsində Azərbaycan YUNESKO tədbirlərinin mərkəzinə çevrilmişdir. Bu silsilə tədbirlər artıq illərdir ki, davam edir və Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada yayılmasına xidmət göstərir.

Azərbaycan mədəniyyətinin dünya arenasında nümayiş olunması istiqamətində böyük uğurlar əldə olunmuşdur. Belə ki, YUNESKO çərçivəsində N.Tusinin anadan olmasının 800 illik yubileyi, Azərbaycan alimi, şərqşünas Mirzə Kazımbəyin 200 illik yubileyi, akademik Yusif Məmmədəliyevin, məşhur xalçaçı-rəssam Lətif Kərimovun, akademik Musa Əliyevin, görkəmli yazıçı Mir Cəlal Paşayevin, məşhur rəssam Səttar Bəhlulzadənin 100 illik yubileyləri yüksək səviyyədə qeyd edilmişdir. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın səyi ilə Azərbaycan-YUNESKO münasibətləri ən yüksək inkişaf səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Həmçinin Azərbaycanla İslam Konfransı Təşkilatının müxtəlif strukturları arasında münasibətlərin inkişaf edib möhkəmləndirilməsində Azərbaycanın birinci xanımı, YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti xüsusilə təqdirəlayiqdir.

Dünyanın nüfuzlu mədəniyyət qurumu – YUNESKO-nun Azərbaycanın birinci xanımına göstərdiyi yüksək etimad təkcə bir şəxsin deyil, bütövlükdə ölkəmizin uğuru olmaqla bərabər, həm də müasir dünyanın xalqımızın milli mədəniyyətinə, folkloruna, tarixinə, dilinə, incəsənətinə göstərdiyi yüksək diqqətin ifadəsidir. Bu etimad Mehriban xanım Əliyevanın timsalında Azərbaycan qadınının fədakarlığının və bacarığının beynəlxalq miqyasda təsdiq edilməsinə daha bir əyani sübutdur. Azərbaycan qadını üçün səciyyəvi olan yüksək humanizm, qayğıkeşlik və mərhəmət kimi ali mənəvi keyfiyyətlər bu gün Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanın şəxsində bir daha parlaq təcəssümünü tapır.

YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri təyin olunmasından iki il sonra Mehriban xanım Əliyeva müxtəlif sahələrdə genişmiqyaslı fəaliyyəti, ehtiyacı olan uşaqlara qayğısı, təhsilə, həmçinin islam aləmində görülən işlərə böyük dəstəyinə görə də diqqəti çəkdi və 2006-cı il noyabrın 24-də müsəlman dövlətlərinin təmsil edildiyi nüfuzlu beynəlxalq mədəni-humanitar qurum olan İslam Ölkələri Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatının – İSESKO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görüldü. İSESKO-nun baş direktoru doktor Əbdüləziz bin Osman əl Tuveycri Azərbaycanın birinci xanımına fəxri adın diplomunu təqdim edərkən qeyd etmişdir ki, *“Mehriban Əliyeva – təşkilatın bu yüksək adına layiq görülmüş ilk qadındır”*. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva mükafatlandırma mərasimində İSESKO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsini böyük sevinc hissi ilə qarşılayaraq bildirmişdir ki, *“İslam ölkələrinin elm, təhsil və mədəniyyət təşkilatı – İSESKO-nun mükafatına layiq görülmək mənim üçün böyük şərəfdir”*. Xalqlar arasında dialoqun qurulması sahəsində fəaliyyət göstərən İSESKO öz növbəsində həm də sülh və təhlükəsizliyin qarantıdır. Ümumilikdə, təşkilata 50-dən çox islam dövləti daxildir.

Qeyri-siyasi institutlar olan YUNESKO və İSESKO kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların səfiri olmaq çox şərəfli və məsuliyyətli missiyadır. Ölkəni təmsil etmək üçün ən əlverişli beynəlxalq arena sayılan bu iki təşkilat sayəsində müasir Azərbaycanın, qədim tarixi və mədəni köklərə malik xalqımızın, incəsənətimiz, musiqimiz və ədəbiyyatımızın nailiyyətlərinin bütün dünyaya

çatdırılması üçün fürsət yaranmışdır. Bu fürsətdən yararlanaraq elm, mədəniyyət, təhsil vasitəsilə İslam dünyasının malik olduğu bütün imkanları, Qərbin və Şərqin, eləcə də müxtəlif sivilizasiyaların bir-birinə nə qədər maraqlı və faydalı ola bilməsini göstərmək xoşməramlı səfir olaraq Mehriban xanım Əliyevanın əsas vəzifələri sırasındadır.

Mehriban xanımın Azərbaycanın tanıdılması, təbliğ olunması naminə tez-tez xarici ölkələrə səfər etməsi dünya arenasına yeni bir siyasətçi qadının gəlişindən xəbər verir. Ömür kitabının hər bir səhifəsini uğur və nailiyyətlərlə bəzəyən Mehriban xanım bunun sirrini məhz belə açıqlamışdır: *"Mən insanlara kömək göstərmək istəyirəm. Konkret problemləri həll etmək, yardım edə bildikdə sevinc hissi keçirmək və səndən asılı olmayan səbəblər üzündən nəsə edə bilmədikdə təəssüflənmək, qəzavü-qədər, sağalmaz xəstəlik qarşısında bütün gücsüzlüyünü dərk edərkən əziyyət çəkmək, xilas edilmiş bir uşağın təbəssümünü gördükdə isə bir daha sevinmək istəyirəm. Bu, mənim seçimimdir".*

2011-ci il aprelin 7-8-də Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq üzrə Forumunun keçirilməsi, eləcə də Bakının 2009-cu ildə "İslam mədəniyyətinin paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı qərar da Azərbaycanın birinci xanımının misilsiz fəaliyyətinin nəticəsidir.

Mehriban xanım Əliyevanın mədəniyyətlər və sivilizasiyalararası dialoq üzrə keçirilmiş beynəlxalq səviyyəli tədbirlər sahəsində gördüyü işlər Azərbaycan mədəniyyətinin, tarixinin təbliğinə böyük töhfədir. Bildiyimiz kimi, Azərbaycan qədim və zəngin musiqi mədəniyyətinə malik olan ölkədir. Azərbaycan musiqisinin ən dəyərli nümunələrindən olan muğamın qorunması, yaşadılması və dünyaya tanıdılmasında Mehriban xanımın müstəsna xidmətləri vardır.

Azərbaycan muğamının, aşıq, milli xalçaçılıq sənətinin YUNESKO tərəfindən Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs xəzinəsinə daxil edilməsi, ədəbiyyat, mədəniyyət korifeylərimizin dünyaya tanıdılması, onların yubileylərinin YUNESKO miqyasında qeyd olunması, əlbəttə ki, böyük fərəh hissi ilə qarşılanır. Ölkəmizin mədəniyyətinin dünya sferasında tanıdılması istiqamətində Azərbaycan incəsənəti, klassik musiqi, muğam, aşıq, xalçaçılıq sənəti ilə bağlı ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq festivallar, dünyanın müxtəlif ölkələrindən gə-

lən sənətçilər, alimlər arasında fikir mübadiləsi, Azərbaycanın ev sahibliyi ilə keçirilən beynəlxalq tədbirləri qeyd etmək kifayət edər.

Məhz bu əsrarəngiz fəaliyyətin sayəsində Bakı 2009-cu ildə "İslam mədəniyyətinin paytaxtı" elan olundu. İSESKO-nun baş direktoru Əbdüləziz bin Osman-əl Tüveycri qeyd etmişdir ki, *"Bakının İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi islam dünyasında mədəniyyətlərarası əlaqələri möhkəmlətmək üslubudur, çünki Bakı İslam dünyasında ən qədim şəhərlərdən biridir".* Cənab Prezident İlham Əliyev Bakının mədəniyyət paytaxtı elan edilməsini böyük şərəf kimi qiymətləndirərək qeyd etmişdir ki, *"Biz islam aləminin yaxın olmasına, İslam həmrəyliyinə çalışırıq. Buna böyük ehtiyac var".* Həmin il çərçivəsində respublikamızın paytaxtı festivallar, incəsənət bayramları, beynəlxalq elmi konfranslar mərkəzinə çevrildi. Mədəniyyətimizin İslam dünyasına inteqrasiyasında böyük xidmətləri olan Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr, heç şübhəsizdir ki, Bakının İslam mədəniyyətinə verdiyi töhfələri daha da artıraraq rəngarəngləşməsinə xidmət edir.

Ölkəmizin birinci xanımı Mehriban xanım Əliyevanın yüksək əməyi nəticəsində milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və təbliği, xalqımızın üzləşdiyi haqsızlıqların dünyaya çatdırılması, elmin inkişafı, təhsilin səviyyəsinin yüksəldilməsi, vətəndaşların sosial problemlərinin həlli istiqamətində həyata keçirilən bütün layihələr ölkəmizin sürətli addımlarla irəliləməsinə hesablanmışdır. Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətindən danışarkən bir-iki sahənin adını çəkməklə kifayətlənmək qeyri-mümkündür. O, çoxşaxəli fəaliyyəti ilə bütün Azərbaycan xalqının dərin rəğbətini və etimadını qazanmış, Azərbaycan qadınlarına örnək, nümunə olmuşdur.

Bugünki gündə Mehriban xanım Əliyevanın geniş ictimai-siyasi fəaliyyəti dünya səviyyəsində Azərbaycan qadınının müsbət obrazının formalaşmasında mühüm rol oynayır. Onun humanitar, elm, təhsil sahələrində həyata keçirdiyi tədbirlər təqdirəlayiqdir. Təsadüfi deyil ki, öz uğurlu siyasəti, xeyirxah işləri ilə xalqın sevgisini və etibarını qazanan Mehriban xanım Əliyeva 2005-ci ildə "Lider qadınlar" İctimai Birliyinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Sosiologiya As-

sosiasiyasının keçirdiyi sorğunun nəticələrinə, əsasən, Azərbaycan qadınına xas olan yüksək keyfiyyətlərinə, geniş xeyriyyəçilik fəaliyyətinə görə "İlin qadını" elan edilmişdir. Bu nəticə cəmiyyətdə minlərlə insanın Mehriban xanım haqqında formalaşmış fikrinin ifadəsidir. Təsadüfi deyil ki, respublikamızda fəaliyyət göstərən 100-ə yaxın qadın təşkilatı onu özlərinin vahid lideri seçmiş, milli birlik, yekdillik nümunəsi kimi səciyyələndirmişdir. Daim Azərbaycanın tərəqqisi naminə böyük əzmlə çalışan, fəaliyyəti ilə hər kəsə böyük nümunə olan, xeyirxah, qayğıkeş qadın Mehriban xanım Əliyeva məmnunluq hissi ilə bildirmişdir: *"Mən öhdəmə götürdüyüm hər bir işə çox böyük məsuliyyətlə yanaşıram. Hər zaman öz fəaliyyətimdə çalışmışam bir neçə amala əsaslanım. Bunlar vətənpərvərlik, insansevərlik və mərhəmətlilikdir. Mənim fəaliyyətimə verdiyiniz yüksək qiymətə görə hər birinizə ürəkdən təşəkkür edirəm".*

Mehriban xanım Azərbaycanın ictimai-siyasi, mədəni həyatında böyük uğurlara əsaslanan çoxşaxəli fəaliyyətilə yanaşı təhsilini davam etməyi də qarşısına məqsəd qoymuşdur. Belə ki, o, aldığı yüksək təhsilin nəticəsi olaraq 2005-ci ildə "Eftonaziya və təbabətin insanpərvərlik problemlərinin fəlsəfi-etik aspektləri" mövzusunda elmi işini müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi-alimlik dərəcəsi almışdır.

Daim xalqın etimadını doğruldaraq böyük sevgisini qazanan, qüsursuz ictimai-siyasi fəaliyyəti ilə qəlbləri fəth edən Mehriban xanım Əliyevanın 2005-ci il noyabrın 6-da Milli Məclisdə keçirilən seçkilərdə namizədliyi Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən 14 saylı Əzizbəyov (indiki Xəzər rayonu) ikinci seçki dairəsindən irəli sürülmüş və 92.12% (23106) səs toplayaraq deputat seçilmişdir. 5 il müddətində xalqın etimadını layiqincə doğruldan Mehriban xanım 2010-cu ildə 14 saylı Xəzər ikinci seçki dairəsindən Azərbaycan Milli Məclisinə keçirilən seçkilərdə yenidən parlamentə deputat seçilmişdir. O, hər zaman öz millətinə, xalqına olduqca hörmətlə, sadə, səmimi, təmənnasız münasibətlə yanaşmışdır. Bu, nəticəyə əsaslanaraq demək olar ki, xalq yalnız öz sevdiklərini ucaldır, zirvələrə aparır.

Mehriban xanım Milli Məclisin deputatı kimi fəaliyyətində əsl peşəkarlıq, siyasi yetkinlik nümunəsi göstərmişdir. Onun millət vəkili olduğu Xəzər rayonunda sürətli inkişafa nəzər saldıqda yüksək dinamikanı müşahidə etmək

mümkündür. Aparılan tikinti-quruculuq işləri, insanların yaşam tərzinin yaxşılaşdırılması, uşaqlara və gənclərə qayğı istiqamətində görülən işlər göz qabağındadır. Geniş fəaliyyət imkanlarına baxmayaraq Mehriban xanımın tez-tez rayon sakinlərinə baş çəkərək problemləri, qayğıları ilə maraqlanması rayon sakinləri üçün olduqca sevindirici haldır. İndi hər kəs çox istərdi ki, Mehriban xanım Əliyeva onların yaşadığı rayondan millət vəkili olsun. Çünki Mehriban xanım təkcə rayonun sosial-iqtisadi problemləri ilə deyil, rayonun hər bir sakininin problemi ilə yaxından tanış olur, həlli üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə edir. Sevindirici haldır ki, bu cür qızıl ürəyə sahib olan qadın təkcə millət vəkili olduğu Xəzər rayonunun deyil, Azərbaycanın hər bir bölgəsinin sakinləri ilə yaxından maraqlanır və lazımi köməyini əsirgəmir. Onun tez-tez Bakıətrafı qəsəbələrdə olması və yeni sosial-mədəni obyektlərin açılış mərasimlərində iştirakı deyilənləri bir daha təsdiqləyir. Çünki millət vəkili təkcə bölgəsi üçün deyil, dövləti və milləti üçün böyük işlər görən bir insandır.

Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin əsasında insan amili dayandığından, böyük humanistlik nümayiş etdirərək bir neçə dəfə Amnistiya Aktını da gerçəkləşdirmişdir. Bu addımın nəticəsi olaraq minlərlə məhbus qaranlıq dünyadan işıqlı həyata, azadlığa buraxılmış, yollarını intizarla gözləyən ailəsinə, övladına qovuşmuşdur. Bu, vətəndaşlara qarşı diqqət və qayğının bariz nümunəsi olmaqla yanaşı, Azərbaycanda cəza siyasətinin humanistləşməsi kimi bir dəyərin formalaşmasına, əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan ideyanın daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edən bir addımdır. Humanistliyi, xeyirxahlığı ilə hər zaman diqqət mərkəzində olan Mehriban xanım çıxışı zamanı demişdir: – *“İnsanları bağışlamaqla biz həm onları normal həyata qaytarırıq, həm də müasir Azərbaycanın humanizm prinsipləri əsasında inkişafını nümayiş etdiririk. Cəmiyyətdə olan bütün ağır problemləri mərhəmətlə, insansevərliklə həll etməyə çalışmaq lazımdır. Fikrimcə, vətəndaş cəmiyyəti elə bir cəmiyyətdir ki, orada bütün azadlıqlar, qanunun aliliyi mövcuddur, vətəndaşlar fəaldırlar, cəmiyyətdə birlik və həmrəylik var. Bu, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında ən əsas prinsiplərdən biridir”.*

Mehriban xanım Əliyeva millət vəkili olaraq bu kimi fəaliyyətləri ilə ölkənin siyasi həyatında hər zaman aktiv iştirak etməkdədir. Ölkənin birinci

xanımının fəaliyyəti ölkə hüdudlarını çoxdan aşaraq beynəlxalq xarakter almışdır. O, hər zaman Azərbaycanın müxtəlif ölkələrlə münasibətlərinin inkişafı üçün böyük səylə çalışır. Onun həm millət vəkili, həm də ictimai xadim kimi fəaliyyəti Azərbaycan cəmiyyətinin formalaşmasına, bu cəmiyyətdə son onilliklərə qədər arxa planda qalmış bir sıra ideyaların, dəyərlərin qabardılmasına, ölkə vətəndaşına qayğı və humanizmin göstərilməsinə səbəb olmuşdur. Mehriban xanım millət vəkili kimi üzərinə düşən bütün vəzifələri şərəflə, ləyaqətlə, vicdanla həyata keçirir.

Həqiqətən də, Mehriban xanımın gördüyü işləri sadalamaqla bitirmək mümkün deyil. Onun çoxşaxəli fəaliyyəti müasir tariximizin ən parlaq səhifələrini təşkil edir. Ölkəmizin təhsil sisteminin inkişafında xidmətlərinə, milli mədəni irsimizin qorunub saxlanılmasına və dünyada təbliğinə, xarici ölkələrdə xalqımızın müsbət imicinin möhkəmlənməsi üçün gördüyü işlərə, bədii gimnastika üzrə 27-ci dünya çempionatının respublikamızda yüksək səviyyədə hazırlanıb keçirilməsinə, genişmiqyaslı xeyriyyəçilik fəaliyyətinə görə Milli Qəhrəman Çingiz Mustafayev Fondu və ANS Şirkətlər Qrupu Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanı "2005-ci ilin adamı" elan etmişdir. Mehriban xanımın gördüyü bütün işlər xalq tərəfindən böyük razılıq və rəğbətlə qarşılanır. Xalq tərəfindən belə sevilmək, sözsüz ki, mükafatların ən gözəlidir. Mehriban xanım çıxışı zamanı demişdir: *"Təbiidir ki, mən öz işlərimi qurub-planlaşdıranda heç bir mükafat barədə düşünmürdüm. Mən sadəcə öz səylərimi, qüvvəmi qarşıya qoyduğum bir sıra məsələlərə yönəltmişdim. Mən hər hansı bir fəaliyyətimə başlayarkən məsuliyyətimi hiss edirdim.*

Hesab edirəm ki, işin vacibliyi və xarakterindən asılı olmayaraq, əsil məsuliyyət insanın özü qarşısında, özünə verdiyi vədləri qarşısında olan məsuliyyətdir. Bir daxili tələb olaraq, mən hər addımımda bu məsuliyyəti hiss edirəm. Digər tərəfdən, bu, sizlərin, cəmiyyətin, millətin qarşısında olan məsuliyyətdir və onun böyüklüyü inkaredilməzdir. Bu sırada mənə ünvanlanan məktubların, göstərilən etimadların sayı nə qədər çox idisə, bunlar məni bu işləri bir o qədər çox davam etdirməyə çağırır, bunların mənə arxa olduğunu və qüvvə verdiyini duyurdum.

Bu gün mən ANS Şirkətlər Qrupu və Milli Qəhrəman Çingiz Mustafayevin adını daşıyan Fondla yanaşı, mənə inanan, etimad göstərən, məni dəstəkləyən hər bir insana öz dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm".

Ölkəmizin birinci xanımı Mehriban Əliyeva indiyə qədər ölkə daxilində və həmçinin dünya arenasında bir sıra nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən saysız-hesabsız mükafatlara, təltiflərə layiq görülmüşdür. Əlbəttə ki, bir Azərbaycan qadınının ölkə daxilində və dünya miqyasında günəş kimi işıq saçmasına, yüksək titullara, mükafatlara layiq görülərək Azərbaycanımızın adını zirvələrə daşımasına sevinməmək mümkün deyil.

Mehriban xanım Əliyevanın mükafatları sırasında ilk olaraq 2005-ci il iyunun 9-da ictimai, mesenatlıq və xeyriyyəçilik fəaliyyətlərinə görə təhsil və mədəniyyət müəssisələrinin dəstəklənməsində, Rusiya və Azərbaycan xalqları arasında dostluğun möhkəmlənməsində sanballı töhfələrinə görə Rusiyanın "Yüzilliyin mesenatları" Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun "Yaqut Xaç" ordeninə layiq görülməsini qeyd etmək olar.

Hər zaman xeyirxah, nəcib fəaliyyəti ilə fərqlənən Mehriban xanımın genişmiqyaslı ictimai fəaliyyəti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, ekologiya və digər sahələrdə həyata keçirdiyi mühüm layihələri, YUNESKO və İSESKO kimi beynəlxalq təşkilatlarda fəal iştirakı, bir sözlə, sivilizasiyalararası dialoq və əməkdaşlığa, fərqli mədəniyyətlərin qovuşmasına dəyərli töhfə verməsi əsas götürülərək 2007-ci il aprelin 27-də İslam Konfransı Təşkilatı Gənclər Forumu tərəfindən "Sivilizasiyalararası dialoqun qlobal miqyasda təşviqinə görə" mükafatına layiq görülmüşdür.

Cenevrədə keçirilən Dünya Səhiyyə Təşkilatı İcraiyyə Komitəsinin 120-ci sessiyasının yekdil qərarı ilə ana, uşaq və ailə sağlamlığının qorunması və möhkəmlənməsi işində müstəsna xidmətlərinə görə ölkənin birinci xanımı 2007-ci ilin mayında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) İhsan Doğramacı Ailə Sağlamlığı Fondunun mükafatı və həmçinin genişmiqyaslı xeyriyyəçilik fəaliyyəti, bəşəriyyətin ali ideyalarına xidmət sahəsində yüksək nailiyyətlərinə görə Rusiyada "Qızıl ürək" beynəlxalq mükafatına layiq görülmüşdür.

Xeyirxahlıq və qayğıkeşliyin simvoluna çevrilən Mehriban xanım yetim və kimsəsiz uşaqlara, müharibə və təbii fəlakətdən zərər çəkmiş insanlara yar-

dım göstərilməsi sahəsində İslam Konfransı Təşkilatı ilə yüksək səviyyədə əməkdaşlığa görə 2008-ci ilin iyununda "İKT-nin humanitar məsələlər üzrə xüsusi elçisi" diplomu ilə təltif edilmişdir.

Əlbəttə, hər bir mükafat yüksək əməyinin qarşılığı olaraq Mehriban xanım üçün qiymətli və əvəzsizdir. Lakin dəyəri ölçülməyəcək dərəcədə ucalığı tərənnüm edən bir mükafat var ki, onun ürəyini riqqətə gətirir və qəlbində fərəh hissi oyadır. Məhz həmin mükafat Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2009-cu il 5 may tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi və mədəni həyatında səmərəli fəaliyyətinə görə Mehriban xanıma təqdim olunmuşdur. Bu, müstəqilliyimizin banisi, xalqın sevimlisi ulu öndərin adına təsis olunmuş Heydər Əliyev mükafatıdır.

Ölkə hüdudlarını aşan xeyriyyəçilik fəaliyyətinin nəticəsidir ki, 2009-cu il sentyabrın 14-də Azərbaycan ilə Polşa arasında dostluq münasibətlərinin inkişafındakı xidmətlərinə görə birinci xanım Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Komandor Xaçı ordeni, 2010-cu il fevralın 15-də isə Fransaya münasibətdə göstərdiyi xidmətlərinə və nümayiş etdirdiyi sadiqliyinə görə Fransa Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə "Şərəf Legionu" ordeninin zabit dərəcəsi ilə təltif edilmişdir.

Həmçinin xoşməramlı səfirə 2010-cu il iyulun 30-da YUNESKO-nun "Qızıl Motsart" medalı təqdim edilmişdir.

2011-ci il iyunun 2-də Ermənistanın işğal etdiyi ərazilərdən qaçqın və məcburi köçkün düşmüş insanlar üçün Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi humanitar proqramlar, habelə türk dünyası mədəni irsinin zəngin parçası olan Azərbaycan türklərinin maddi və qeyri-maddi mədəniyyət abidələrinin qorunması və təbliği sahəsində böyük xidmətlərinə görə Mehriban xanım Əliyeva Türk Dünyası Yazarlar və Sənətçilər Vəqfinin (TÜRKSAV) "Türk dünyasına xidmət" mükafatına layiq görülmüşdür.

Beynəlxalq arena üzrə qadın liderlər arasında daim ön cərgədə qərarlaşan Mehriban xanım Əliyeva 2011-ci il iyunun 24-də Krans Montana Forumunun Qızıl medalı, Beynəlxalq polis təşkilatı – İNTERPOL-un baş katibi Ronald Nobl tərəfindən isə "Daha təhlükəsiz dünyanın yaradılmasında xidmətə görə" yadigar medalı ilə təltif olunmuşdur. Baş katib R.Nobl qeyd etmişdir ki, Mehriban xanım Əliyeva dünyada bu medalın təqdim olunduğu ilk şəxsdir.

Şübhəsizdir ki, insan həyatının ən maraqlı illərini, unudulmaz tələbəlik həyatını əhatə edən sevimli universitet tərəfindən yüksək elmi dərəcəyə layiq görülmək olduqca qürurvericidir. Sevindirici haldır ki, məhz Mehriban xanım Əliyevaya 2012-ci il aprelin 13-də məzunu olduğu universitetdə "İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Fəxri professoru" diplomu və xatirə nişanı təqdim olunmuşdur. Təntənəli təqdimat mərasimi universitetdə yerləşən Tibb Tarixi Muzeyinin binasında keçirilmişdir. Təqdimat sonrası Mehriban Əliyevanın nitqi: – *"Bu gün doğma universitetin divarları arasında olmaq mənim üçün çox sevindiricidir. Düşünürəm ki, mən onu əvvəlki kimi "Bizim universitet" adlandıra bilərəm. Bu təhsil müəssisəsi ilə məni təkcə tələbəlik illərim və gələcək peşəm olan həkimliyə ilk addımlarım deyil, həmçinin gənclik xatirələri, Moskvada yaşadığım çox maraqlı illər bağlayır. Bu illərdə tamamilə yeni biliklər dünyası açılır, gələcək peşə müəyyənləşir, intellektual potensial formalaşır. Sözsüz ki, bu illər ərzində universitetdə çox şey dəyişib. Hətta universitetin adı dəyişib, yeni auditoriyalar, mühazirə zalları, laboratoriyalar, tədris vəsaitləri, müasir təhsil texnologiyaları yaradılıb. Ancaq mən tam əminəm ki, təhsil müəssisəsinin əsası olan yüksək maarifçilik əhval-ruhiyyəsi qorunub saxlanılıb. Əminəm ki, əvvəllər olduğu kimi, indi də burada tələbkarlıqla nəvaziş, elmi nüfuz, ənənə, demokratiya və fundamentallıq bir arada mövcuddur. Mən doğrudan da çox fəxr edirəm ki, tələbəlik illərim Seçenov adına Birinci Moskva Tibb Universitetinin divarları arasında keçib. Mən burada yalnız nəzəri və praktik biliklərə yiyələnməmişəm. Həkimlik xüsusi peşədir. Bu, ruh və qəlb peşəsidir. Bu, dərdə şərik olmaq və şəfqət elmidir. Bu, insanların halına yanmaq, ehtiyacı olanlara əl uzatmaq peşəsidir. Bu, altruizmdir. Mənim həyatım elə gətirib ki, artıq çoxdandır öz peşəmlə məşğul olmuram. Amma fəaliyyətimin hər bir sahəsində, xüsusən də Heydər Əliyev Fondunun prezidenti vəzifəsində mən məhz bu prinsiplərə, bu əsasa arxalanmağa çalışıram".*

Həmçinin ölkənin birinci xanımına 2012-ci il aprelin 13-də MDB iştirakçısı olan dövlətlərin Humanitar Əməkdaşlıq Şurası (HƏŞ) və MDB iştirakçısı olan ölkələrin Dövlətlərarası Humanitar Əməkdaşlıq Fondu (DHƏF) tərəfindən elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənət sahələrində böyük uğur və töhfələrə,

dünya nailiyyətləri səviyyəsinə uyğun olan və MDB ölkələrinin humanitar əməkdaşlığına şərait yaradan humanitar fəaliyyətə görə “Birlik Ulduzları” dövlətlərarası mükafatı təqdim edilmişdir.

Humanist və xeyirxah fəaliyyətilə dillər əzbərinə çevrilən Mehriban xanım Əliyevaya uğurlarının davamı olaraq 2012-ci il iyunun 29-da Krans Montana Forumunun “Prix de la Fondation” mükafatı təqdim edilmişdir. Forumun ən ali mükafatı olan “Prix de la Fondation” mükafatı beynəlxalq səviyyədə fəaliyyəti ilə seçilən və rəğbət qazanan insanlara verilir. Bu sırada qadınlar olanda isə mükafat daha böyük məna və mahiyyət kəsb edir. Krans Montana Forumunun təsisçisi və prezidenti, səfir Jan Pol Karteron: *“Mehriban Əliyeva dünyada humanitar fəaliyyəti ilə diqqət çəkir, zərurət mövcud olan yerləri nəzərdən qaçırmır”.* Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva Krans Montana Forumu çərçivəsində “Qadın hüquqları insan hüquqlarıdır, insan hüquqları isə qadınların hüququdur” mövzusunda plenar iclasdakı çıxışı zamanı demişdir: *“Mən qadın olaraq siyasi və iqtisadi azadlıqlara üstünlük verirəm. Bu, qadınlara imkan verəcəkdir ki, onlar ölkənin bütün həyatında, bütün siyasi-iqtisadi sahələrdə fəal iştirak edə bilsinlər. Bununla da onlar öz azadlıqlarını bərqərar etmiş olacaqlar. Qadınların iqtisadi azadlığı kişilərlə bərabər olaraq onlara əmək azadlığı və digər azadlıqları vermiş olacaq”.*

Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinə, xarici ölkələrdə həyata keçirdiyi layihələrə nəzər salsaq görərik ki, Mehriban xanım Əliyevanın təqdim olunan hər bir mükafata tam mənəvi haqqı vardır. Bu layihələrdən biri də məhz Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə dost ölkə Pakistanın zəlzələdən zərər çəkmiş Müzəffərabad şəhərinin əhalisinə yaxından köməklik göstərməsi olmuşdur. Əsas məramlarından biri xeyriyyəçilik olan Heydər Əliyev Fondu da bu nəcib missiyada yaxından iştirak etmişdir. Pakistanın nüfuzlu “Daily Times” qəzeti və Qadın Könüllülər Təşkilatı Heydər Əliyev Fondunun 2012-ci ildə Pakistanın bütün əyalətlərində keçirdiyi humanitar aksiyalara, o cümlədən təhsil və səhiyyə sahəsində işlərinə görə Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanı “Humanizm simvolu – 2012-ci ilin adamı” elan etmişdir.

Bütün bu mükafatlar, təltiflər böyük xeyriyyəçilik fəaliyyətinin, xalqlar və mədəniyyətlərarası əlaqələrin inkişafına verilən əvəzsiz xidmətlərin əyani sübutudur. Mehriban xanımın birbaşa təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə həyata keçirilmiş, yaxud reallaşmaqda olan layihələrə, proqramlara nəzər saldıqca onun həqiqətən də bu adlara layiq olduğunu görmək olar.

Əlbəttə, Mehriban xanım Əliyevanın geniş fəaliyyəti bununla məhdudlaşmır. O, 2004-cü il dekabrın 28-də Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin IV, 2013-cü il aprelin 3-də isə VI Baş Assambleyasında Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) İcraiyyə Komitəsinin üzvü seçilmişdir.

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyeva 2013-cü il iyunun 7-də keçirilən hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının V qurultayında partiyanın sədr müavini seçilmişdir. Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında kifayət qədər tanınan, müsbət imicə malik olan, ölkəmizin dünyada tanınması üçün böyük işlər görən Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın partiyanın sədr müavini seçilməsi, partiya rəhbərliyində təmsil olunması partiyanın nüfuzunun artmasına, həmçinin partiyanın başqa ölkələrdə daha yüksək səviyyədə əlaqələrinin qurulmasına şərait yaratmışdır.

Fransada yerləşən Ərəb İrsi Mədəniyyət Mərkəzinin Misirin “Nefertiti Media Production” şirkəti ilə birgə keçirdiyi sorğunun nəticələrinə, əsasən, Azərbaycanın birinci xanımı, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva 2014-cü il üzrə dünyanın ən nüfuzlu xanımı elan edilmişdir. Fransa və Ərəb ölkələrinin tələbə, jurnalist və internet istifadəçiləri arasında keçirilən sorğu 2013-cü il martın 8-dən 2014-cü il yanvar 10-a qədər olan müddəti əhatə etmişdir. Sorğuya hökumət başçısı, iri müəssisələrin və xeyriyyəçi təşkilatların rəhbərləri olan xanımların adları salınmışdır. Qeyd edək ki, Mehriban xanım Əliyeva bu ada YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri kimi fəaliyyətinə, mədəniyyətin və beynəlxalq mədəni mübadilənin təbliğinə, elm, sağlamlıq, idman, təhsil, texnologiya, ətraf mühit sahəsindəki nailiyyətlərinə, Bakıda Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin yaradılması, kimsəsiz uşaqlara qayğı və digər xeyirxah xidmətlərinə görə layiq görülmüşdür.

Azərbaycanın birinci xanımı 2014-cü ilin may ayında sivilizasiyalararası dialoqa verdiyi töhfələrə, həmçinin Almaniyada türk dünyasının tanıdılmasına,

Azərbaycan-Almaniya əlaqələrinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Türk-Alman Dostluq Federasiyası tərəfindən təsis olunmuş və qədim yunan ilahələrindən Kübelenin adını daşıyan fəxri mükafata layiq görülmüşdür.

2014-cü ildə Mehriban xanım Əliyeva ölkənin ictimai, sosial və mədəni həyatında fəal iştirakına, Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada təbliği sahəsindəki xidmətlərinə, ümumdünya mədəni irsinin qorunub saxlanması işinə dəstəyinə, sosial ədalət və humanizm prinsiplərinə sadiqliyinə görə Böyük Britaniya jurnalı tərəfindən "İlin Birinci Xanımı" mükafatına layiq görülmüşdür.

2014-cü il avqust ayının 11-də Rusiyanın Həştərxan vilayətinin qubernatoru Aleksandr Jilkin Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Həştərxan vilayəti və Azərbaycan Respublikası arasında əməkdaşlıq və dostluq münasibətlərinin inkişafı və möhkəmləndirilməsi istiqamətində böyük səylərinə əsasən "Həştərxan vilayəti qarşısında xidmətlərinə görə" ordeni ilə təltif edilməsinə dair sərəncam imzalamışdır. Heydər Əliyev Fondu Həştərxan ərazisində bir sıra mühüm sosial layihələri həyata keçirməkdədir. Belə ki, Həştərxanda ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi ucaldılmış, 11 saylı Heydər Əliyev adına məktəb və məktəbyanı sahə bərpa edilmiş, 2012-ci ildə Azərbaycan və Rusiya arasında dostluq körpüsü açılmışdır. Fond tərəfindən realizə edilən layihələr sırasında Knyaz Vladimirin abidəsi və "Meçta" uşaq əyləncə şəhərciyi də yer alır. Fond, həmçinin 24 yerlik uşaq bağçasının tikintisini də həyata keçirmişdir. Qeyd edək ki, Mehriban xanım Əliyeva Polşa Respublikasının Ali Komandor Xaçının və "Şanlı legion" ordeninin kavaleridir.

Bu gün Azərbaycan qadınının əzəmətini bütün dünyada tanıdan, Azərbaycan cəmiyyətinin yaratdığı hüquqi normalardan yararlanaraq bu prinsiplər əsasında dünyaya qapı açan Mehriban xanım Əliyeva öz fəaliyyəti ilə xeyriyyəçilik və humanist layihələrə imza atır, ictimai-siyasi, mədəni, sosial proseslərdə fədakarlıq nümunəsi göstərir. Sözsüz ki, onun bu inadkarlığı və prinsipial qətiyyəti tərbiyə aldığı ocaq və ailə ilə bağlıdır.

Millətini sevən, onun gələcəyi, tərəqqisi uğrunda bütün gücü ilə çalışan əsl ziyalı xanım Mehriban Əliyeva artıq dünya miqyasında Azərbaycan qadınının simvoluna çevrilmişdir. O, hər zaman çalışmışdır ki, gördüyü işlərlə

Azərbaycanın dövlətçiliyinin qorunmasına və onun dünyada lazımi səviyyədə təbliğinə nail olsun. Bu, onun vətəninə, xalqına olan böyük sevgisinin təcəssümüdür. Sevgi ailədən başlayır deyirlər. Bir çox uğurlara imza atan Mehriban xanım nüfuzlu ictimai xadim olmaqla yanaşı gözəl həyat yoldaşı, mehriban ana, vəfalı dost, olduqca zərif bir qadındır. Yüksək vəzifələr, elmi titullar, ictimai həyatda fəallıq onu bu ümdə insani keyfiyyətlərdən əsla məhrum edə bilməmişdir. Gözəllik, qədd-qamət, zəriflik, yüksək zəka, əməksevərlik, qayğıkeşlik, həssaslıq, səmimiyyət, yüksək əxlaq – bütün bunlar Mehriban xanıma xas olan xüsusiyyətlərdir.

Əlbəttə ki, hər kəsin həyatında ailə tərbiyəsi, mədəniyyəti olduqca böyük əhəmiyyətə malikdir. Milli jurnalistikamızın patriarxlarından olan Nəsir İmanquliyev, məşhur yazıçı Mir Cəlal Paşayev kimi ziyalıların nəvəsi olmuş, Arif Paşayev kimi tanınmış alim, akademik və milyonların qəlbində özünün əbədi heykəlini ucaldan, görkəmli şərqşünas, professor Aida xanım İmanquliyevanın ailəsində dünyaya göz açmış, böyüyüb boya-başa çatmış Mehriban xanımın necə yüksək ziyalı təbəqənin tərbiyəsi ilə qidalanması bariz nümunədir. Görkəmli ziyalıların ailəsində yetkinləşən, tərbiyə alan və həyata sağlam baxışı formalaşan Mehriban xanıma hələ uşaq yaşlarından insan dəyərlərinə hörmətlə yanaşmaq, poeziya, mədəniyyət və musiqini sevmək, millətinə sadiq olmaq öyrədilmişdir. Elə ona görədir ki, Mehriban Əliyeva öz həyatını xalqının rifahı, milli və dünya mədəni irsinin inkişafına həsr etmiş, öz mədəniyyəti, xeyirxahlığı, nəcibliyi, səmimiyyəti, humanistliyi ilə milyonların ürəyini fəth etmişdir.

Düzgün tərbiyə valideynlər üçün hər zaman aktual məsələlərdəndir. Məhz bu baxımdan ictimaiyyətin böyük hörmətini qazanmış nüfuzlu elm xadimi, sevimli ve qayğıkeş ana Aida xanım sevimli qızları Nərgizin və Mehribanın təlim-tərbiyəsi ilə çox ciddi məşğul olardı. Bu gün Aida xanımın ruhu şaddır. Ona görə ki, aşıladığı tərbiyəni, xeyirxah əməlləri onun gözəl qızları layiqincə davam etdirirlər. Müsahibələrinin birində Mehriban xanım deyir: *"Biz bacımla birlikdə demək olar ki, ailəvi ənənələri mənimsəyirdik. Bütün mərasimləri, doğum günlərini, elmi dərəcələrin alınmasını birlikdə qeyd edirdik – bir masanın arxasına üç-dörd nəslin nümayəndəsi toplanardı. Belə görünür ki, insanda öz nəslinə, köklərinə bağlılıq da belə yaranır".*

Aida xanım Azərbaycanımıza ölkəmizin adını yüksəklərə qaldıran Mehriban xanım kimi övlad bəxş etmişdir. Bu, Azərbaycan xalqı üçün böyük nailiyyətdir. Mehriban xanım anası Aida xanım İmanquliyeva haqqında danışarkən böyük fərəh hissi ilə qeyd edir:

“Mənim anam ağlasığmaz dərəcədə gözəl qadın olub. O, hədsiz dərəcədə mehriban və kifayət qədər qapalı qadın idi. Anam Azərbaycanda ilk qadın – professor, şərqşünaslıq üzrə elmlər namizədi idi. Görünür o, məndə yüksək məsuliyyət hissini formalaşdırmağı bacarıb... Aida xanım unudulmaz bir şəxsiyyət idi. O, qısa, amma çox parlaq və xoşbəxt həyat yaşamışdır. Azərbaycan qadınına xas olan ən gözəl xüsusiyyətləri özündə cəmləşdirmişdi. Yüksək savadlı, ziyalı, vətənpərvər, prinsipial bir alim, eyni zamanda çox zərif, çox gözəl, bütün sevgisini ailəsinə bağışlayan, hər zaman ürəkdən kömək göstərməyə hazır olan bir qadın idi”.

Şübhəsizdir ki, ziyalı nəslin nümayəndəsi olmaq hər kəsə nəsib olmayan nadir xoşbəxtlikdir. Bu əlçatmaz xoşbəxtliyin meyvələri ilə qidalanan Mehriban xanımın taleyinə, qismətinə daha bir xoşbəxtliyin sevincini yaşamaq yazılıbmış. Belə ki, 1983-cü il dekabrın 22-də Mehriban xanım tanınmış alim Arif Paşayevin ailəsi ilə Heydər Əliyev kimi böyük siyasi xadim, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, müdrik rəhbər, dahi şəxsiyyətin, Zərifə xanım Əliyeva kimi böyük alim, insanların gözünə nur bəxş edən, sevimli ictimai xadimin ailəsi arasında qohumluq telleri yaratmışdır. Mehriban xanım taleyini, ömrünü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev kimi gözəl bir insanla, səmimi bir dostla bağlamışdır. Mehriban xanım bir gəlin olaraq yox, Əliyevlər ailəsinin növbəti qızı olaraq qapıdan içəri qədəm basanda artıq çox dəyərli bir xəzinə sahibi idi. Bu xəzinənin ən qiymətli daş-qaşı onun əxlaqı, intellekti, ailəsinə sədaqəti, milli-mentaliteti, həyat yoldaşına sonsuz məhəbbəti, dəyanəti, qüruru və ölkəsinə, xalqına sonsuz sevgisi idi. O, ağıllı bir gənc kimi böyümüşdü.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin bütün həyatı və fəaliyyəti nəsillərə nümunə olmaqla yanaşı, ideal ailə başçısı kimi göstərdiyi örnək misilsizdir. Onun ailə dəyərlərinə verdiyi qiymət həmişə hörmətlə xatırlanır və xatırlanacaqdır. Ulu öndər Heydər Əliyev həm də öz ailəsinə göstərdiyi qayğı

və diqqətlə seçilmiş, milli-mənəvi dəyərlərimizin zəmanəti kimi ailənin müqəddəsliyinə daim böyük önəm vermişdir. Mehriban xanım Əliyeva ulu öndər Heydər Əliyev barədə demişdir: *"Bilirsinizmi, ümumiyyətlə, həyatda mənim bəxtim çox gətirib. Ərə gedib Əliyevlər ailəsinin üzvü olandan sonra mən iyirmi il Heydər Əliyev kimi bir insanın yanında yaşamışam. Ailəmiz həmişə bir yerdə olmuşdur. Biz çətin illərində də, xoşbəxt anlarında da onun yanında olmuşuq. Heydər Əliyev çox sadə bir azərbaycanlı ailəsindən çıxmışdı. O, özünün tamamilə fenomenal qabiliyyətləri, sarsılmaz iradəsi, Azərbaycana və Azərbaycan xalqına hədsiz sevgisi sayəsində həqiqətən əsl ümummilli lider olmuşdur. Bu insan qalib kimi yaşamış və dünyadan qalib kimi getmişdir. Adamların böyük əksəriyyətindən fərqli olaraq biz onu təkcə siyasi xadim, dövlət rəhbəri rolunda deyil, həm də adi insan, ailə başçısı, övladlarını sevən ata və baba kimi görmüşük. Mən taleyimə minnətdaram ki, belə bir imkanım olmuşdur. Bu insanla ünsiyyət mənim üçün qeyri-adi bir həyat məktəbi olmuşdur. Ümid edirəm ki, ondan nə isə öyrənə bilmişəm. Mənə son dərəcə ağırdır ki, o, nəticələrinin dünyaya gəlməsini görmədi".*

Mehriban xanım düşdüyü ocağın, qohum olduğu ailənin Azərbaycan tarixindəki rolunu gözəl bilən, şərəfini uca tutan, daşıdığı soyadın şərəf və ləyaqətini əzmlə qoruyan bir xanımdır. Həm görkəmli həkim, həm sevimli həyat yoldaşı, həm də ana kimi Zərifə xanımın canlı obrazı Mehriban xanımın da taleyində mühüm rol oynamışdır. O, Zərifə Əliyevanın ailə məktəbini keçmiş, Heydər Əliyevin canlı dövlətçilik və idarəçilik təcrübələrini mənimsəmişdir. Zərifə xanım Əliyevaya nəsib olan birinci xanım olmaq şərəfi Mehriban xanımın da qismətinə yazılmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin ailəsində başlıca həyat prinsipi daima xalqa, millətə xidmət və sədaqət olduğundan ölkə başçısı İlham Əliyevin bu gün xalqına xidmət amalını bir ailə ənənəsi kimi qiymətləndirsək yanılmarıq.

Azərbaycan prezidentinin rəhbərliyi ilə bütün sahələr üzrə həyata keçirilən siyasət – uğurlu islahatlar, genişmiqyaslı tikinti-quruculuq işləri, insanların yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən ardıcıl tədbirlər ulu öndərin müəyyən etdiyi siyasi xəttin uğurla davam etdirilməsinin parlaq təzahürüdür. Bu işdə dövlət başçısının ən yaxın silahdaşı isə Heydər Əliyev

Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevadır. Bu məqamda cənab prezident İlham Əliyevin sözlərini vurğulamaq yerinə düşər: *"Prezidentin xanımı olsa da, qadın elə qadındır. O, ailədə sülh, harmoniya və sevginin qarantıdır".*

Biz xüsusilə vurğulamaq istərdik ki, Azərbaycanda "birinci xanım" institutu geniş mənada məhz Mehriban xanım Əliyevanın adı ilə bağlıdır. Bu proses Azərbaycan respublikasının prezidenti İlham Əliyevin 2003-cü ilin 15 oktyabr prezident seçkilərindəki qələbəsindən əvvəl başlamışdır. Mehriban xanım Əliyeva bu ənənəni Azərbaycan siyasətinə gətirməklə özünü ölkənin birinci xanımı kimi təsdiqləmiş, onun dəyərli fəaliyyəti ictimaiyyətin hörmət və rəğbətilə qarşılanmışdır.

Mehriban xanımın ictimai həyatda daşıdığı şərəfli missiya, əslində elə Heydər Əliyevin, Zərifə xanım Əliyevanın irsinin davamıdır. Zərifə xanım işinin gərginliyinə baxmayaraq həmişə bir qadın olaraq özünün cazibədarlığını, mülayimliyini qoruyub saxlaya bilmişdir. O, həm görkəmli alim, həm də həyat eşqi, xeyirxahlığı, nəvazişi ilə qayğıkeş ana və həyat yoldaşı, ailəsinə dayaq olan əsl qadın idi. İşinin çoxluğuna, cəmiyyətdə tutduğu yüksək mövqeyə baxmayaraq ilk növbədə ailəsinin qayğılarını düşünər, ailə vəzifələrini layiqincə yerinə yetirməyə çalışardı.

Mehriban xanım Əliyeva görkəmli oftalmoloq Zərifə xanım Əliyeva haqqında danışarkən qeyd etmişdir ki, *"İxtisas seçimimə İlhamın anası – həkim-oftalmoloq Zərifə xanım təsir göstərib. Çox təəssüf ki, Zərifə xanım ilə ünsiyyətimiz çox çəkmədi. Biz 1983-cü ildə tanış olduq, 1985-ci ildə isə o, dünyasını dəyişdi. Bu istedadlı və gözəl qadınla bağlı ən xoş xatirələrim qalıb".*

Zərifə xanım daim mərhəmət və nəciblik kimi ali keyfiyyətlərilə tanınmışdır. Bu gün qürur doğuran məqam odur ki, bu ocağın dəyərli üzvü Zərifə xanımın çox sevdiyi gəlini Mehriban xanım Əliyeva da Zərifə xanımın yolunu davam edərək insanların ürəyini humanistliyi, əliaçıqlığı, səmimiliyi ilə fəth etmiş, cəmiyyət tərəfindən xeyirxahlığın ali ünvanı kimi qəbul olunmuşdur. Zərifə xanımın ailə qayğısından, tərbiyəsindən nümunə alan Mehriban xanım daima böyük əzm və fədakarlıqla prezident İlham Əliyevin çətin və şərəfli fəaliyyətinə nəcib və xeyirxah əməlləri ilə dəstək olmuş, daha qüdrətli Azər-

baycan quruculuğunda ömür-gün yoldaşından ən yaxın məsləkdaşına çevrilmişdir. Cənab prezident İlham Əliyev xanımı Mehriban Əliyevanın gördüyü işləri yüksək qiymətləndirərək demişdir: *"O, insanlara xoş münasibəti, xoş niyyəti, xoş ünsiyyəti ilə seçilib. Bu, onun xasiyyətinin ən fərqləndirici cəhətidir. Mən əminəm ki, Mehriban Əliyeva xeyriyyəçilik, insansevərlik, mərhəmət, Azərbaycan xalqının mentalitetinə, mədəniyyətinə, düşüncəsinə, əsrlərdən bəri formalaşan ənənələrimizə xas olan ən gözəl keyfiyyətləri davam etdirməyə çalışacaq".*

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyeva cənab prezident İlham Əliyevin sevimli və sədaqətli həyat yoldaşı, etibarlı silahdaşı olmaqla bərabər, üç gözəl övlad – iki qız və bir oğul anasıdır.

Mehriban xanım Əliyevanın ilk sevinc payı Leyla Əliyevadır. O, 1986-cı il iyulun 3-də Moskva şəhərində anadan olmuşdur. 2000-ci ildə orta təhsilini Bakıda 160 saylı məktəbdə başa vuraraq Avropa Biznes Məktəbinə daxil olmuşdur. 2006-2008-ci illərdə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun Politologiya fakültəsinin Dünya siyasəti ixtisası üzrə magistr pilləsini bitirmişdir. 2010-cu ilədək Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda Azərbaycan Gənclər Klubunun sədri olmuşdur. 2007-ci il mayın 10-dan Heydər Əliyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümayəndəliyinin rəhbəridir.

Mehriban xanım ilk dəfə ana olduğu anın sevincini belə bölüşmüşdür: *"Qızım Leyla anadan olanda mən çox gənc idim. Heç vaxt ana olduğum anı, yaşadığım gözəl hissləri unutmaram. Taleyimə minnətdaram ki, 19 yaşımda belə bir gözəl hissləri keçirmişəm".*

Əliyevlər ailəsinə, ocağına gəlişi ilə nur bəxş edən ikinci övlad isə Arzu Əliyeva olmuşdur. O, 1989-cu il yanvarın 23-də Bakıda anadan olmuş, orta təhsilini Azərbaycanda, 2005-ci ildən isə ali təhsilini İsveçdə davam etmişdir. Azərbaycanda xeyriyyəçilik və başqa humanitar fəaliyyət növləri ilə məşğul olur. Heydər Əliyev Fondunun tədbirləri çərçivəsində bir neçə vətənpərvər layihələrin həyata keçirilməsində də yaxından iştirak edir.

Ailənin sonbeşiyi, oğul payı, ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan Heydər Əliyev isə 1997-ci ildə anadan olmuşdur. Bakıda babası Heydər Əliye-

vin adını daşıyan Müasir Təhsil Kompleksində ümumi orta təhsil alan Heydər daha sonra təhsilini xarici ölkədə davam etmişdir. Hal-hazırda Azərbaycan Diplomatik Akademiyasında Beynəlxalq Münasibətlər fakültəsinin tələbəsidir. Mehriban xanım oğlu Heydər haqqında fikirlərini belə bölüşmüşdür: *"Sadə bir həqiqətin – elitalar nəzəriyyəsinin hələ heç kəs tərəfindən ləğv olunmadığını anlamaq üçün Avropa tarixinə nəzər salmaq kifayətdir. Əlbəttə, mən ürəkdən istərdim ki, oğlum öz babasına çox oxşasın. Lakin hamımız bilirik ki, bizim hər birimiz öz xarakteri, öz taleyi, öz alın yazısı ilə doğuluruq. Mənə oğlumun taleyinə nə yazıldığını demək çətindir. O, ağıllı oğlandır, çox aydın xarakterə malikdir, böyüklərlə olmaq öz yaşıdları ilə olmaqdan onun üçün daha maraqlıdır. Həyatın necə olacağını əvvəlcədən bilmək mümkün deyil. Əlbəttə, mən bir ana kimi sağlam ambisiyalardan məhrum deyiləm və onun üçün həyatda hər şeyin yaxşı olacağına inanmaq istəyirəm, necə olacağını isə zaman özü göstərər. Mənim üçün hər şeydən mühümü onun layiqli insan kimi böyüməsi, vətənini sevməsi, öz xalqı ilə fəxr etməsi, ona xidmət etməyə hazır olmasıdır. Bunun məhz hansı sahədə – hərbi işdə, elmdə, həkimlik sənətində, yazıçılıq sahəsində olması isə vacib deyil. Ailələrimizin tarixində təqlidəlayiq nümunələr çoxdur".*

Övladlarının hər birinə ayrı-ayrılıqda nəvaziş, sevgi bəsləyən Mehriban xanım ana olmaq hissinin sevincindən danışmışdır: *"Mənim övladlarım mənim həyatımdır. Mən 3 övlad anasıyam. Həyatımın ən mühüm hissəsini övladlarım təşkil edir. Həmişə məndən məsləhət alır və problemlərini bölüşürlər. Onların fikirlərini diqqətlə dinləyirəm. Ancaq seçimi həmişə öz öhdəliklərinə buraxıram. Hədsiz sevgimə baxmayaraq məsləhətdən sonra seçimi özlərinin etməsini tövsiyə edirəm. Çünki istənilən halda bu həyat onlarındır və seçimi onlar etməlidir. Övladlarımın uğuru, sevinci, kədəri mənə doğma və çox qiymətlidir. Mən əminəm ki, həyatda əsas uğurum üç təmiz, ləyaqətli və xeyirxah insan tərbiyə etməyimdir. İndi onlar artıq böyüyüblər və mən inamla deyə bilərəm ki, bu, belədir".*

Ümumbəşəri dəyərlərin möhkəmlənməsi, ölkələr və xalqlar arasında dostluq və qarşılıqlı anlaşma naminə çox böyük qüvvə, enerji və qəlbinin hərarətini sərf edən Mehriban xanım Əliyeva sadəcə ölkənin birinci xanımı, ailə vəzi-

fələrini layiqincə yerinə yetirən qayğıkeş qadın, ana olaraq deyil, ümumiyyətlə bir vətəndaş kimi bir sıra irimiqyaslı işlər görmüş, uğurlu layihələrə imza atmışdır. Onun timsalında bu gün dünya ictimaiyyəti və ölkələri Azərbaycan qadınının kimliyinə, onun xarici gözəlliyinə və daxili zənginliyinə bələd olurlar.

2011-ci ilin sentyabrında Almaniyada nəşr olunan “Qadın liderliyi – Qadınların gücü. Dünyanın ən uğurlu qadınlarından öyrənək” adlı kitabında dünyanın 30 ölkəsindən 60-a yaxın ən uğurlu, nüfuzlu və tanınmış qadın ictimai və siyasi xadimlərinin məqalələri və ya müsahibələri ilə yanaşı, Mehriban xanım Əliyevanın da müsahibəsi dərc olunmuşdur. Kitabın nəşrində məqsəd şəxsi və ictimai fəaliyyətlərində uğurlar qazanmış qadınların əldə etdikləri nailiyyətlərin sirlərini öyrənmək, eləcə də onların ictimai fəaliyyətlə bağlı məsləhətlərini işıqlandırmaqdan ibarətdir. Mehriban xanım Əliyevanın müsahibəsində rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi mühüm layihələr, Azərbaycan qadınlarının ölkənin ictimai-siyasi və mədəni həyatında rolu, Azərbaycanın dünyada qadınlara seçki hüququ verən ilk ölkələrdən biri olması və digər mövzularla bağlı məsələlər barədə geniş məlumat verilmişdir. Dünya səviyyəsində tanınan bu kitabda Azərbaycan xanımının fikirlərinin dərc olunması əlbəttə ki, Azərbaycanın müsbət imicinin tanıdılması istiqamətində atılan uğurlu addımdır.

YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Azərbaycanın birinci xanımı, millət vəkili Mehriban xanım Əliyeva fenomeni bütün məqamlarda diqqəti cəlb edir. Birinci xanım Mehriban Əliyeva hər zaman xarici görünüşü, formada qalması və geyim tərzinə görə diqqət mərkəzində olmuş, digər dövlətlərin birinci xanımlarını kölgədə qoymuşdur. Dəblə, düzgün geyinmək hər bir qadının arzusudur. Bəzi qadınlar üçün Mehriban Əliyeva son dəbli, səliqəli geyim tərzinə görə əsl nümunədir. Mehriban xanımın geyimlərində onun daxilini görmək mümkündür – müasirlik və zəriflik. Bu mövzuda danışarkən Mehriban xanım bildirmişdir: *“Geyimlərimin üslubu yəqin ki, az da olsa mənim xarakterimdən xəbər verir. Ancaq mən heç vaxt bu detallara fikir verməmişəm. Üslub ən xırda şeydən başlamalıdır”.*

Hətta dünya mətbuatı onun gözəlliyini tərənnüm etməkdən, insanlara nümunə göstərməkdən zövq alır.

Rumıniyanın “Evenimentul Ziley” qəzeti yazır: *“Viktoriya palatasında NATO sammitinin qonaqlarına verilən ziyafətə 40-dək ölkədən nümayəndə dəvət olunmuşdu. Hamı gözəlliyi ilə zaldakıların diqqətini cəlb edən Azərbaycan prezidentinin xanımı Mehriban Əliyevanı müşayiət edirdi”.*

Rumıniyanın “Adeverul” qəzetində dərc olunan məqalədə qeyd olunur ki, sammit iştirakçılarının rəsmi qarşılanmasında iştirak edən hər bir şəxs Azərbaycan prezidentini müşayiət edən rəsmi kolon gedəndən uzun müddət sonra da Mehriban xanımın gözəlliyindən danışırdı. *“Azərbaycanın birinci xanımı dünənki gecənin ən gözəl xanımı idi”.*

ABŞ-ın nüfuzlu “Washington Times” qəzeti Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO, İSESKO və İKT-nin xoşməramlı səfiri, millət vəkili Mehriban Əliyeva haqqında dərc etdiyi məqalədə yazır: *“Azərbaycanın birinci xanımı müsəlman qadınlar üçün nümunəvi qadın obrazıdır”.* Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanı YUNİSEF-in uzunmüddətli xoşməramlı səfiri olmuş, məşhur Hollivud ulduzu Audrey Hepburnla müqayisə edən müəllif onun Azərbaycan qadınları üçün nümunə olduğunu yazıb. Məqalədə bildirilir ki, Bakıda “Qadınların mədəniyyətlərarası dialoqun dərinləşməsində artan rolu”na həsr olunmuş beynəlxalq konfransın iştirakçıları qarşısında 3 dildə – Azərbaycan, ingilis və rus dillərində çıxış edən Mehriban Əliyeva Şərq dünyasında ilk seçmək hüququnun məhz Azərbaycan qadınına verildiyini bir neçə dəfə vurğulayıb. Müəllif qeyd edib ki, məhz 1918-ci ildə Azərbaycan qadınlarına verilən hüquqların müasir Türkiyə dövlətinin banisi Mustafa Kamal Atatürkə də təsiri olub.

Dünyanın bir sıra aparıcı ölkələrində Azərbaycanın birinci xanımı, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, millət vəkili Mehriban xanım Əliyevanın keçirdiyi görüşlər, tədbirlər və onun çıxışları yüksək səviyyədə qarşılanır. Onun gördüyü bütün işlər dünya miqyasında yüksək qiymətləndirilir və birinci hesab olunur.

Mehriban xanım Əliyevanın əzmkar fəaliyyəti, humanist davranışları, xeyirxah əməlləri bir çox Azərbaycan qadınının ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəaliyyətini daha da gücləndirməsinə, dövlət müstəqilliyimizin möhkəmlənməsinə, xalqın rifah halının daha da yaxşılaşmasına öz töhfəsini vermişdir.

Qeyd edək ki, ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan qadınlarının ictimai fəaliyyətini həmişə yüksək qiymətləndirmişdir: *"Mən Azərbaycan qadınlarının dövlət işində də fəaliyyətini xüsusi qiymətləndirirəm. Bu, bir tərəfdən Azərbaycan qadınlarının fəallığıdır, ikinci tərəfdən də Azərbaycanda qadınlara öz istedadlarını, bilik və bacarığını həyata keçirmək üçün, realizə etmək üçün yaranan imkanların nəticəsidir".*

Bu gün, sevindirici haldır ki, Azərbaycan qadınları üzərlərinə düşən bütün vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlir, cəmiyyətin ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edirlər. Ölkədə gender balansına uyğun olaraq qadınlarla kişilərin hüquq bərabərliyi təmin olunmuşdur. Artıq yüksək postların idarə olunmasında təkcə kişilər deyil, qadınlar da iştirak edir. Bütün dövlət strukturlarında qadınların dövlət idarəçiliyində rolunun artırılması istiqamətində ciddi addımlar atılmaqdadır. Hazırda ölkədə 100-dən çox qeyri-hökumət qadın təşkilatı fəaliyyət göstərir. Ölkə rəhbərliyinin vətəndaş cəmiyyətinin hərtərəfli inkişafına olan dəstəyi qeyri-hökumət təşkilatlarının genişlənməsinə böyük şərait yaratmışdır.

Azərbaycanda qadın hərəkatının geniş vüsət almasında, xanımlarımızın nəcib və xeyirxah məqsədlər naminə sistemli və ardıcıl fəaliyyətinin genişlənməsində Mehriban xanım Əliyevanın xidmətlərini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Azərbaycan qadını üçün səciyyəvi olan humanizm, qayğıkeşlik və insanpərvərlik kimi ali mənəvi keyfiyyətlər Mehriban xanım Əliyevanın şəxsiyyətində daha parlaq təcəssümünü tapır.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli Məclisin deputatı, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, ölkənin birinci xanımı Mehriban xanım Əliyeva hər bir Azərbaycan vətəndaşının qürur yeri, fəxri, vüqarıdır. Əminik ki, mədəniyyətimizin və təhsilimizin inkişafında daim əzmkarlıq nümayiş etdirən Mehriban xanım ictimai-siyasi, humanitar yönümlü fəaliyyəti ilə yeni-yeni zirvələr fəth edəcək, Azərbaycanımızın adını ucaldacaqdır. Bu gün Azərbaycan xalqı sevgi və qurur hissi ilə Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətini diqqətlə izləyir və atdığı hər addımı dəstəkləyir.

MEHRIBAN ALIYEVA

GOOD INTENTION

BAKI - 2014

"History defines everyone's place and fate in life. That's why small or big roles doesn't exist. Only your personal, realized responsibility allows you to write your own life book. Everyone embodies himself or herself as a creator or destructor of his/her personal life and the world. You have to be the person who you are. This is our life. That's why you should not undertake roles or characters of others. Because both you and your place in the world are unique and single".

Mehriban Aliyeva

A woman, being sacred provided invaluable services in the creation and development of mankind culture. Our society has always highly esteemed and respected women. Nowadays, the role of the active Azerbaijani women functioning over all public and political spheres in the lofty success obtained by dynamically developed Azerbaijan is undeniable. The Azerbaijani women make contributions into strengthening independent Azerbaijan still remaining devoted to national traditions. While our prominent and valuable women are becoming a role model with their dignified and meaningful pages of lives, approachment to the current problems like real intellectuals, considering kindness, nobility and purity as a supreme ornament provide their permanent staying in the moral eminence.

The Azerbaijani women are demonstrating professionalism in the enlightenment of our nation, the growth of our culture and the establishment of our modern economy. The names of many our brave and wise women participated in the establishment of our nation, formation and management of state-building were written into the golden pages of our history. The great leader Heydar Aliyev in one of his aphorisms stated: *"The Azerbaijani woman has been known for her wit, intellect, honor, chastity, dedication, intelligence, bravery, patriotism, great love towards her nation and land, beauty and character of Azerbaijani people throughout history"*.

Today the Azerbaijani woman is an intelligent, struggling and ambitious lady. Strong-willed women have grown throughout the history delivering our just voice to the world. Nowadays, when we say "the Azerbaijani woman", we conceive of the First lady of Azerbaijan, the President of Heydar Aliyev Foundation, a Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, Member of Parliament Mehriban Aliyeva, distinguished by her exemplary ladiness, many successful steps in her public and political activity, a humanist and kind woman image in the international arena. Mrs. Mehriban has always had such values as humanism and kindness, and also displayed a special activity in state bodies, political arena and other fields as a talented specialist.

Mehriban Aliyeva, distinguished by her high-level intellect, rich erudition, broad outlook, comprehensive memory, unique approachment to the events, sincerity, modesty and kindness, besides having a wide circle of activities in

public and political life, is a beautiful wife embodying the most elegant features specific to the Azerbaijani women, a kind and sincere mother living with love to her children, caring grandmother, a real lady and an elegant woman. High posts, titles, rewards, activity in public life didn't deprive her such humanly features as high intelligence, hard workingness, charming beauty, elegance, carefullness, sensitiveness, friendliness and high morality. There is no doubt that with all her humanly features Mrs.Mehriban found a path to hearts, gained everybody's love and respect. The years left behind by Mrs.Mehriban Aliyeva, who has become an image of an exemplary woman with her usual devotion to labour, matchless services, kind and noble deeds, inform about a meaningful life, a bright personality of this meaningful life, the life spent to lofty purposes. The pleasant echo of her majestic roots is heard from the depth of the years.

When speaking about Mrs.Mehriban Aliyeva, a granddaughter of the honoured scholar, Doctor of Philology, professor Mir Jalal Pashayev, who had exclusive service in the development of Azerbaijani literature and art, the daughter of the Doctor of physical and mathematical sciences Arif Pashayev, who has special traces in the education field, and an oustanding philologist and orientalist Aida Imanguliyeva, there appears feelings of pride and delight in one's heart. Growing up in the family of great scholars, scientists and prominent persons is an honor and pride itself. As a result of the obvious impact of the prominent intellectual environment in which she was brought up, the life and activity of Mehriban Aliyeva are distinguished from those of other national intelligent women by their uniqueness and high-value features.

Mehriban Aliyeva was born in an intelligent family in Baku on August 26, 1964. She started her education at secondary school №23 in Baku in 1982 and became a beloved pupil of her teachers, gaining their respect and sympathy. Having finished the secondary school with a golden medal she was admitted to the Faculty of Treatment and Prophylactic of the Azerbaijan State Medical Institute named after Nariman Narimanov. From the second year she continued her education at the Moscow State Medical Institute named after I.M.Sechenov and graduated with honors diploma in 1988.

Yet, at the beginnig of her higher education Mrs.Mehriban built a bridge and kind kinship relations between two intellectual families. So, Mrs.Mehriban, the daughter of Arif Pashayev got married to the current President of the Azerbaijan Republic Ilham Aliyev, the son of our national leader and a great person Heydar Aliyev in 1983. This family, established on the happy basis, afterwards became a real example for every Azerbaijani family. Both families – in which Mehriban Aliyeva was born, grew and became a bride – have their special places and authority in the permanent historical memory of the Azerbaijani people. Such an environment created the basis for her possessing high knowledge, ethics, morality and spiritual growth.

After completing her education, Mrs.Mehriban began her professional activity at the Scientific Research Institute of Eye Diseases under the leadership of academician Krasnov in Moscow during 1988-1992 years.

In 1995 Mrs.Mehriban enlarging her activity, founded the Azerbaijan Culture Friends Foundation for the wider promotion of Azerbaijani culture. The First lady of Azerbaijan is still leading this Foundation. Mehriban Aliyeva's ideas on integration of the Azerbaijani people the world culture and creation of new international relations are concentrated in the Azerbaijan Culture Friends Foundation. The Foundation has already become the cradle of beneficial arrangements, and a perfect promotion of our culture through organizing international events, i.e. festivals, concerts, exhibitions etc. Mrs.Mehriban has great service in the development of our folk music, unique mugham and poetry. "Music of Silk Road" festival, mugham destgahs, Japanese culture days organized by her initiative are estimable events. Generally, the Foundation has been highly appreciated and won a great reputation not only in our country, but also in many countries of the world due to the organization of cultural events, the scale of charity campaigns and so on. "Azerbaijan Heritage" journal has been published by the Foundation in three languages (Azerbaijani, English, Russian) since 1996. Azerbaijan is represented in the journal not only like an oil and gas-rich state, but also like a country making masterpieces in various spheres: music, architecture, descriptive and applied arts in the international arena.

Distinguished by high organizational skills, Mrs.Mehriban Aliyeva being elected the president of Azerbaijan Gymnastics Federation in 2002 signed the next successful project. She managed to reveal herself as a good organizer achieving an increase of the reputation of Azerbaijani gymnastics in the international arena. It is a result of great efforts and tireless activities that today the Azerbaijani sport has gained a number of achievements in gymnastics. Decisions of International Gymnastics Federation adopted about holding World Cup Competitions on Artistic Gymnastics in 2003 and 2004, World Championship in 2005, European Championship in 2007 and 2009 in Azerbaijan are of this kind. It is gratifying that today the Azerbaijani combined team on Artistic Gymnastics has a great influence in the world. The sportsmen hold leading positions and are lifting our flag to the heights. *"Despite Azerbaijan has recently joined artistic and sport gymnastics, our country has gained great success during this period. Our sportsmen win rewards in influential international competitions. Azerbaijan hosted The European Championship and our city held world championship on artistic gymnastics. And the most primary, during this period gymnastics has become a popular and favourite kind of sport in Azerbaijan. Competitions and championships bring great interest to our country and they are held in halls full of spectators"* – stated Mehriban Aliyeva in her speech. Her success obtained in the speedy development of Azerbaijan, staying in line with many developed countries of the world, exhibiting their power, is undeniable and proudable. There is no doubt that Azerbaijan Gymnastic Federation is a sport organizations developing year by year and the society highly appreciates the tasks realized in the the raise of this sport.

Continuation of the great leader Heydar Aliyev's political course of marching confidently on the path of the development and independence of our country, consequent realization of the ideas that the death didn't allow our favorite leader has to realize a purpose for her. Study of wealthy statehood heritage of the great leader, wide promotion of his immortal ideas and the next generation's enlightenment has a special actuality in our time. For this reason of the Heydar Aliyev Foundation under the leadership of Mrs.Mehriban was solemnly opened on May 10, 2004. The Foundation mainly provides services

to Azerbaijan's comprehensive development strengthening relations with society. In her speech Mrs. Mehriban noted that *"Heydar Aliyev Foundation is a permanent open organization for collaboration with every organization and every single person and I believe that we will realize many big tasks together for the sake of the development of our country and future of our people"*.

The First lady of Azerbaijan has always worked hard with her resolute activity for propagation of Heydar Aliyev's heritage and delivering it to future generations, as well as realization of big dreams of the great leader that didn't come to life. Her being beside the great leader in many travels abroad, knowing closely his innate governance school are of important factors. Mehriban Aliyeva's being closely familiar with Heydar Aliyev's bright personality, characteric features and ideas gave her an opportunity to cope with such a difficult mission adequately as immortalization and propagation of the great leader's wealthy idea-political heritage.

The main goal of Heydar Aliyev Foundation confidently realizing successful and strategically important projects, becoming hope for our people within a short period of time is to be different for its humanitarian activity in various fields. Renovation and improvement of material basis of orphanages, boarding schools, rendering aid to the children deprived of parental care, people having weak social opportunities, poor citizens and families, alone people, refugees and IDPs, people suffered from natural disasters are especially highly appreciated here.

Heydar Aliyev Foundation, having earned a great public reputation with its practical activity based on humanism principles, performs as a material and moral protector of the alone and needy people. Kindness and compassion help those in need while always considering justice lofty, forms the bright line in the activity of the Foundation as pure criteria peculiar to Azerbaijani people. Today under the leadership of Mehriban Aliyeva the Foundation tries to establish healthy traditions in the society and keeps rich moral values constantly alive rendering aid at the most different levels.

It is praiseworthy to focus one of the main priorities of the Foundation toward humanitarian sphere. Elegant and kind-hearted mother Mehriban has a

big throne in the hearts of Azerbaijani people due to her good deeds. She has always felt the pain of people, shared their sorrow, approached the fate of children with great sensitivity, took care of and fostered the children deprived of parental love in orphanages, strived for making every condition for them renovating and repairing the houses and centers they live, in rendered help in Azerbaijani children's enlightenment and growing up in healthy spirit on the basis of the realized projects. All the activities of Mrs. Mehriban, who is the mother of our people and the voice of conscience are call for goodness, compassion and raise of spiritual and moral values. The way of life led by Mrs.Mehriban, who is finding all her comfort in the people's good mood, distinguished not only by her social-public activity, but also by her pleasant communication, modesty and kindness, is the way of teaching secrets of successful activity to numbers of generations, saving purity and richness of our morality.

The First lady of Azerbaijan, the companion of our respectable President, Mehriban Aliyeva has also achieved hights in directing Azerbaijani women to become more active in the state building processes with her exemplary actions and reviving women movement. A great philanthropist and a sacred mother – Mrs.Mehriban's initiative of rendering social patronage to invalid and orphan children has become a real tradition. Today even young students collect funds and visit children's houses, orphaneges, the centers where physically invalid children are being brought up, to make them feel delighted by rendering material and moral help to them. There is no doubt that this praiseworthy step is a sign of growth among our youth imitating Mrs.Mehriban who demonstrates motherly compassion and reverence for the national values with great love. Of course, this and other steps reveal moral values of Azerbaijani women and show their big hearts. The notions like humanism and charity is an indicator of moral values of Azerbaijani women.

Mehriban Aliyeva who has always been distinguished by her sincere communication with people, never refusing her help and support and approaching their problems heartily, always trying to save interests of ordinary members of the public has gained great respect and trust both in our country and abroad. She has always relied on humanism ideas and her people and all the steps

taken by her brought success to our country. Heydar Aliyev Foundation under her patronage has also played an important role in the formation of the positive image towards our Republic in internal and external politics. The main goal of the Foundation is to serve Azerbaijani people and and decently represent our country in the world.

The president of the Foundation, the First lady of Azerbaijan, Mehriban Aliyeva's persistence, initiativeness and creative approach to the realized programs and projects, as well as to the activity of Heydar Aliyev Foundation stands on the basis of multiple activities of the Fund – decent to the name of great leader, founder of our independence, which creates feelings of joy and pride in everyone. There is one main goal of multiple activities of the Foundation – *"Disinterested kindness to people!"* Mrs. Mehriban has declared this point many times during her speeches.

"Charity, humanity and conscience are of the most beautiful features specific to the mentality, culture and traditions of Azerbaijani people that have been formed over the centuries and today we, Heydar Aliyev Foundation preserve these traditions and try to continue them," – that's the way Mehriban Aliyeva explained the main direction of the Foundation's activity.

Providing regular care to the families of refugees and IDPs, invalids of Garabagh war and martyrs' families, as well as several other aspects of these activities are very impressive and significant. Capital repairs and provision of children's homes and boarding schools realized within *"Children homes and boarding schools development programme"* has always been welcomed by the society with a great joy. The working group established within the frames of this programme conducted monitoring to studying the problems existing at the children homes and boarding schools of the country. This included the numbers of children in the institutions, monthly and annual standards for dietary intake, clothing and technical supplies to be provided by the state, as well as indicators pertaining to the children's general conditions such as education, healthcare, accommodation, leisure, etc. Upon completion of the studies, the major areas of technical, educational and healthcare support to the children homes and boarding schools were identified.

More than 30 national childcare institutions were substantially renovated, re-equipped, additional subsidiary buildings have constructed and utilities upgraded in the framework of the Children Homes and Boarding Schools Development Programme. The institutions got their own libraries with training aids and literary works. Most of the children homes and boarding schools got computers and classroom technical aids for interactive training. Series of training courses were held with the view to creating conditions for the students' comprehensive development.

To further promotion of patriotic sentiments among the institutionalized children and to better arrange their leisure time, series of mass events, festivities and contests, talent shows, music and dance performances, drawing and carpet-weaving classes are regularly conducted by the Heydar Aliyev Foundation. During the period of its functioning, all music associations of the institutions patronaged by the Foundation were provided with new musical instruments and dancing groups with necessary accessories.

A 50-unit dormitory grown up in children's homes, above the age of 18 in Nizami administrative district of Baku was erected with the Foundation's support in 2009 for girls with all necessary utilities and amenities provided. To furthermore expand the views and outlook of the institutionalized children, the Foundation has been fully supporting their participation in various international contests and tournaments, as well as promoting visits of children from similar institutions abroad to Azerbaijan.

The solution of such a problem annoying our society as housing of the youth with flats grown up at boarding schools found its solution thanks to Mehriban Aliyeva's philanthropy. As can be seen, care and attention to the children, physically and morally healthy growth of the next generation is one of the priorities in the activity of Heydar Aliyev Foundation. On the initiative of the President of Heydar Aliyev Foundation, Mehriban Aliyeva, not refusing her help for the happy future of our children, on the eve of New Year and Solidarity day of World Azerbaijanians festivals are organized for the distinguished pupils of different secondary schools, the children growing up at children homes and boarding schools, the children from the families of refugees and IDPs, the children deprived of parental care annually.

Making children smile – our future and hope - seems to Mrs. Mehriban like contribution of worlds. *"Your joy is the biggest success of Heydar Aliyev Foundation"* – Mrs.Mehriban's pointing this specifically shows that with her deeds she realizes her responsibility not only to contemporary people, but also to the next generation. Her meaningful life and her approaches to the problems of her time as of a real intellectual's anguish is an example for others.

There is no doubt that if such a humanist, a big-hearted woman and, first of all, a mother like Mehriban Aliyeva, greeted with great respect and hope by everyone, is leading Heydar Aliyev Foundation, it is impossible to approach indifferently to the children, teenagers and youth deprived of parental care and going through difficult and painful roads of life. Being a mother, Mrs.Mehriban informs about the power of mother love, greatness of mother heart. She has demonstrated having delicate and fine heart with big love and care to everyone many times. Mehriban Aliyeva considers taking care of children as her main duty, does her best for the growth of children and for meeting their needs with great love, and realizes her mission with great faith.

Of course, it is impossible to achieve the progress of youth as the personalities connected to national and moral values without provision of intellectual development for them. High development of science and education is an important condition for the future of every nation and country. Science and education, as well as modern information technology hold important positions among the projects realized by Heydar Aliyev Foundation, basing on this reality.

Nowadays our country follows the slogan of the founder of our independence and great leader, Heydar Aliyev – "Education is the future of nation" has achieved high development in the field of education. Creation of new training and educational institutions, restoration of many of them are of the notions serving to the progress of the level of education. All the opportunities are created for high-level education and development of youths at schools built on the initiative of Mehriban Aliyeva. Preventing the youth from wasting their leasure time to harmful habits, encouraging more effective pass time, upbringing children as real citizens are always in the center of her attention and many projects are being implemented in this field.

Mrs.Mehriban Aliyeva's projects on building and renovating schools for reviving education are a real cultural revolution especially for remote areas. Currently, there is no area where there is not at least one school. There cannot be a more effective thing than building new schools for happy future of our children and providing a general care of society for them.

The main goal of the Foundation related to education is to adapt this sphere in Azerbaijan to the requirements of modern time. The Foundation has marched confidently towards these strategical targets for the sake of namely these goals and achieved a number of successful results. The basis of educational projects of the First lady of Azerbaijan, serving to the enlightenment of the society, constitutes construction of new schools in the areas and their logistical improvement. State bodies and some structures of civil society supported "New school for new Azerbaijan" programme realized on the initiative of Heydar Aliyev Foundation, within which during a short period of time many schools were constructed and commissioned. The schools built and refurbished within the frame of the programme were equipped with up-to-date laboratories, libraries, cafeterias, state-of-the-art computer classes, workhops, gymnasia and playgrounds, heating systems.

Even at the economically most powerful period of ex-Soviet Union there were not built so many schools in a year in Azerbaijan. However, Heydar Aliyev Foundation achieving this fantastic index proved that high determination, will and patriotism are very important in the national development. Heydar Aliyev Foundation annually supplies school-bags and stationery for the first grade pupils from the families of IDPs and refugees who had to leave their permanent residences as a result of Armenia's aggression against Azerbaijan. They also send new textbooks and other training aids regularly to the Azerbaijani-populated areas of neighboring Georgia and the schools in Gakh, Zagatala and Balakan regions of Azerbaijan where education is held in the Georgian language. Numerous books and publications donated by a number of international organizations and companies, such as "World Vision","JP Morgan", "Exxon Mobil", Russia's "Pushkin Library" Foundation, etc., were distributed among school libraries, children homes and boarding schools. In

addition, the Foundation publishes new educative materials and distributes them among the educational institutions. In 2007-2008, with the support of Heydar Aliyev Foundation in the framework of the Support to Education Project, 140 posters (institutional wall sheets) were printed as visual aids and donated to the schools all over the country. A number of posters on various subjects were published for the first time in the Azerbaijani language to raise the level of education, with 10 thousand copies for each poster, and the overall number reaching 1.4 million. Renovation of pre-school institutions as the first stage of education is also conducted within the Project. In 2005-2012, about 20 kindergartens were thoroughly repaired and modernly equipped in the country. In 2008, the Foundation issued a whole range of posters, multimedia disks, boards, panels, games and other visual aids for pre-school institutions. These aids are regularly distributed among the institutions.

The activity of Mehriban Aliyeva taking successful steps in the direction of raising the Azerbaijani image in the international arena has a global character. Heydar Aliyev Foundation continuing its charity tasks, takes care of education in different foreign countries, that is constructs schools. For example, such schools have already been built in Afganistan and Pakistan. Representations of the Fund founded in some countries of the world are increasing their charity activities day by day.

A number of schools in Georgia, Egypt, Romania, the Russian Federation, Holland and Pakistan were renovated and built anew in the framework of the Support to Education Project as well. With the re-construction of the new girl's school destroyed after the earthquake in Rara area of Muzaffarabad city, Pakistan is among the most successful and significant projects in this field.

A new building of computer training center was erected in the region of Dmanisi, Georgia in 2008 on the initiative and support of Heydar Aliyev Foundation. General School No.7 in Marneuli, Secondary School no.73 named after M.F.Akhundzadeh in Tbilisi,School No.3 in Gardabani and International School No.2 in Dmanisi were renovated with the support of the Heydar Aliyev Foundation.

In 2010, General School No.78 in Ulyanovsk, the Russian Federation was

thoroughly renovated. In 2011, new schools were built and put into operation in Hassan Hojali and Jafali villages, Bolnisi region.

It is important to point out the constant care to Azerbaijani schools operating in the capital of Russia and other cities. Both the state and Heydar Aliyev Foundation used all possible means in the direction of the rapid development of education in our country, upbringing the next generation at a high level as decent citizens of Azerbaijan, tries eliminating current problems in education sphere.

We should note that one of the main activities of the Foundation in recent years has been its getting benefit from the great resources of UNESCO, that is considered one of the most influential international organizations, for the solution of educational problems in our country. So cooperation has been established in several directions between Azerbaijan and UNESCO. These relations mainly cover "Education for all" program, "Associative schools", cooperation in technical-professional sphere, inclusive education project, foundation of UNESCO chairs at higher schools, and other spheres. We must note that renovating content of education based on national spirit, wide appliance of informational technologies at schools and other plans of the kind are of important issues including cooperation with this organization.

The projects of the Foundation related to reconstruction and construction of health centers have also obtained a great success. Constantly caring about people's health, they implemented restoration and reconstruction works in a number of health institutions that have been supplied with modern medical equipment in accordance with international standards borrowed from developed countries.

Heydar Aliyev Foundation has been implementing the "Highest Care for Children with Diabetes" project since 2004. The major goal of the project performed by the Azerbaijan Diabetes Society and Danish Company Novo Nordisk is to improve health of people with diabetes and to provide a modern cure to patients. The project was launched on December 7, 2004 in Baku and the children registered were provided with 6-month supply of insulin produced by Novo Nordisk Company of Denmark. Those suffering from diabetes in

Azerbaijan have been receiving insulin medications and insulin pens since 2004. With the support of Heydar Aliyev Foundation, the rest camps for psychological and social rehabilitation of children needing a social care and suffering from diabetes were organized in the town of Lankaran in 2009 and in the Town of Ganja in 2010 within the framework of the project. The building of the Heydar Aliyev Foundation, which joined the World Diabetes Day campaign at the initiative of the UN, was lit up in blue on November 13-15, 2007. By the UN Charter, all member-countries mark November 14 as World Diabetes Day. The color of blue, a symbol of the Organization, reflects the sky over the heads of all nations and grand buildings in towns over 155 countries joining the action are illuminated in blue. The goal is to raise global awareness of diabetes and unite the efforts for its prevention.

Heydar Aliyev Foundation initiated the construction of a Thalassemia Center in Baku to create a qualified center and blood bank, prepare high-qualified personnel, develop a voluntary donor service for providing safe and high quality blood for thalassemia-affected children, enlighten population for preventing the expansion of thalassemia, and enhance cooperation of Azerbaijan with a number of states fighting thalassemia. The Center constructed within the framework of the project “The Life without Thalassemia” was opened on May 9, 2009. Opening of the Center was one of the most valuable contributions of Heydar Aliyev Foundation to the protection of people’s health, it turned into a big place of hope for the children with thalassemia and their parents.

Doubtless, the main factor for any person is his/her health. As a result of charity measures carried out on the initiative of Mehriban Aliyeva hundreds of people returned to their healthy life.

The work carried out in the direction of integrating people with lost and impaired vision into society became intensive with the support of Heydar Aliyev Foundation. Several projects were implemented for their receiving education, mastering professions, provision with medical service, empoloyment and better their household conditions.

President of Heydar Aliyev Foundation Mrs.Mehriban Aliyeva and UN’s Development Program signed a cooperation agreement and the project docu-

ment “On providing people with lost and impaired vision with access to information communication technologies” on December 9, 2005. Mehriban Aliyeva stated that there are 320 thousand disabled peope in Azerbaijan; 40 thousand of them are people with lost and impaired vision. The purpose of the project is to assist physically disabled people to participate actively in public life, to extend opportunities of acquiring information through information and communication technologies and improve their knowledge, as well as to increase employment and generally improve their life style. Years have passed since this project’s start. During this period the implemented projects proved that stated words were not just said, but realized.

Mehriban Aliyeva supported the realization of the project by keeping control over it. Within the project “On providing people with lost and impaired vision with access to information communication technologies” a relevant centre has been established at the Republican boarding school for children with lost and impaired vision in Narimanov region.

Here, model ICT classrooms for children were created, software localized, Internet access ensured, teaching and training programs drafted and activity of the audio studio and library provided. 2 computers, made in Germany were installed at the library. These computers present the latest technology made for children with lost and impaired vision. The Braille alphabet allows reading and listening to any book in Azerbaijani, Russian and English languages by saving them into the computer’s memory. Listening to music, access to the Internet, corresponding, saving up to 100 thousand-page book into the memory, making copies, as well as sending messages to mobile phones is possible with these devices.

Heydar Aliyev Foundation has also contributed “Mini information laboratory” to the Society of People with Visual Impairment in Azerbaijan. A special computer table, a computer set and a program system allowing people with visual impairment to receive and send different information are included to the Mini Laboratory.

Heydar Aliyev Foundation undertook the mission of propogating our great leader’s rich heritage, his Azerbaijanism philosophy and idea, and delivering

them to the next generation. In the line of measures carried out by the Fund in the direction of propogating Azerbaijani culture is included implementation of Azerbaijani cultural days in different countries of the world.

In July of 2013 Mehriban Aliyeva took part in the official opening of the cultural days “Azerbaijan in Cannes” organized by Fund. During her speech Mrs.Mehriban called culture the main means for different nations to know each other more closely: *“We, Azerbaijanis, are proud of our old and rich history and culture. We want to introduce Azerbaijan as the peaceloving, ancient and copious land where cultures and civilizations have been joining for centuries”.*

Mrs. Mehriban Aliyeva plays an irreplaceable role in Mugham’s protection, keeping it alive and promoting in the world as one of the most valuable pearls of music of Azerbaijan that has old and rich music culture. We must note that, as a result of efficient activity of the head of the state, Mr.Ilham Aliyev and President of Heydar Aliyev Foundation, Mehriban Aliyeva, Azerbaijani mugham has been included into the list of non-material cultural heritage of UNESCO in 2003. This step is the embodiment of a great attention to mugham music.

Heydar Aliyev Foundation and several state bodies have cooperatively organized and implemented Republic Mugham contest and International Mugham Festival since 2009, which has drawn a great attention to the country and the people living abroad. As a result of this interest, number of youth increased towards art of mugham and our national mugham music was introduced in a number of countries of the world. It is not coincidence that mayor of Niagara city, Canada and authority of annual International Niagara music festival declared August 26 the International day of Azerbaijani Mugham and Music day of countries situated on Silk road in 2010.

UNESCO included Azerbaijani mugham into the list of Masterpiece of the Oral and Intangible Heritage of Humanity among the projects accomplished towards the safeguarding of the national moral values and promotion of the Azerbaijani culture. Creation of the International Mugham Center in the city of Baku in order to widely promote the Azerbaijani mugham in the world has a special importance. The roundtable initiated by President of the Foun-

dation Mrs Mehriban Aliyeva was held in 2005 with the participation of outstanding mugham masters, and a decision was made to establish the International Mugham Center in the city of Baku. On April 6, 2005, President Ilham Aliyev signed an order on the creation of the International Mugham Center in Baku. On August 24, 2005, the foundation laying ceremony of the Center was held in the National Seaside Park with the participation of President Ilham Aliyev, First lady Mehriban Aliyeva and UNESCO Director General Koichiro Matsuura. Then so, President Ilham Aliyev and his spouse Mehriban Aliyeva participated in the opening ceremony of the International Mugham Center on 27 December 2008. Concerts of eminent mugham masters, mugham evenings, international conferences and festivals are organized at the International Mugham Center. Also young performers learn the refinements of the art of mugham, an important part of the Azerbaijani music culture here.

As the continuation of the projects carried out with the support of the Fund, Gabala International Music festival brings East and West music, as well as, famous performers and musicians together every year. At the same time many foreign guests get knowledge about beautiful pearls of Azerbaijani music, and in general, music culture of our country. This also indicates the scale and success of the performed work in the direction of introducing Azerbaijani art.

Besides, by the help of Heydar Aliyev Foundation that has always approached unforgettable and valuable masters with great attention, the 120-year anniversary of the great composer Uzeyir Hajibeyov was held in Baku and Paris in 2005, the 100-year anniversary of the prominent chemist-scientist, academician Yusif Mammadaliyev was celebrated within UNESCO in Paris, and albums and discs dedicated to the 50 year joint activity of late Mstislav Rostropovich and his spouse Galina Vishnevskaya were prepared. In addition, international festivals dedicated to jubilees of Mstislav Rostropovich, Shostakovich, Bulbul were held on the initiative of the Foundation. Getting agreement with Vienne camera theatre about staging Uzeyir Hajibeyov's "Arshin mal alan" is another important occasion on the way of propogation of national culture of our nation.

The celebration of 1300-year anniversary of “Kitabi-Dada Gorgud” epos in international scale, inclusion of Shirvanshahs Palace Complex, Gobustan reserve museum and Ateshgah into “World Heritage List” of UNESCO and reconstruction of historical cultural monuments are considered remarkable.

Modern Art Museum is functioning in Baku on the initiative of Mrs. Mehriban Aliyeva for the sake of protecting and introducing Azerbaijani culture and art. Most expositions in the museum constitute the most beautiful avangard paintings and sculptures of Azerbaijan from the second half of the XX century till today. About 1000 work of Azerbaijan’s young painters and sculptors, mainly working in avangard style are gathered here. Here are also displayed works by Azerbaijani people artists Sattar Bahlulzade, Boyukagha Mirzezade, Tahir Salahov, Omar Eldarov, as well as a number of artists and sculptors whose names are included into Azerbaijani cultural treasure. And work of such great classics like Pablo Picasso, Salvador Dali, Marc Shagal are demonstrated in the Western Europe art hall.

Heydar Aliyev Foundation also pays special attention to reconstruction and protection of ancient historical monuments of our country. For example, Archeological and Ethnographic Museum Complex in the territory of State Historic Ethnographic Reserve in Gala district, one of the ancient human habitations in Absheron was created with the support of Heydar Aliyev Foundation in 2008. This Complex serves to enliving our history and transforming our country into a tourism center.

The foundation is also implementing remodeling and restoration of monuments belonging to different cultures in our country, as well as in the world. Thus, in September 2008, a Memorandum of Agreement was signed between the Heydar Aliyev Foundation and the Roman Catholic Congregation. Along with the implementation of development and reconstruction projects in certain areas and support to social and religious centers, the Memorandum specifies a series of activities promoting ethnic and cultural development of various ethic groups residing in Azerbaijan. According to this cooperation, the glass of the suspended ceiling of the St. Mary Roman-Catholic Church in Baku was adorned in religious theme with classic stained glass techniques or replaced

with artistic glasses. Meanwhile, a ceramic panel was mounted on the church's facade. Five stained-glass windows of the Strasbourg Cathedral Church related to the 14th century were restored within the "Azerbaijan – Address of tolerance" Project of the Heydar Aliyev Foundation. For this purpose, financial assistance was allocated to the Church by the Heydar Aliyev Foundation in June of 2009. Scenes from the lives of Virgin Mary and Jesus Christ were depicted on the stained-glass windows installed in 1320-1340.

Propogation of cultures of foreign countries is realized profoundly in our country. Holding the exhibition called "Pearls of France" in 2012 in Baku, caused special interest. By means of this exhibition over 400 exhibits beautifying Louvre and Orsay Museums, Pompidou Centre, Versailles Palace, State Library of France and other cultural centres were promoted in our country. Azerbaijan also participated in the creation of the Islamic Art Department at the Louvre Museum. Besides, Heydar Aliyev Foundation is participating in restoration of the Louvre, Versailles Palace, Strasbourg Cathedral and other historical monuments.

The next successful project was the organization of a very important "Eurovision" song contest in Baku at a high level thanks to high organizational skills of Mrs.Mehriban Aliyeva. As a result of successful functioning of the organization committee of "Eurovision-2012" led by her, the contest held in Baku remained in the memories as one of the fantastic shows in "Eurovision" history. As a result of this contest, the whole world recognized beauty, music, culture, hospitability of Azerbaijan. Actually, we should be proud of being citizens of the country gathering all beauties in itself.

One of the tasks implemented and realized by Heydar Aliyev Foundation in cultural sphere is reconstruction of the existing libraries. The Fund's positive activity in this sphere draws a big attention. Tens of libraries in districts and villages have already been reconstructed and provided with modern equipment.

One of the priority functions of Heydar Aliyev Foundation is to inform international community about realities of Daghlig Garabagh conflict. It is unfortunate that Daghlig Garabagh conflict entered the history of XX century as one of the most tragic conflicts and reflected in the destiny of millions of people.

Mrs. Mehriban Aliyeva, referring to Garabagh events – carved in the pages of history with bloody letters, unforgettable for its pain and damages – stated during her speech with mental anguish: *"This is such a problem that even after every problem is solved, it will be difficult to forget about it. I believe that Azerbaijan will indeed gain a victory and restore its territorial integrity. Daghlig Garabagh conflict is, first of all, an unseen humanitarian catastrophe. Each of one million refugees and IDPs has his/her own tragedy.*

When communicating with them one is astonished by their utmost endurance and belief. They believe in the victory of justice, liberation of occupied lands, and owning their houses again".

Mrs. Mehriban Aliyeva repeatedly speaks with facts in almost all of her foreign travels and meetings about invader Armenia's damaging our cultural heritage, destroying historical places in Azerbaijan's old cultural center – Garabagh. She appeals international community to take measures for putting the end to the atrocity of Armenian armed forces.

Mrs. Mehriban Aliyeva has repeatedly declared Armenia's aggression of our lands and ruining our historical cultural monuments in these territories: *"...Protection of historical and cultural monuments is also important for our country because 20% of Azerbaijani territory is under the occupation of Armenia. The occupant forces have destroyed thousands of historical, cultural and religious monuments in those areas. There are a million of refugees and IDPs in our country and a certain part of them are still living in tent camps. We continue our efforts to inform the international community of these facts".*

Among the accomplished projects we can note the collection of the booklets "Garabagh realities" describing history of aggression of Armenia towards Azerbaijan published in different languages, books dealing with Armenian atrocity – "War and our cultural historical monuments", "War against Azerbaijan: cultural heritage on target". Besides, the Fund organizes actions, photo and video exhibitions dedicated to Khojaly Genocide in different countries of the world.

Mehriban Aliyeva's spouse, President of Azerbaijan Republic Ilham Aliyev, like all the citizens, has also approved Heydar Aliyev Foundation's

successful implementation of big projects earning great trust in society in a short term. During his speech he declared: *"The implemented tasks, the taken measures, and initiatives of the Foundation are obvious. I appreciate highly the role of Heydar Aliyev Foundation in education, medical, and cultural sphere, protection of moral heritage, propagation of Azerbaijan in the international community, the work on Azerbaijan's presentation, informing international community about Armenia-Azerbaijan, Daghlig Garabagh conflict properly. This Fund proved that if there is a wish, if there is a will and if there is a good intention, any problem can be solved in any sphere. If it were possible to utter multi-branched activities of the Fund with one word only, I would call it "Good intention". Because we see this in all spheres".*

Some representations of the Fund also function in other countries (USA, Russia, Turkey, Romania, Georgia etc.). They are successfully distinguished by their high level activity. They implement a number of projects abroad. For the strengthening efficiency of humanitarian projects serving for the good of Azerbaijanis Mehriban Aliyeva considers her duty to take advantage all existing opportunities. She noted during her speech: *"Our biggest achievement, biggest success is to gain Azerbaijani people's trust and respect. Taking advantage of this chair, I would like to ensure everyone once more that Heydar Aliyev Foundation is ready to work for the sake of today and tomorrow of Azerbaijan. I am grateful to every person, organization – state or non-state supporting and helping us, international organizations for making relation and cooperation with us".*

In spite of, only 10-year-term activity of the Fund, Mrs.Mehriban Aliyeva's success and achievements equal to those of a century. The activity of Mehriban Aliyeva implementing her mission properly and working tirelessly during these years is always in the center of attention and every Azerbaijani is proud of the implemented work.

Certainly, our Goodwill Ambassador does not like to emphasize missions she is carrying out selflessly. Because, the thought of "Let nobody know the goodness you have done" has remained one of her life-long wishes. However, as Mehriban Aliyeva says, she is deprived of such an opportunity: *"I cannot*

hold such the charity action of the First lady without draw attention of public. Though this popularity factor depresses me, it brings some innovations to my living and I accept this as it is. This becomes quite difficult for me as for a person who is far from showing off herself". The secret of respect and esteem of Azerbaijanis to the First lady of the country is exactly related to this factor.

Mrs. Mehriban Aliyeva's propogating Azerbaijan all over the world successfully takes an important place in her perfect public-political and cultural activity. She has gained sympathy with her functioning not only in Azerbaijan, but all over the world.

Mrs.Mehriban initiated a number of activities in promoting Azerbaijan in many countries and cities and the activities held in this direction had successful results. So, the foundation of Azerbaijani Cultural Center situated near the Eifel Tower in the capital of the world civilization- Paris, where old and rich historical exhibits are shown, is considered one of the most important steps for promotion of our country. This step brought about Azerbaijan's becoming famous at the highest level, which entered to the world media as the main power of intercultural civilization. Our people also welcome this center with a great interest. The building of the Azerbaijan Cultural Centre is a historical structure constructed in 1904. The exhibits reflecting Azerbaijan's history – archaeological discoveries, ancient coins, arms, copper items – are displayed at the Centre, where different exposition halls are created. Carpets and carpet products dating back hundreds of years are displayed at the Centre, where samples of all directions of our national carpet making art are presented. Here is also provided information about the history and the path of development of the Azerbaijani schools of carpet making. Exhibited various items of adornment, samples related to all directions of popular art and national garments of Azerbaijan and displayed works by young artists at the Centre. The center has a mugham hall and an exhibition of our old music instruments organized. A collection of Azerbaijani literature and publications, related to various directions of our culture being translated into French are represented at the Centre's library.

Of course, it is impossible to put an end to enumeration of the tasks fulfilled by Heydar Aliyev Foundation within the framework of the projects. As

the scale of the accomplishments is so wide and multi-branched that they could not be placed on the pages of one book. The projects implemented for the sake of improvement of social welfare of people, protection of our national culture and moral heritage, recognition of our country on the international arena with the leadership of Mehriban Aliyeva are increasing year by year.

It must be noted that they approach the appeals of each citizen with great sensitivity and attention and do their best to help. The reason is that the public organization functioning under the Fund which protects human freedom and rights implements its tasks properly. The First lady of Azerbaijan, Mehriban Aliyeva points out that the Fund under her rule will always approach people with special care and attention: *"Sometimes, a person falls into such a situation that all the doors are closed in front of him. He becomes alone with his suffering and problems and thinks that nobody and nothing can help him. In such a case he appeals to our Fund. I don't want to tell that we solve all problems immediately. But the person will not meet ignorance and cold attitude here, and surely all possible means will be used for the solution of his or her problems. Charity, humanity, kindness are some of the best features belonging to Azerbaijan people's mentality, culture and traditions that have been formed during centuries. And today we, as Heydar Aliyev Foundation, are trying to continue these traditions"*.

Heydar Aliyev Foundation to its noble deeds continues its consistent and purposeful functioning successfully guided by our great leader's ideas under the rule of Mehriban Aliyeva. Mrs.Mehriban successfully steps on this road using all possible opportunities of her most responsible status in the name of strengthening efficiency of humanitarian programs that serve Azerbaijan people's goodness. It is not difficult to see grateful Azerbaijanis welcoming her success with pride to support Mrs.Mehriban permanently.

We should note that the First lady of Azerbaijan, President of Heydar Aliyev Foundation, Mehriban Aliyeva's role in development and expansion of Azerbaijan-UNESCO relations that has a great significance in cultural life of Azerbaijan is irreplaceable. Mehriban Aliyeva was awarded a Goodwill Ambassador in the field of oral traditions and music traditions of UNESCO

in September of 2004 due to her contributions to the development of traditional music, literature and poetry, her services in exchange of musical education and world cultures, and her devotedness to the ideas of UNESCO. This is a very pleasant situation. Mrs.Mehriban's name is called in the line with only 41 Goodwill Ambassadors in the world now – M.Rastropovich, C.Cardinal, L.Maryam, V.Adamkus, Mother Teresa and others.

President of Azerbaijan made a congratulation speech on the occasion of Mehriban Aliyeva's appointment as a Goodwill Ambassador: *"Today is a very important day in the cultural life of Azerbaijan. A representative of our country is awarded the honorary title of Goodwill Ambassador of UNESCO. The Foundation led by Mrs.Mehriban for nearly ten years has played an important role in the development of culture, protection of cultural heritage, preservation of our traditions. The journal established by her, different projects and programs realized by the Foundation make positive impacts on general development of culture and art in our country. I am sure that after this appointment the activity of both Mrs.Mehriban and the Foundation will be more striking at the international level.*

This day is double momentous for me. Because it is not only an appointment of an Azerbaijani representative as a Goodwill Ambassador of UNESCO but it is also awarding of my spouse. I am very glad that her functioning is so highly appreciated and recognized. I think she deserves the title of Goodwill Ambassador, because she has always been distinguished by her kind attitude and good intention towards people. It is her distinctive feature. I am sure that she will function actively in her new position and will not withhold contributions for our general common aims with her activities. Our common aims are to get to know each other more closely, to introduce peoples and cultures, to benefit from cultures of different peoples and countries. I'm sure that Mrs. Mehriban will accomplish this task diligently and will obtain success in this important work".

UNESCO, serving to strengthen safety and peace by expanding collaboration of peoples in educational, scientifical and cultural spheres, created favourable conditions for Azerbaijan's establishing cooperation with international organizations in cultural sphere.

Tens of countries support Mehriban Aliyeva's humanistic and cultural projects currently. Thanks to her authority and intelligence, Azerbaijan has become a center for UNESCO events. These series of events have been continuing for years and are serving to spread Azerbaijani realities in the world.

Much success has been achieved in the direction of presenting culture of Azerbaijan on the world stage. Hence, UNESCO celebrated the 800th anniversary of Nasraddin Tousi, the 200th anniversary of the Azerbaijani scholar, orientalist Mirza Kazimbey, the 100th anniversaries of academician Yousif Mammadaliyev, the famous carpet-maker and the artist Latif Karimov, the academician Mousa Aliyev, the prominent writer Mir Jalal Pashayev, the famous artist Sattar Bahlulzade at a high level. Generally, on the initiative of Azerbaijan's First lady, President of Heydar Aliyev Foundation Mehriban Aliyeva Azerbaijan-UNESCO relations reached the highest level.

Mrs.Mehriban Aliyeva's activity as a Goodwill Ambassador of UNESCO is especially praiseworthy in the development of relations between Azerbaijan and different structures of Organization of the Islamic Conference.

A high confidence of the world's leading cultural institution UNESCO towards Azerbaijan's First lady is not only one person's, but the whole country's success. This is also the modern world's expression of high attention towards our national culture, folklore, history, language and art. This confidence is an evidence of approval of dedication and skillfulness of the Azerbaijani woman in the example of Mrs.Mehriban Aliyeva in the international scale. The supreme moral features like high humanism, carefulness and mercy characteristic to the Azerbaijani women find their vivid embodiment once more in President of Heydar Aliyev Foundation, a Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, MP, Mrs. Mehriban Aliyeva.

After two years of her appointment as a Goodwill Ambassador of UNESCO, Mrs.Mehriban Aliyeva drew a great attention with her wide range of activities, care for children in need, support to education and also implemented work in Islamic World. She was honoured an ambassador of goodwill by the influential international cultural-humanitarian organization, ISESCO - Islamic Cultural, Educational, and Scientific Conference Organization, where Muslim countries

are represented, on November 24, 2006. General director of ISESCO, doctor Abdulaziz bin Osman al Tuveyjri, presenting the diploma of honorary name to the First lady of Azerbaijan, noted: *"Mehriban Aliyeva is the first woman being honoured by this name of the organization"*. President of Heydar Aliyev Foundation, Mehriban Aliyeva, receiving her being honoured as a Goodwill Ambassador of ISESCO with the feeling of great joy, stated: *"It is a great honour for me being privileged the award of scientific, educational and cultural organization of Islamic countries-ISESCO"*. Functioning in the field of making dialogues among nations is a guarantee of peace and safety, in its turn. In general, the Organization includes more than 50 Islamic countries.

It is a very honourable and responsible mission to be an ambassador of non-political institutions – UNESCO and ISESCO. There is a good opportunity for presenting achievements of modern Azerbaijan as well as our nation's old, cultural roots, art, music and literature to the whole world thanks to these two organizations that are considered the most favourable international arena for representing a country. Taking this chance, Mrs.Mehriban Aliyeva as a Goodwill Ambassador one had of the main duties to demonstrate all the opportunities that Islamic world posesses through education, culture and art, to show how interesting and advantageous West and East as well as different civilizations might be to each other.

Mrs.Mehriban's frequent visits to foreign countries for the sake of representing Azerbaijan predict arrival of a new woman politician to the world arena. Mrs.Mehriban explained the secret that colours her pages of life with success and achievements in such a way: *"I would like to render aid to people. I would like to solve particular problems, to feel happy when I am able to help and feel sorry when I am not able to help for reasons that do not depend on me, to suffer when I realize my weakness in front of the fate and incurable diseases and to be happy when I see the smile of a rescued child. This is my choice"*.

Holding the Forum on World Intercultural Dialogue in Baku, on 7-8 April, 2011 as well as the decision of announcement of Baku as "The Capital of Islamic culture" in 2009 are the result of unprecedented activity of the Azerbaijani First lady.

The work of Mrs.Mehriban Aliyeva in the field of international measures held on intercultural and intercivilizational dialogues are contributions to the promotion of Azerbaijani culture and history. As we know, Azerbaijan is a country with old and wealthy music culture. Mrs.Mehriban has exceptional services in mugham's protection, keeping alive and promoting that is considered one of the most valuable examples of Azerbaijani music in the world.

Inclusion of Azerbaijani mugham, ashug and national carpet making arts into the treasure of Intangible Cultural Heritage of Humanity by UNESCO, promotion of the literary and cultural coryphaeus in the world, celebration of their jubilees in the UNESCO scale are, of course, recognized with pride. It is sufficient to point out international festivals related to the promotion of Azerbaijani art, classic music, mugham, ashug, carpet making arts, exchange of ideas among artists and scientists coming from different parts of the world, international measurements hosted by Azerbaijan in promoting our culture in the whole world.

Thanks to namely this enigmatic activity, Baku was declared "The capital of Islamic culture" in 2009. Director general of ISESCO, Abdulaziz bin Osman al-Tuveyjri stated that *"Declaration of Baku the capital of Islamic culture is a style of strengthening intercultural relations in the Islamic world as Baku is one of the oldest cities in the Islamic world".* Mr. President Ilham Aliyev appreciated the declaration of Baku – the capital of Islamic culture as a big honour. Head of the state noted during his speech: *"We endeavour for Islamic world's getting closer and Islamic solidarity. There is a great need for this".* Within that year the capital of our country became the center of festivals, art holidays, international scientific conferences. Projects of Heydar Aliyev Foundation implemented on the initiative of the president of Heydar Aliyev Foundation, Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, Mrs.Mehriban Aliyeva, having great services in the integration of our culture into Islamic world, undoubtedly, serves making Islamic culture more colourful by increasing contributions of Baku into it.

All the projects implemented on the initiative of our First lady Mrs. Mehriban Aliyeva in the direction of protecting and promoting our national and moral values, presenting the injustice to the whole world that our nation

faced, developing science, improving the level of education, solving the citizens' social problems are counted for the rapid pace of progress of our country. It is impossible to be satisfied by naming only one or two fields when speaking about Mrs.Mehriban Aliyeva's activities. She has gained respect and trust of all Azerbaijanis and become an example for Azerbaijani women with her many-branched activities.

Today worldwide public and political activity of Mrs.Mehriban Aliyeva plays an important role in the formation of Azerbaijani women's positive image. Her steps undertaken in the humanitarian, art, education spheres are praiseworthy. It is not accidental that Mehriban Aliyeva, gaining love and trust of people due to her successful policy, as well as high qualities, good deeds, wide charity activities specific to an Azerbaijani woman, was declared "Woman of the year" in 2005 according to the results of the questionnaire held by Azerbaijanian Sociological Assosiation initiated by "Leader women" Public Union. This result is an expression of ideas of thousands of people formed about Mehriban Aliyeva. It is not accidental that about 100 women organizations functioning in our Republic have chosen her as their unique leader and characterized her as an example of national unity and solidarity. Always trying hard for the development of Azerbaijan, becoming an example for everyone with her deeds, the kind and careful lady Mehriban Aliyeva told with great pleasure: *"I approach every task I undertake with great responsibility. I have always tried to focus on several goals in my activity. These are patriotism, humanism and compassion. I thank everyone for high appreciation you give to my activities"*.

Alongside with her multiple activities based on great achievements in public, political and cultural life of Azerbaijan, Mrs.Mehriban set the goal to continue her education. As a result of her further higher education in 2005 she received an academic degree of Candidate of Philosophy defending her scientific work on *"Philosophical-ethical aspects of humanity problems of ephtonasia and medicine"*.

Mrs.Mehriban Aliyeva, conquering the hearts of Azerbaijani people and always justifying their confidence with her perfect public and political activity,

offered her candidacy at the parliamentary elections nominated by New Azerbaijan Party from the second constituencies No 14 of Azizbeyov district (currently Khazar district), won 92.12% (23106 votes) and was elected MP of Milli Majlis. Approving people's confidence for 5 years, Mrs.Mehriban was again elected MP of the Parliament from the second constituencies No 14 of Azizbeyov district (currently Khazar district) in 2010. She has always approached people with a great respect and a plain, sincere, disinterested attitude. According to the results, we can tell that people raise and take to heights only those whom they love.

As MP of Milli Majlis, Mrs.Mehriban demonstrated an example of real professionalism and political maturity in her activity. When we look through the rapid development in Khazar district of which she is MP, it is possible to observe high dynamics: construction works, improving the life style of people, care towards children and youth are obvious. Though having too much work, Mrs.Mehriban often visits residents of the district to deal with their problems and worries. This is very gratifying for the residents of the district. Today everyone would like to have Mehriban Aliyeva as MP from their district, because Mrs.Mehriban gets acquainted with not only district's socio-economical problems, but with the problems of all residents. She uses all possible means for the solution of problems. It is gratifying that a lady having such a brilliant heart gets interested not only in the residents of Khazar district where she is MP of, but of whole regions of Azerbaijan and does not refuse her help. Her frequent visits to near Baku districts and participation in the opening ceremonies of socio-cultural objects prove the told above. Because MP is a person doing things not only for his/her district, but for the whole state and nation.

As on the basis of Mrs.Mehriban Aliyeva's activity lays great humanism, she has several times realized Amnesty Acts. As a result of this step thousands of prisoners were released from the dark world into bright life, freedom, and united to their families and children that had been waiting for them for years. This, being a striking example of attention and care towards citizens, is a step serving to the humanization of punishment policy in Azerbaijan, strengthening the idea that Heydar Aliyev founded. Mrs.Mehriban, who is always in the cen-

ter of attention due to her humanism and kindness, stated during her speech: *"Forgiving people we both send them back to normal life and demonstrate modern Azerbaijan's development according to humanism principles. It is necessary to try solving all hard problems in the society with kindness and humanity. I think civil society is the society where exist all freedoms, supremacy of law, citizens are active, and where there is unity and solidarity in the society. This is one of the main principles for the formation of civil society".*

As MP, Mrs.Mehriban Aliyeva always takes part in political life of the country with her activities. The First lady's activity became international long ago, exceeding the boundries. She has always worked hard for the development of Azerbaijan's relations to other countries. Her activity as MP and a public figure resulted in formation of Azerbaijan society, highlighting several ideas, values that remained on the background till last decades, providing care and humanism to the citizens of the country. Mrs.Mehriban fulfills all her duties as MP with honor, dignity and honesty.

Indeed, it is impossible to finish enumerating the tasks Mrs.Mehriban implemented. Her multiple activities constitute the brightest pages of our modern history. Due to her services in the development of educational system, protection and development of our national and cultural heritage and its propogation in the world, the work for consolidating the positive image of our people realized in foreign countries, carrying out the 27th world championship on artistic gymnastics in our Republic at a high level, large-scale philanthropic activities the Foundation of the National Hero Chingiz Mustaphayev and Group of ANS Companies announced President of Heydar Aliyev Foundation, Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, Member of Parliament, Mehriban Aliyeva "Person of 2005". People recognize Mrs.Mehriban's all work with consent and respect. Being loved by the people in such a way is the most beautiful of all awards. Mrs.Mehriban told during her speech: *"Of course, I don't think about any award when I plan my work. I have all my efforts and power focused only towards some targets. I felt my responsibility while undertaking any action.*

I consider a real responsibility is one that a person puts in front of himself/herself, despite of importance and the character of the work. As an innate re-

quirement, I feel this responsibility in my every step. On the other hand, this is a responsibility in front of you, society, people and its greatness is undeniable. These days the more letters and confidence addressed to me, the more they called me to be engaged with these tasks. I felt that all these gave me the power.

Today I would like to thank every person who believed, trusted and supported me together with ANS group of companies and Foundation named after National Hero Chingiz Mustaphayev".

First lady of Azerbaijan Mehriban Aliyeva has been honoured with awards and titles by several influential international organizations in our country, as well as on the international arena innumerable times till now. Of course, it is impossible not to be happy for an Azerbaijani woman that is shining like the sun, carrying the name of Azerbaijan to the heights, being honoured with lofty titles and awards.

Among her awards first of all we should note her being awarded "Ruby Cross" order of "Philanthropists of the Century" International Charity Foundation of Russia due to her public, philantropist and charity activities, precious contributions in supporting educational and cultural institutions, consolidation of friendship ties between people of Russia and Azerbaijan on June 9, 2005.

Mrs.Mehriban, always distinguished with her kind and noble activities was honoured to the award "Due to promotion of inter-civilizations dialogue in the global scale" by Organization of the Islamic Conference Youth Forum on April 27, 2007, due to her large-scale public activity, important projects realized by her in the fields of education, healthcare, culture, ecology and others as the president of Heydar Aliyev Foundation, active participation in international organizations like UNESCO and ISESCO, in short, due to her valuable contributions to intercivilizational dialogue and cooperation and junction of different cultures.

First lady of the country was honoured with the prize of Ihsan Doghramaji Family Health Fund of World Health Organization (WHO) in May, 2007 due to her exceptional services in protection and strengthening mother, child and family health upon the unanimous decision on the 120th session of Executive Committee of World Health Organization held in Geneva. She was also hon-

oured with the “Golden heart” international award due to her high achievements in wide-scale charity actions, services to supreme ideas of mankind in May 2007 in Russia.

Benevolent and caring Mrs. Mehriban Aliyeva was awarded the diploma of “Special envoy to the OIC for Humanitarian Affairs” due to a high level co-operation with the Organization of the Islamic Conference in assisting orphans and homeless children, people affected by war and natural disasters in June 2008.

There is no doubt that each award is valuable and irreplaceable for Mrs. Mehriban as a result of her lofty labour. However, there is an award that glorifies highness and fills her heart with special delight and joy. Namely that award was presented with the order of the President of Azerbaijan Republic, Mr.Ilham Aliyev on May 5, 2009, due to her fruitful activities in public, political and cultural life of Azerbaijan Republic. This is the Heydar Aliyev award established in the name of the founder of our independence, beloved by people and a great leader.

As a result of her charitable activity exceeding borders of our country she was honoured with the award of “For Merits” order of Senior Commander Cross of Poland Republic due to her services in enhancement of friendship relations between Azerbaijan and Poland on September 14, 2009 and on February 15, 2010 Mehriban Aliyeva was honoured with Officer Degree of the “Legion of Honour” Order of the Republic of France due to her services and devotion to France according to the order of the President of the Republic of France. Mrs. Mehriban Aliyeva was also awarded UNESCO`s Mozart Gold Medal on June 30, 2010.

Due to the humanitarian programs of Heydar Aliyev Foundation implemented for refugees and IDPs from the lands invaded by Armenians as well as great services in the field of protection and promotion of Azerbaijani Turks’ material and non-material cultural monuments that are a rich part of Turkic world cultural heritage, Mrs.Mehriban Aliyeva was awarded with “Service to the Turkic World” prize of the Foundation of Turkic World Writers and Artists (TURKSAV).

According to the results of the survey held by “Ekovitrin” journal – a publication of influential economical and business world of Turkey, First lady of Azerbaijan, President of Heydar Aliyev Foundation Mehriban Aliyeva was the winner in the nomination of “First lady of the year” among 102 political, business and science figures over 34 nominations for the total of the year 2011.

Mrs.Mehriban Aliyeva, always being in the front raw among women leaders in international arena, was awarded the Gold Medal of the Crans Montana Forum on June 24, 2011 and memory medal “Due to services in creation of a safer world” by Ronald Noble, Secretary General of INTERPOL – International Police Organization. Secretary General Ronald Noble pointed out that Mrs.Mehriban Aliyeva is the first person to whom that medal was presented.

There is no doubt that it is very exciting to be awarded with a high scientific degree by a lovely university that covers the most interesting years of human life and unforgettable student life. It is joyful that Mrs.Mehriban Aliyeva was awarded the “Honorary Professor” title of the I. M.Sechenov First State Moscow Medical University on April 13, 2012. A solemn awarding ceremony was held in the building of the Medical History Museum located in MSMU. Mehriban Aliyeva’s speech after presention: *“I am very glad to be within the walls of the native university. I think, I may call it “Our university” like before. Not only the years of studentship and my first steps of becoming a doctor, but also youth memories, very interesting years I spent in Moscow connect me to this university. In these years a completely new world of knowledge is opened in front of us, future profession is determined and intellectual potential is formed. Today we are observing many changes. Even the name of the university has been changed, many new audiences, lecture halls, laboratories, teaching aids, modern educational technologies have been created. However, I am sure that the only thing which has remained unchanged is that this higher education institution kept its high spirit of enlightenment. I have no doubt that exigency and kindness, scientific reputation, tradition, democracy and fundamentalism all together exist here now like before. Indeed I am proud that I spent my years of studentship at I.M.Sechenov First State Moscow Medical University. I mastered not only theoretical and practical knowledge here. Doctor is a special profession. This is a profession of soul and heart.*

This is a science of compassion and sharing one's sorrow. This is a profession of grieving for people and helping those in need. This is altruism. Happened so that, I didn't deal with my profession for a long time in my life. However, in all spheres of my activity, especially on the post of the President of Heydar Aliyev Foundation I rely on namely these principles".

On April 13, 2012, the First lady was also awarded the "Stars of the Commonwealth" Prize by the International Foundation for Humanitarian Cooperation of States – members of the CIS (IFHC) and the Humanitarian Cooperation Council (HCC) of the CIS countries. She was honoured with this award due to her success and contributions in the fields of science, education and art and humanitarian activities at the level of world achievements and creating ground humanitarian cooperation in CIS countries.

Famous for her benevolent and humanist activities, Mrs.Mehriban Aliyeva was awarded "Prix de la Fondation" of Crans Montana Forum on June 29, 2012. People distinguished for their activities and winning sympathy at an international level are awarded the "Prix de la Fondation" Prize, the highest prize of the Forum. And if women are among these people, the prize earns more meaning and essence. The founder and executive chairman of the Crans Montana Forum Jean Paul Carteron said *"Mehriban Aliyeva draws the worldwide attention with her humanitarian activities, does not ignore points in need"*. The First lady of Azerbaijan, President of Heydar Aliyev Foundation Mehriban Aliyeva made a speech during the plenary session on the subject of "Women's rights are human rights, and human rights are rights of women" within the Crans Montana Forum: *"I prefer political and economical freedom as a woman. This will allow women to participate actively in all spheres of the country, in all political and economical spheres. Thus, they will establish their freedom. Economical freedom of women will give them labour and other freedoms at the same level as men".*

Having a look at the activity of Heydar Aliyev Foundation and its projects implemented in foreign countries we can observe that Mrs.Mehriban Aliyeva has a moral right to every award presented to her. One of such projects was close aid to the population of Muzaffarabad suffered from an earthquake in

the friend country Pakistan on the initiative and support of Mrs.Mehriban Aliyeva. Heydar Aliyev Foundation, one of the main purposes of which is charity also participated closely in this noble mission. Influential “Daily Times” newspaper and Women Volunteers Organization of Pakistan announced the First lady of Azerbaijan, the president of Heydar Aliyev Foundation, Mehriban Aliyeva “Humanism symbol – Person of 2012” due to humanitarian actions held in all provincis of Pakistan, as well as work in education and health sphere by Heydar Aliyev Foundation in 2012.

All these awards and titles are a proof of great charity actions and invaluable services contributed to development of peoples and intercultural relations. Looking through the projects and programs implemented or being currently realized by the direct initiative and organization of Mrs Mehriban, it is easy to see that she deserves all these titles.

Undoubtly, Mrs.Mehriban Aliyeva’s wide range of activities is not limited with those mentined above. On December 28, 2004, Mrs. Mehriban Aliyeva was elected a member of the Executive Committee of the NOC at IV General Assembly of the National Olympic Committee of the Republic of Azerbaijan. As a result of her perfect activity, she was once more elected to the Executive Committee of the NOC at VI General Assembly of the National Olympic Committee of the Republic of Azerbaijan on April 3, 2013.

On June 7, 2013, at the V Congress of the New Azerbaijan Party (NAP) the First lady of Azerbaijan, the president of Heydar Aliyev Foundation, MP, Mrs.Mehriban Aliyeva was elected Vice-Chairman of the party. Election of Mrs.Mehriban Aliyeva, well known in the public political life of Azerbaijan, having a positive image, doing great things for promoting our country in the world like Vice-Chairman, her representation in the party leadership created conditions for increasing party’s authority, building the party’s relationships with other countries at a higher level.

Azerbaijan's First lady, UNESCO and ISESCO Goodwill Ambassador, Mehriban Aliyeva, was awarded the title of the most influential woman of 2014, according to the results of a survey conducted jointly by the French Center for Arabic Cultural Heritage and Egyptian “Nefertiti Media Production”

company. The survey was conducted between March 8, 2013 and January 10, 2014 in France and in the Arab world among students, journalists and internet users. It included the names of women heading states, large enterprises and charity organizations. She was given special merits due to her activity as the UNESCO Goodwill Ambassador, as well as her contributions to promoting culture and international cultural exchange, development of science, health, sports, education, technology and ecology, the establishment of International Mugham Center in Baku, aid to orphans and numerous other charity events.

Azerbaijani First lady was awarded the Greek Goddess Cybele honorary prize instituted by the Turkish-German Friendship Federation in May, 2014, for her contributions to the dialogue between civilizations, as well as for the services towards the promotion of the Turkic world in Germany and development of the relations between Azerbaijan and Germany.

In May, 2014 Mrs.Mehriban Aliyeva was honoured to the award of "The First lady of the year" by a Great Britain Journal due to her active participation in public, social and cultural life of the country, services in the field of propogating Azerbaijani culture in the world, support to protection of the world cultural heritage, devotion to the principals of social justice and humanism.

On August 11, 2014 governor of Astrakhan province Russia, Alexander Zhilkin signed an order № 632 on awarding Mrs.Mehriban Aliyeva, first lady of Azerbaijan, president of Heydar Aliyev Foundation with the order "For merits to Astrakhan" due to her great efforts in developing and strengthening cooperation and friendship relations between Astrakhan and Azerbaijan. Heydar Aliyev Foundation is implementing a number of projects of social importance. So that, a monument has been erected to Heydar Aliyev, the building and school area of Secondary School No.11 named after Heydar Aliyev has been reconstructed, and in 2012 Azerbaijan-Russia Friendship Bridge was opened. Among projects implemented by the Foundation we can mention the monument to Prince Vladimir and "Mechta" children entertainment town. The foundation also realized construction of kindergarten for 240 children. We must note that Mrs.Mehriban Aliyeva is cavalier of orders Senior Commander Cross of Poland Republic and "Legion of Honour".

Today Mehriban Aliyeva, introducing majesty of Azerbaijani women to the whole world and opening the door to the world benefiting from legal norms founded by Azerbaijan society, signs charity and humanistic projects, and becomes an example of dedication in public, political, cultural and social processes. There is no doubt, her persistency and principled determination are connected with the family where she was brought up.

Mehriban Aliyeva has become a symbol of Azerbaijani woman who loves her nation and works hard for its future and development like a real intellectual lady in all over the world. She has always tried to achieve protection of Azerbaijan's statehood and its promotion in the world at an appropriate level. This is the embodiment of her great love towards her homeland and nation. They say love commences from the family. Mrs.Mehriban, who has achieved much success, in addition to being an influential public figure, is a nice spouse, a kind mother, a caring grandmother, a loyal friend and a very elegant woman. High positions, scientific titles, activity in public life could not deprive her from the main humanistic features at all. Beauty, gracefulness, elegance, high intellect, diligence, sensitivity, friendliness, sincerity, humility, hospitality, generousity, high moral- all these are inherent features of Mrs.Mehriban.

Of course, family upbringing and culture have a great importance in everybody's life. Mrs.Mehriban became an example of a high intellectual family she belonged to, being granddaughter of one of patriarches of our national journalism, Nasir Imangouliyev and the prominent writer Mir Jalal Pashayev, the daughter of a famous scientist, academician Arif Pashayev, and a prominent orientalist, professor, Mrs.Aida Imangouliyeva. Mehriban Aliyeva, being brought up in the family of famous intellectuals and having healthy outlook, was taught to respect human values, to love poetry, culture and music, to be faithful to the nation even when she was a child. That's why Mehriban Aliyeva devoted her life to well-being of her nation, development of national and world cultural heritage, conquered hearts of millions of people with her culture, kindness, elegance, sincerity, generosity, humanism.

Proper upbringing has always been an actual concernation for parents. From this perspective an influential scholar, a lovely and caring mother, Aida

Imangouliyeva who gained great respect of society, brought up and educated her daughters Nargiz and Mehriban very strictly. Today the spirit of Mrs.Aida is in peace, because her beautiful daughters decently continue her instilled discipline and benevolent deeds. In one of her interviews Mehriban Aliyeva says: "Me and my sister absorbed family traditions together. We celebrated all ceremonies, birthday parties, scientific degree awards together – representatives of 3-4 generations gathered at one table. It seems that in such a way connection to the family and roots is formed in people".

Mrs.Aida contributed to Azerbaijan the daughter like Mrs.Mehriban, who lifted the name of our country to the hights. This is a great achievement for Azerbaijani people. Mrs.Mehriban speaks about her mother, Aida Imangouliyeva with pride:

"My mother was an unimaginably beautiful woman. She was extremely kind and mysterious enough. My mother was the first woman-professor, candidate of oriental studies in Azerbaijan. It seems that she was able to form the feelings of high responsibility in me... Mrs.Aida was an unforgettable personality. She lived a short, but very bright and happy life. She united all the beautiful features specific to an Azerbaijani woman in her. She was a woman of high intelligence, a patriot, a principial scholar, at the same time very elegant, very pretty, presenting all her love to her family, always ready to help heartily".

Being a representative of an intellectual family is a rare happiness not bestowed by everyone. Getting nourished with fruits of this unreachable happiness, Mrs.Mehriban enjoyed other happiness in her fate. So, on December 22, 1983 Mrs.Mehriban founded a family relationship between the family of the prominent scientist Arif Pashayev, and the family of a great political figure, the national leader of Azerbaijani people, a wise chief, Heydar Aliyev and a great scientist, endowing light to the eyes of people, a lovely public figure, Zarifa Aliyeva. Mrs.Mehriban related her life and fate with such a wonderful person and a sincere friend like Ilham Aliyev. Entering through the door not like a daughter-in-law, but like a daughter, Mrs.Mehriban had already owned a very valuable treasure. The most valuable jewellery of this treasure is her

dignity, intellect, loyalty to her family, national mentality, endless love towards her spouse, steadfastness, pride and eternal love towards her country, nation. She was brought up like a clever young person.

All the life and activity of our national leader Heydar Aliyev, besides being an example for generations, was an example as an ideal head of the family. His estimation of family values has always been and will be remembered with a great respect. The national leader Heydar Aliyev was distinguished with care and attention towards his own family. He always gave importance to the holiness of the family as a guarantee of our national and moral values. Speaking about the national leader Heydar Aliyev, Mehriban Aliyeva noted: *"You know, I was fortunate in life. After marrying and becoming one of the members of the Aliyevs, I lived together with Heydar Aliyev for twenty years. Our families always lived together. We were beside him in his hard times and happy moments. Heydar Aliyev was from a very simple Azerbaijani family. He was a real national leader due to his phenomenal abilities, unbreakable will, love to Azerbaijan and Azerbaijanis. This person lived like a winner and passed away like a winner. Different from a vast majority of people, we knew him not only in the role of a political figure, head of the state, but also like a plain man, head of the family, father and grandfather loving his children. I am grateful to my fate for having such an opportunity. Communication with such a person was an unusual life school. I hope I could learn something from him. It is extremely hard for me that he didn't see his great grandchildren"*.

Mehriban Aliyeva is the lady knowing well her family's role in the history of Azerbaijan, holding high its honour, preserving dignity of her surname. The live image of Mrs.Zarifa as a prominent doctor, a lovely spouse and a mother played an important role in the fate of Mrs.Mehriban. She studied at the family school of Zarifa Aliyeva and mastered Heydar Aliyev's statehood and management experiences. Like Zarifa Aliyeva, Mehriban Aliyeva was honoured of being First lady too. While the main life principal in the family of the great leader, Heydar Aliyev was always to serve people and loyalty, we would not be mistaken in appreciating Ilham Aliyev's goal of serving people today like continuation of the family tradition.

The policy implemented over all spheres under the rule of Azerbaijani President, that is successful reforms, wide-scale constructions, continuous measurements in the direction of improvement of people's living standards are a bright consequence of the political road determined by our great leader. Head of the state's closest associate in this task is the President of Heydar Aliyev Foundation, Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, MP, Mehriban Aliyeva. Here we must note words of Mr. Ilham Aliyev: *"Though being the president's spouse, a woman is a woman. She is the warranty of peace, harmony and love in the family"*.

We would like to note that "the First lady" institution in Azerbaijan is specifically related to Mrs.Mehriban Aliyeva. This process began before the victory of the President of Azerbaijan, Ilham Aliyev in presidential elections on October 15, 2003. Mrs.Mehriban Aliyeva proved herself like the First lady of the country bringing this tradition to Azerbaijani politics and, as a result of this, her valuable activity was welcomed by society with respect and sympathy.

Mehriban Aliyeva's honorary mission in public life, indeed, is the continuation of Heydar Aliyev's and Zarifa Aliyeva's heritage. Despite intensive work, Mrs.Zarifa could protect her attraction and kindness like a woman. She was both a prominent scientist and a caring mother, a spouse, a real person supporting her family with her love of life, kindness, affection. Despite her intensive work, a high position in the society, she would think about concerns of her family and tried to implement her family duties.

Mrs.Mehriban Aliyeva speaking about the prominent ophthalmologist Zarifa Aliyeva, noted: *"Ilham's mother – ophthalmologist Zarifa Aliyeva influenced on the choice of my profession. I'm very sorry that we could not communicate much with Mrs.Zarifa. We got acquainted in 1983 and she passed away in 1985. I have many good memories about that talented and pretty lady"*.

Mrs.Zarifa was always well-known with her such supreme features like kindness and elegance. Today we are proud that Mrs.Zarifa's beloved daughter-in-law Mrs.Mehriban Aliyeva continues her path and conquests hearts of people with her humanity, generousity and sincerety, recognized like the supreme address of benevolence by public. Mrs.Mehriban taking an example from Mrs.Zarifa's family care and nurture, has always supported mister Presi-

dent Ilham Aliyev's difficult and honoured activity with her elegant and benevolent deeds with great perseverance and dedication. She became his closest companion in building a more mighty Azerbaijan. Mr.president Ilham Aliyev, highly appreciating deeds of his spouse Mehriban Aliyeva, said: *"She has always been distinguished by her kind attitude, communication and good intention towards people. It is her most distinctive feature. I'm sure that Mehriban Aliyeva will do her best to continue charity, humanity, benevolence, the kindest features that have been formed during centuries specific to mentality, culture, thought of Azerbaijani people and traditions"*.

The First lady of Azerbaijan, the president of Heydar Aliyev Foundation, Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, MP, Mrs.Mehriban Aliyeva is the beloved, devoted spouse and the reliable associate of mister president Ilham Aliyev, as well as, the mother of three nice children – two daughters and a son.

The first lovable gift of Mehriban Aliyeva is Leyla Aliyeva. She was born on July 3, 1986. She received her secondary education at school № 160, and continued her higher education in Switzerland and Great Britain. She graduated with master's degree from Moscow State International Relations Institute in World Politics speciality, Faculty of Politology in 2006-2008. Mrs.Leyla was the chief of Azerbaijani Youth Club at Moscow State International Relations Institute till 2010. She has been the head of Heydar Aliyev Foundation's representation in Russian Federation since May 10, 2007.

Mrs. Mehriban shared the happiness of being mother for the first time: *"I was too young when my daughter Leyla was born. I would never forget the moment when I became a mother and those wonderful feelings. I am greatful to my God for having these feelings, when I was 19"*.

Arzu Aliyeva was the second child bringing light to the Aliyevs with her coming. She was born in Baku, on January 23, 1989. She finished her secondary education in Azerbaijan and received her higher education in Sweden. She is concerned with charity and other humanitarian activities in Azerbaijan. She participated closely in the implementation of several patriotic projects within the framework of measurements of Heydar Aliyev Foundation.

The last-born child of the family, named after our great leader, Heydar Aliyev, was born in 1997. Heydar received his secondary education at Modern Education Complex named after his grandfather Heydar Aliyev; afterwards continued secondary education in a foreign country. He is a student at the International Relations Faculty of Azerbaijan Diplomatic Academy now. Mrs.Mehriban shared her thoughts about her son Heydar: *"It is enough to look through the history of Europe for understanding a simple reality – Elite theory's not being abolished by anyone. Of course, I would sincerely want my son to take after his grandfather. However, we all know that we are all born with our own features, own destiny and own predestination. It is difficult for me to tell what's in my son's destiny. He is a clever boy, has a very clear nature, it is more interesting for him to be with older people than with his age mates. It is impossible to know the life beforehand. Of course, as a mother, I'm not deprived of healthy ambitions and that's why I want to believe that everything will be good in his life. Time will show what will happen. The most important for me is his growing up as a decent person, loving his homeland, being proud of and ready to serve his nation. And it is not important in which field this service will be – military service, scientific work, as a doctor or a writer. We have many praiseworthy samples in the history of our families".*

Loving and caring each of her children specifically, Mehriban Aliyeva told about the joy of being a mother: *"My children are my life. I am a mother of three children. My children constitute the most important part of my life. They always get advice and share their problems with me. I listen to their thoughts attentively. But I always leave choises upon themselves. Despite my endless love, after giving advice I recommend them to make the choice themselves. Because lives are theirs and they have to make their choices. Success, joy, sorrow of my children is very native and valuable for me. I am sure that my main success in life is nuturing three pure, dignified and noble persons. Now they are already adults and I can say this with confidence".*

For the sake of strengthening universal values, friendship and mutual understanding between countries and nations, Mrs.Mehriban Aliyeva, spending too much power, energy and warmth of her soul has done much large-scale

work and signed many successful projects not only as the First lady of our country, a caring spouse and a mother, but generally as an Azerbaijani citizen. In her example today the world community and countries become aware of identity of Azerbaijani woman, her outer beauty and inner richness.

In September, 2011 Mehriban Aliyeva's interview together with the articles and interviews of nearly 60 most successful and well-known women public and political figures from 30 countries in the book "Women's leadership – Power of women. Learning from the world's most successful women" published in Germany. The publication is aimed to learn secrets of the women who achieved success in personal and social activities, as well as covers their valuable advice in connection with their public activity. Mrs. Aliyeva's interview informs about significant projects realized by the Heydar Aliyev Foundation that she is leading, and the role of Azerbaijani women in the country's socio-political and cultural life, as well as about the fact that Azerbaijan was one of the first countries in the world to give the voting right to women and other topics. Publication of Azerbaijani lady's thoughts in the book well-known in the world, of course, is a successful step in introduction of Azerbaijan's positive image.

Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, First lady of Azerbaijan, MP, the phenomenon of Mehriban Aliyeva draws attention every moment. First lady Mehriban Aliyeva has always been in the center of attention and left ladies of other states behind with her external appearance, always being in perfect shape and clothing style. Dressing stylishly and righteous is a dream of each woman. For many women Mrs.Mehriban is a real role model due to her dressing neat and in latest fashion. One can see Mehriban Aliyeva's inner world from her clothes – modernity and elegance. Mehriban Aliyeva, speaking on this theme, told: *"Style of clothes informs a little bit about my features. However, I have never paid attention to these details. Style must commence with the smallest things"*.

Even the world media enjoys praising her beauty and show her as an example.

Romania's paper "Evenimentul Ziley" writes: *"Nearly 40 representatives were invited to the banquet for the guests of the NATO sammit in Victoria*

House. Everyone was observing the spouse of the Azerbaijani President, Mehriban Aliyeva, who drew attention of everyone in the hall". "President Ilham Aliyev was the first official person to come. The plane that Azerbaijani President came by landed on Henry Koande airport. The President of Azerbaijan came with his spouse Mehriban Aliyeva".

"Adeverul" paper of Romania writes that all participants of greeting public were speaking about Mrs.Mehriban's beauty even long time after the official colony accompanying the Azerbaijani president left. "First lady of Azerbaijan was the most beautiful lady of last night".

Influential "Washington Times" newspaper of the US writes in the article published about the First lady of Azerbaijan, president of Heydar Aliyev Foundation, Goodwill Ambassador of UNESCO, ISESCO and ICT, MP Mehriban Aliyeva: *"First lady of Azerbaijan: She is an exemplary woman character for Muslim women".* The author, comparing the Azerbaijani First lady, Mehriban Aliyeva with the popular Holliwood star Audrey Hepburn, who was a Goodwill Ambassador of UNICEF for a long time, wrote that she is an example for Azerbaijani women. The article says that Mehriban Aliyeva, performing in three languages – Azerbaijani, Russian and English in front of participants of the conference dedicated to "Increasing role of women in deepening of intercultural dialogue" in Baku, mentioned several times that the election right was given to the Azerbaijani woman first time in the East. The author pointed out that namely the rights given to the Azerbaijani women in 1918 influenced the founder of Republic of Turkey, Moustafa Kamal Ataturk.

Many leading countries of the world welcome First lady of Azerbaijan, a Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, MP Mehriban Aliyeva's meetings, measurements and speeches at a high level. All her actions are highly appreciated at the worldly level and considered the leading ones.

Mrs.Mehriban Aliyeva's decisive activity, humanistic behavior, benevolent deeds encouraged many Azerbaijani women to strengthen their activity in public, political life of our country, and contribute to the state independence, improvement of welfare of people. We must note that the great leader Heydar Aliyev always highly appreciated public activity of women: *"I specifically*

appreciate activity of women in state jobs. This is a result of the activity of Azerbaijani women on one hand, and the opportunities created for women in Azerbaijan to realize their talents, knowledge and abilities, on the other".

It is gratifying that Azerbaijani women accomplish all their tasks, participate closely in public and political life of the society. Equality of rights of men and women has been provided according to gender balance. Not only men, but also women already take part in administration of high positions. All state bodies take serious steps in the directions of increasing women's roles in public administration. Currently more than a hundred women non-governmental organizations are operating. Government's support to the development of civil society created a big opportunity for extention of non-governmental organizations.

We must especially note Mrs.Mehriban Aliyeva's services in extention of women's movement, as well as systematic and consequent activities of women for the sake of elegant and benevolent goals. Mrs.Mehriban Aliyeva is an embodiment of high moral features specific to Azerbaijani women such as humanism, carefulness, thoughtfulness.

The President of Heydar Aliyev Foundation, MP, a Goodwill Ambassador of UNESCO and ISESCO, the First lady of the state Mehriban Aliyeva is the honour and pride of every Azerbaijani. We are sure that Mrs.Mehriban, always demonstrating persistence in development of our education and culture, will conquest new hights with her public, political and humanitarian activities, and will exalt the name of Azerbaijan. Today Azerbaijani people pay attention to the activities of Mrs.Mehriban Aliyeva with the feelings of love and pride, and support her every step.

Ədəbiyyat

1. Humanizm və xeyirxahlıq. Ə.Eyvazov. Bakı-2007.
2. Heydər Əliyev Fondu – 10: biblioqrafiya / tərtib edən: M.Vəliyeva, M.İbrahimov. 2014.
3. Xoşməramlı səfir. A.Qasımov. Bakı-2006.
4. Azərbaycanın musiqi elmi. Z.Səfərova. XIII-XX əsrlər. Bakı-2006.
5. Heydər Əliyev fondu – Milli yaddaşın keşiyində. IV cild. 2013.
6. Xoşməramlı səfir. III kitab. Tərtib edən: S.Cəfərov. Bakı-2006.
7. "Exo planetı" jurnalı müsahibə.
8. Культура и культурные шедевры Азербайджана – уникальное послание будущим поколениям. Научный руководитель: С.Мамедалиева. Баку-2009.
9. Wikipedia.org
10. Preslib.az

Çapa imzalanmışdır:
Formatı 60x100 1/32 Fiziki çap vərəqi 3.
Ofset çap üsulu. Sifariş: Tiraj: